

TOELICHTING BIJLAGE 9 PLANMER

**planMER buitengebied Someren
deel 1**

10 mei 2017

**planMER buitengebied Someren
deel 1**

Verantwoording

Titel	planMER buitengebied Someren deel 1
Opdrachtgever	Gemeente Someren
Projectleider	Martijn Gerritsen
Auteur(s)	Martijn Gerritsen, Lex Bekker, Maartje van Ravesteijn, Lucy Talens
Projectnummer	1234527
Aantal pagina's	104 (exclusief bijlagen)
Datum	3 mei 2017
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

Tauw bv
BU Water & Ruimtelijke Kwaliteit
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
Telefoon +31 30 28 24 82 4

Dit document is eigendom van de opdrachtgever en mag door hem worden gebruikt voor het doel waarvoor het is vervaardigd met inachtneming van de rechten die voortvloeien uit de wetgeving op het gebied van het intellectuele eigendom. De auteursrechten van dit document blijven berusten bij Tauw. Kwaliteit en verbetering van product en proces hebben bij Tauw hoge prioriteit. Tauw hanteert daartoe een managementsysteem dat is gecertificeerd dan wel geaccrediteerd volgens:

- NEN-EN-ISO 9001

Kenmerk R002-1234527EMG-ibs-V03-NL

Inhoud

Verantwoording en colofon	5
Samenvatting	11
1 Inleiding.....	15
1.1 Achtergrond	15
1.2 Waarom dit MER?	16
1.3 Stappen in de m.e.r. procedure	16
1.4 Initiatiefnemer en bevoegd gezag	16
1.5 Opbouw van dit milieueffectrapport.....	17
2 Kader van dit MER.....	17
2.1 Aanleiding.....	17
2.2 Plan- en studiegebied.....	17
2.3 Kenschets veehouderij in de huidige situatie	20
2.4 Beleids- en wettelijke kaders	21
2.4.1 Beleid rondom agrarische sector en stikstofdepositie	21
2.4.2 Overige beleidskaders.....	26
3 Onderzochte alternatieven en beoordelingsmethodiek.....	29
3.1 Alternatievenontwikkeling en -beoordeling	29
3.2 Te onderzoeken alternatieven	30
3.2.1 Alternatief 1: Referentiesituatie	30
3.2.2 Alternatief 2: 'Worstcase'	30
3.2.3 Alternatief 3: Het planalternatief	30
3.3 Mogelijkheden bestemmingsplan buitengebied	31
3.4 Beoordelingsmethodiek effecten	31
4 Onderzoek stikstofemissies	33
4.1 Gebiedsgerichte benadering	33
4.1.1 Algemene toelichting op de methodiek	33
4.1.2 Vaststellen van de referentie situatie	34
4.1.3 Kenmerken van de bouwvlakken	35
4.2 Referentiesituatie	39
4.2.1 Referentie vanuit de Wet natuurbescherming	39
4.2.2 Referentie vanuit de Wet milieubeheer (Wm): de Autonome Ontwikkeling.....	40

4.3	Worstcase alternatief: maximale ontwikkelmogelijkheden landbouwsector	42
4.4	Planalternatief	43
4.4.1	Planologisch slot op de muur	43
4.4.2	Fixeren van het aantal dierplaatsen, ook in de melkveehouderij	44
4.4.3	Fixeren van de harde muren	44
4.4.4	Fixeren van de emissie / depositie	45
4.5	Mogelijkheden en effecten van het fixeren van de emissie/depositie	46
4.5.1	Mogelijke maatregelen die de effecten kunnen voorkomen	46
4.5.2	Neveneffecten van de voorgestelde gebruiksbeperkingen	46
4.5.3	Mogelijkheden om af te wijken van de generieke gebruiksregel	47
4.6	De resultaten van de emissieberekeningen samengevat.....	47
5	Effecten op natuur.....	48
5.1	Beoordelingskader	48
5.2	Te verwachten effecten	49
5.3	Huidige natuurwaarden en autonome ontwikkeling.....	50
5.3.1	Autonome ontwikkeling biodiversiteit	50
5.3.2	Soortbescherming onder de Wet natuurbescherming	51
5.3.3	Natura 2000-gebieden.....	53
5.3.4	Natuurnetwerk Nederland	54
5.3.5	Wet ammoniak en veehouderij (Wav)	56
5.4	Ecologische effectbeoordeling	57
5.4.1	Effecten Natura 2000-gebieden (Passende beoordeling)	57
5.4.2	Effecten beschermde soorten Wet natuurbescherming	63
5.4.3	Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)	64
5.4.4	Effecten op de Wav-gebieden	66
5.5	Resultaten van de gebiedsgerichte modelleringen (tweede deel Passende Beoordeling)	66
5.6	Samenvatting	67
6	Effecten over milieuthema's.....	68
6.1	Methodiek effectenonderzoek	68
6.2	Landschap.....	69
6.2.1	Huidige situatie en autonome ontwikkeling	69
6.2.2	Effecten	71
6.3	Cultuurhistorie en archeologie.....	74
6.3.1	Huidige situatie en autonome ontwikkeling	74
6.3.2	Effecten	77
6.4	Hydrologie en water	78

6.4.1	Huidige situatie en autonome ontwikkeling	78
6.4.2	Effecten	80
6.5	Geomorfologie en bodem	80
6.5.1	Huidige situatie en autonome ontwikkeling	80
6.5.2	Effecten	83
6.6	Verkeer	84
6.6.1	Huidige situatie en autonome ontwikkeling	84
6.6.2	Effecten	84
6.7	Geluid	85
6.7.1	Huidige situatie en autonome ontwikkeling	85
6.7.2	Effecten	86
6.8	Lucht	87
6.8.1	Huidige situatie en autonome ontwikkeling	87
6.8.2	Effecten	88
6.9	Geur	88
6.9.1	Huidige situatie en autonome ontwikkeling	88
6.9.2	Effecten	89
6.10	Gezondheid	91
7	De effecten op een rij	94
7.1	Natuur	94
7.1.1	Natura 2000-gebieden	94
7.1.2	Soortenbescherming	94
7.1.3	Natuurnetwerk Nederland	95
7.1.4	Wet ammoniak en veehouderij	95
7.2	Landschap, cultuurhistorie, archeologie en aardkunde	95
7.2.1	Landschap	95
7.2.2	Cultuurhistorie	95
7.2.3	Archeologie	96
7.3	Bodem en water	96
7.3.1	Bodem	96
7.3.2	Water	96
7.4	Verkeer	97
7.5	Woon- en leefmilieu	97
7.5.1	Geluid	97
7.5.2	Luchtkwaliteit	97
7.5.3	Geur	98
7.5.4	Gezondheid	99

8	Uitvoerbaarheid van het plan - alternatief.....	100
8.1	Algemene beoordeling van de uitvoerbaarheid.....	100
8.2	Meer gedetailleerde analyse	101
8.2.1	Percelen waar het plan-scenario voldoet	101
8.2.2	Dierenverblijven zonder emissie-reductie-potentie.....	102
8.2.3	Nader te checken percelen	102
8.2.4	Een uitvoerbaar plan-alternatief	103
9	Leemten in kennis en monitoring en evaluatie.....	103
9.1	Leemten in kennis	103
9.2	Monitoring en evaluatie	104

Bijlage(n)

- 1 Stappen in uitgebreide m.e.r.-procedure en koppeling m.e.r.-procedure met besluit
- 2 Begrippen- en afkortingenlijst
- 3 Wettelijke kaders & beleidsdocumenten
- 4 Literatuurlijst
- 5 Methodiek berekening ammoniakemissie
- 6 Uitgangspunten voor de stikstof berekeningen met betrekking tot de huidige situatie en het worst case alternatief
- 7 Toetsing van de uitvoerbaarheid op perceelsniveau
- 8 Beschrijving Natura 2000 gebieden en Beschermde Natuurgebieden

Samenvatting

Het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Someren wordt de komende jaren in verschillende etappes vernieuwd. De herziening start in het zuidelijkste deel van de gemeente: dit gedeelte wordt deelgebied 1 genoemd. Voor u ligt het (concept) milieueffectrapport (MER) over deelgebied 1 van het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Someren.

Planm.e.r.-plicht

Het nieuwe bestemmingsplan voor deelgebied 1 van het buitengebied Someren is planm.e.r.-plichtig om de volgende redenen:

1. Het bestemmingsplan voor deelgebied 1 vormt het kader voor eventuele Besluitm.e.r. (beoordelings)plichtige activiteiten (bijvoorbeeld uitbreidingen van veehouderijen). In dat geval geldt vanuit het Besluitm.e.r. onderdeel D, categorie 14 dat voor het kaderstellende plan een planMER opgesteld dient te worden
2. Het is niet uitgesloten dat het nieuwe bestemmingsplan significant negatieve effecten veroorzaakt op nabijgelegen Natura2000-gebieden, op grond waarvan een Passende Beoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming moet worden opgesteld. Ook op grond daarvan is planm.e.r.-plicht aan de orde

Doel en procedure planm.e.r.

Milieueffectrapportage (m.e.r.) is wettelijk verankerd in hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer. Doel van een planMER is het op volwaardige wijze meenemen van milieuoverwegingen in de voorbereiding van in dit geval de actualisatie van een bestemmingsplan. Uitgangspunt is dat het planMER (in ieder geval) inzicht geeft in de maximaal optredende milieugevolgen en maatregelen beschrijft waarmee eventuele negatieve effecten kunnen worden voorkomen of beperkt. Het MER is voorafgegaan door de notitie reikwijdte en detailniveau (vanaf hier: het startdocument). In dat startdocument zijn overlegpartners en bestuursorganen geraadpleegd over de reikwijdte en het detailniveau van het planMER. Het startdocument is ter inzage gelegd. Het planMER wordt gelijktijdig met het ontwerpbestemmingsplan formeel in procedure gebracht. Dit concept planMER ligt gezamenlijk met het voorontwerpbestemmingsplan ter inzage. In het bestemmingsplan dient te worden gemotiveerd op welke wijze in het ruimtelijk plan is omgegaan met de resultaten en conclusies uit het planMER.

Opzet van het planm.e.r.

In het planMER zijn per milieuthema de huidige milieusituatie en eventuele autonome ontwikkelingen beschreven: samen vormen dit de zogenaamde referentiesituatie. De referentiesituatie bevat een beschrijving van de binnen het plangebied aanwezige waarden

(bijvoorbeeld vanuit de thema's landschap, cultuurhistorie, archeologie, natuur) en dient als vertrekpunt voor de effectbeschrijvingen.

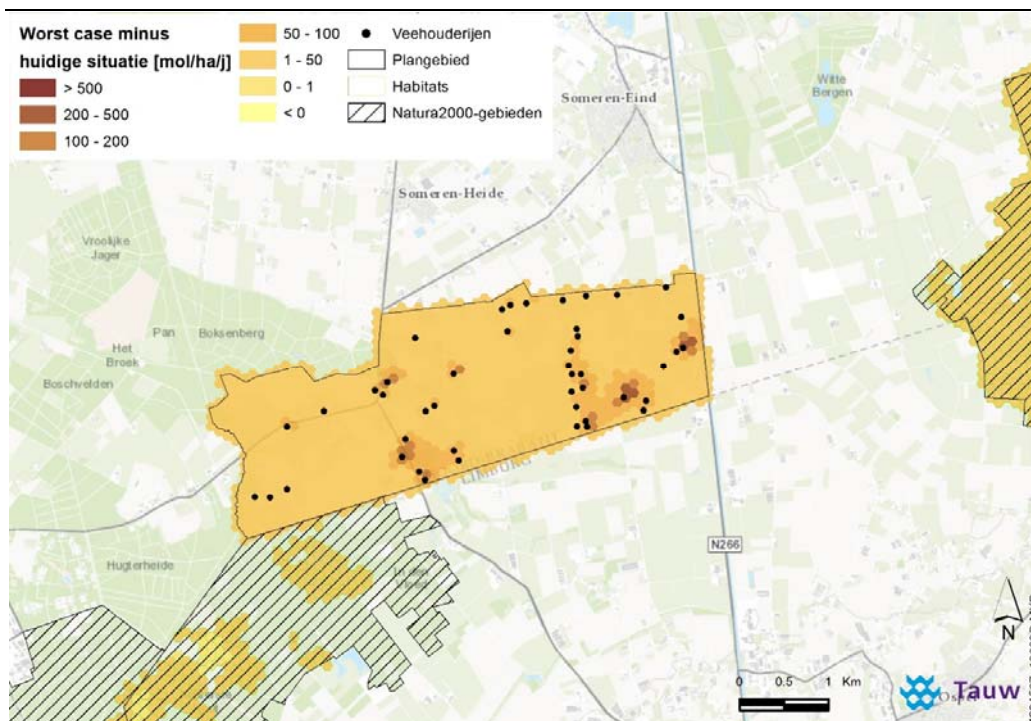
Per milieuthema is een beschrijving opgenomen van de (potentiële) milieugevolgen als gevolg van de ontwikkelingsruimte en flexibiliteit die het bestemmingsplan biedt. Dit wordt het voornemen genoemd. De ontwikkelingsruimte voor de veehouderij vormt de directe aanleiding voor het opstellen van het planMER en neemt daarom een belangrijke plaats in de effectbeschrijvingen in. Op basis van jurisprudentie moet bij de beschrijving van effecten rekening worden gehouden met de maximale benutting van de bouwmogelijkheden in het bestemmingsplan. Het hierboven beschreven voornemen gaat daar dan ook vanuit.

Het planMER gaat niet alleen in op de effecten van de veehouderijen, maar ook op de effecten als gevolg van andere ontwikkelingsmogelijkheden. Het gaat om relatief kleinschalige ontwikkelingen, waaraan in de regels strikte voorwaarden worden gesteld zoals kleinschalige recreatieve ontwikkelingen (tot 25 kampeermiddelen) en mestbewerking van mest afkomstig van het eigen bedrijf.

Milieueffecten

Natura 2000

Gezien de huidige achtergronddepositie, die vrijwel overal en voor alle Natura 2000-gebieden hoger is dan de kritische depositiewaarde van tenminste de meest gevoelige habitattypen, is alleen een bestemmingsplan dat de huidige situatie van veehouderijen vastlegt uitvoerbaar. Dat betekent dat er planologische middelen moeten worden ingezet om de huidige situatie vast te leggen. Immers als alle ontwikkelingsmogelijkheden worden gebruikt zijn negatieve effecten niet uit te sluiten. Dat is in de Passende Beoordeling / voorliggende planMER gebleken bij de beoordeling van alternatief 2, het worstcase scenario (bestemmingsplan zonder emissieplafond zoals beschreven in hoofdstuk 3), zie ook zie figuur 0.1.

Figuur 0.1 Verschil van de depositie vanuit het worstcase gebruik van de huidige bouwvlakken ten opzichte van de huidige situatie (dus groei zonder het aanpassen van de emissie-factoren)

Zodoende is in hoofdstuk 4 van het planMER een uitgebreide verkenning van mitigerende maatregelen opgenomen. Daarom is in het ontwerp-bestemmingsplan (het planalternatief) de keuze gemaakt dat bij recht geen toename van stikstofemissie/depositie vanuit de betreffende inrichting plaats mag vinden tenzij er sprake is van een onherroepelijke vergunning op grond van de wet natuurbescherming of natuurbeschermingswet 1998 op het moment van vaststelling van het plan. Dan wel een gedocumenteerde melding in het kader van de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS).

Overige milieuthema's

Ten aanzien van de overige milieuthema's is in het MER scoort het bestemmingsplan neutraal op de toetsingscriteria.

Uitvoerbaarheid bestemmingsplan buitengebied deel 1

Maximale invulling van alle ontwikkelmogelijkheden die agrarische bouwvlakken hebben (worstcase), leidt tot significant negatieve effecten in omliggende Natura 2000-gebieden als gevolg van stikstofdepositietoenames op voor verzuring gevoelige natuur. Overige ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt leiden niet tot nauwelijks tot effecten op belangrijke gebiedswaarden en -kenmerken. Door het opnemen van het voorgenoemde depositieplafond is de huidige situatie vastgelegd en uitbreiding zodanig aan voorwaarden verbonden dat het ontwerp-bestemmingsplan geen significant negatieve effecten kan veroorzaken op de nabijgelegen Natura 2000-gebieden.

Als het plan de voorgenomen bouwvlakken bij recht toekent aan alle percelen waarvoor in dit planMER (bijlage 7) als uiteindelijk oordeel "uitvoerbaar" staat aangegeven is het aannemelijk dat de groeipotentie die daarmee wordt geboden ook gerealiseerd kan worden zonder dat de emissie/depositie toe zal nemen.

1 Inleiding

Het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Someren wordt de komende jaren in verschillende etappes vernieuwd. De herziening start in het zuidelijkste deel van de gemeente: dit gedeelte wordt deelgebied 1 genoemd. Voor u ligt het milieueffectrapport (MER) over deelgebied 1 van het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Someren. Dit hoofdstuk beschrijft de aanleiding voor de m.e.r.-procedure, de belangrijkste betrokken partijen en de stappen die in de m.e.r.-procedure worden gezet.

1.1 Achtergrond

In 2011 en 2013 heeft de gemeente Someren een bestemmingsplan buitengebied vastgesteld. Het plangebied van het bestemmingsplan buitengebied 2011 omvat het grootste gedeelte van het buitengebied van de gemeente Someren. Voor de gebieden die buiten het bestemmingsplan van 2011 waren gelaten is het bestemmingsplan 2013 opgesteld. In de zomer van 2013 zijn delen van het bestemmingsplan 2011 echter vernietigd door de Raad van State, om verschillende redenen. In 2014 is vervolgens een nieuw bestemmingsplan buitengebied 2014 opgesteld, welke de komende jaren in verschillende etappes vernieuwd zal worden. De herziening start in het zuidelijkste deel van de gemeente: deelgebied 1 (zie figuur 2.1).

De gemeente Someren heeft een buitengebied wat aan veranderingen onderhevig is. Het is de afgelopen jaren getransformeerd van een primair agrarisch gebied naar een gebied met grotere diversiteit aan functies. Deze ontwikkeling is mede-aanleiding geweest om het beleid voor niet-agrarische functies te actualiseren en alle locaties in het buitengebied integraal te controleren in het kader van het handhavingsprogramma. Deze controles zijn inmiddels uitgevoerd in deelgebied 1, waarbij gekeken is of de feitelijke situatie overeenkomt met hetgeen het bestemmingsplan toelaat. Diverse tegenstrijdigheden zijn hierbij aan het licht gekomen.

Voor iedere strijdigheid is bepaald of deze te legaliseren is. Is dat niet het geval, dan volgt een handhavingstraject met als doel de strijdige situatie te beëindigen. Indien legalisatie wel mogelijk is, volgt een legalisatietraject, meestal in de vorm van een herziening van het bestemmingsplan.

Het is efficiënt en overzichtelijk al deze herzieningen samen te voegen in één bestemmingsplan. Door naast deze herzieningen alle overige locaties (waar geen strijdigheden zijn geconstateerd) en omliggende gebieden ook mee te nemen, wordt er één actueel bestemmingsplan gecreëerd voor deelgebied 1.

1.2 Waarom dit MER?

Het nieuwe bestemmingsplan voor deelgebied 1 van het buitengebied Someren is planm.e.r.-plichtig om de volgende redenen:

1. Het bestemmingsplan voor deelgebied 1 vormt het kader voor eventuele Besluitm.e.r. (beoordelings)plichtige activiteiten (bijvoorbeeld uitbreidingen van veehouderijen). In dat geval geldt vanuit het Besluitm.e.r, onderdeel D, categorie 14 dat voor het kaderstellende plan een planMER opgesteld dient te worden
2. Het is niet uitgesloten dat het nieuwe bestemmingsplan significant negatieve effecten veroorzaakt op nabijgelegen Natura2000-gebieden, op grond waarvan een Passende Beoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming moet worden opgesteld. Ook op grond daarvan is planm.e.r.-plicht aan de orde

1.3 Stappen in de m.e.r. procedure

Milieueffectrapportage (m.e.r.) is wettelijk verankerd in hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer. Doel van een planMER is het op volwaardige wijze meenemen van milieuoverwegingen in de voorbereiding van in dit geval de actualisatie van een bestemmingsplan. Uitgangspunt is dat het planMER (in ieder geval) inzicht geeft in de maximaal optredende milieugevolgen en maatregelen beschrijft waarmee eventuele negatieve effecten kunnen worden voorkomen of beperkt.

De planm.e.r. is een uitgelezen instrument om in beeld te brengen waar verschillende ontwikkelingen wrijving opleveren c.q. waar die in elkaars nabijheid onmogelijk zijn (vanwege bijvoorbeeld harde wettelijke normen). Aan de andere kant stelt de planm.e.r. het gemeentebestuur in staat vast te stellen waar ontwikkelingen op een duurzame wijze naast elkaar kunnen plaatsvinden. Dit inzicht biedt de gemeente de mogelijkheid “bestemmingsplantechnisch” aan de knoppen te draaien voor eventueel benodigde optimalisatieslagen.

Het MER is voorafgegaan door de notitie reikwijdte en detailniveau (vanaf hier: het startdocument). In dat startdocument zijn overlegpartners en bestuursorganen geraadpleegd over de reikwijdte en het detailniveau van het planMER. Het startdocument is ter inzage gelegd. Het planMER wordt gelijktijdig met het ontwerpbestemmingsplan formeel in procedure gebracht. In het bestemmingsplan dient te worden gemotiveerd op welke wijze in het ruimtelijk plan is omgegaan met de resultaten en conclusies uit het planMER.

1.4 Initiatiefnemer en bevoegd gezag

Het MER doorloopt zijn eigen procedure, parallel aan die van het bestemmingsplan. In de m.e.r.-procedure is het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Someren initiatiefnemer. De gemeenteraad van Someren is het bevoegd gezag en stelt het bestemmingsplan, waar het PlanMER een onderdeel van vormt, vast.

1.5 Opbouw van dit milieueffectrapport

Hoofdstuk 1 bevat de inleiding. Hierin zijn onder andere het doel van het bestemmingsplan, en de aanleiding voor het m.e.r. beschreven. De uitgangspunten en het kader van dit milieueffectrapport worden behandeld in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op het plan, wijze van uitvoering en de (reële) alternatieven daarvoor. De onderzoeks aanpak stikstof wordt beschreven in hoofdstuk 4. Hoofdstuk 5 bevat de milieueffecten voor natuur. De overige milieueffecten zijn terug te vinden in hoofdstuk 6 (steeds voorafgegaan door de referentiesituatie). De vergelijking van de alternatieven staat in hoofdstuk 7. In hoofdstuk 8 worden conclusies getrokken omtrent de uitvoerbaarheid van het plan. Hoofdstuk 9 gaat in op de leemten in kennis.

2 Kader van dit MER

Dit hoofdstuk schetst het kader van dit MER: een kenschets van het plangebied en de omgeving, het plan- en studiegebied en het relevante beleid dat doorwerkt in het bestemmingsplan buitengebied Someren. Het hoofdstuk wordt afgesloten met een paragraaf over besluiten die (nog) genomen moeten worden.

2.1 Aanleiding

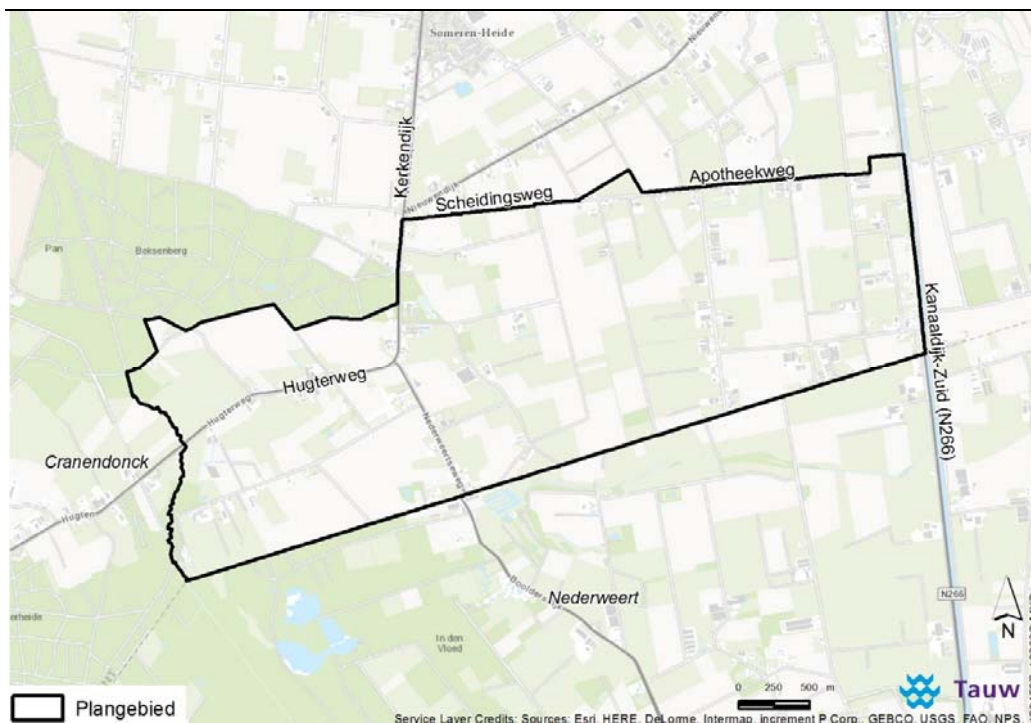
In 2011 en 2013 heeft de gemeente Someren een bestemmingsplan buitengebied vastgesteld. Het plangebied van het bestemmingsplan buitengebied 2011 omvat het grootste gedeelte van het buitengebied van de gemeente Someren. Voor de gebieden die buiten het bestemmingsplan van 2011 waren gelaten is het bestemmingsplan 2013 opgesteld. In de zomer van 2013 zijn delen van het bestemmingsplan 2011 vernietigd door de Raad van State, onder meer door het ontbreken van een milieueffectrapport. De gemeente Someren besloot vervolgens om voor de vernietigde delen het bestemmingsplan buitengebied 2014 op te stellen. De komende jaren zal dat bestemmingsplan in verschillende etappes vernieuwd worden. De herziening start in het zuidelijkste deel van de gemeente: deelgebied 1.

2.2 Plan- en studiegebied

Someren ligt in de provincie Noord-Brabant, ten zuidoosten van Eindhoven, grofweg tussen de A67, Nationaal Park De Grootte Peel, Weert en de A2. De gemeente Someren grenst aan zes gemeenten: Helmond, Asten, Nederweert (provincie Limburg), Cranendonck, Heeze-Leende en Geldrop-Mierlo. Tussen Someren en Asten ligt het kanaal de Zuid-Willemsvaart.

De gemeente Someren heeft circa 19.000 inwoners (bron: CBS, 14 oktober 2016). Naast de hoofdkern Someren bestaat de gemeente uit de dorpen Someren-Eind, Someren-Heide en Lierop. Deelgebied 1 van het bestemmingsplan buitengebied Someren beslaat het zuidelijke deel van de gemeente Someren en ligt ten zuiden van de kern Someren-Heide (zie figuur 2.1). Het gebied wordt begrensd door de grens met de gemeente Nederweert, Kanaaldijk-Zuid,

Apotheekweg, Scheidingsweg, Kerkendijk, Hugterweg en de grens met de gemeente Cranendonck.

Figuur 2.1 Plangebied deelgebied 1 bestemmingsplan Buitengebied Someren 2016

In de gemeente Someren is het buitengebied van grote betekenis. De gemeente ontleent haar identiteit aan het plattelandskarakter (bron: Structuurvisie 2028).

Deelgebied 1 wordt gekenmerkt door een agrarisch cultuurlandschap met een afwisseling van agrarische bouwpercelen in het jonge en oude heideontginningenlandschap en beekdalen (Aa aan de oostkant en Sterkelsche Aa aan de westkant).

In het gebied liggen de volgende bouwvlakken:

Bestemming	Aantal
Agrarisch bedrijf	55
Wonen	52
Bedrijf	6
Horeca	1
Totaal	114

De woonbestemmingen liggen verspreid over het gebied maar zijn 'oververtegenwoordigd' in de buurt Sluis 13 en Kanaaldijk-Zuid. De als 'Bedrijf' bestemde locaties vinden in dit gedeelte van het gebied ook voornamelijk hun plek. Het westelijk deel van de Landbouwstraat, de Beliënberkdijk, de Scheidingsweg en de Dooleggersbaan zijn open, grootschalige heideontginningen waar de agrarische sector de boventoon voert. Het westen van het deelgebied is een mix van woonbestemmingen en locaties die als agrarisch bedrijf bestemd zijn.

In de nabijheid van het plangebied zijn vier grote Natura2000-gebieden gelegen. Deze staan afgebeeld in figuur 2.2.

Figuur 2.2 Natura2000-gebieden rondom de gemeente Someren (bron: EU Natura 2000 viewer)

- A) Strabrechtse Heide & Beuven
- B) Deurnsche Peel & Mariapeel
- C) Weerter- en Budelerbergen & Ringselveen
- D) Grote Peel

Plangebied

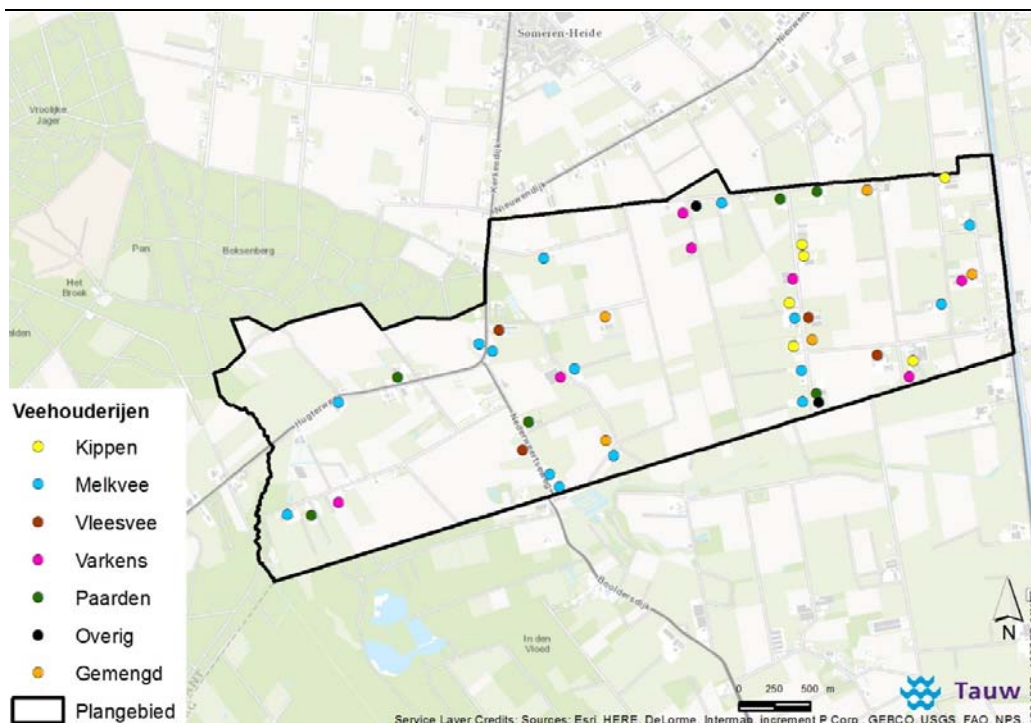
Het plangebied is het gebied waarin de daadwerkelijke aanpassingen plaatsvinden. Afbeelding 2.1 geeft de begrenzing van het plangebied weer. De kenmerken van het plangebied zijn beschreven in deze paragraaf.

Studiegebied

De effecten van de voorgestelde activiteiten kunnen verder reiken dan de grenzen van het bestemmingsplan. In dit MER is daar rekening mee gehouden, dit noemen we het studiegebied. In de directe nabijheid van het plangebied liggen verschillende Natura2000-gebieden. Deze gebieden maken onderdeel uit van het studiegebied. De omvang van het studiegebied kan daardoor per milieuaspect verschillen. In de verschillende deelonderzoeken is per thema aangegeven wanneer het studiegebied afwijkt van het plangebied.

2.3 Kenschets veehouderij in de huidige situatie

In het plangebied zijn 55 agrarische bedrijven gelegen: 45 hiervan zijn operationele veehouderijbedrijven. Het grootste deel daarvan betreft melkveehouderijen en varkensbedrijven (zie tabel 2.1) die zijn verdeeld over het plangebied (zie figuur 2.3).

Figuur 2.3 Locatie van de agrarische bedrijven in het plangebied met de 'dominante' diersoort (meest aanwezige diersoort)

2.4 Beleids- en wettelijke kaders

Het bestemmingsplan staat niet op zichzelf. De voorgenomen ontwikkelingen hebben een relatie met diverse beleidskaders van de overheid. In deze paragraaf worden de belangrijkste beleidsstukken weergegeven. In paragraaf 2.4.1 worden de ontwikkelingen die spelen rondom (het beleid voor) stikstofdepositie uitgelegd (bijvoorbeeld het PAS, het Programma Aanpak Stikstof). Het overige beleid komt in paragraaf 2.4.2 aan bod.

2.4.1 Beleid rondom agrarische sector en stikstofdepositie

Probleemschets stikstofdepositie

In natuurgebieden (onder andere Natura 2000-gebieden) is er een overschot aan stikstof (ammoniak en stikstofoxiden). Verkeer, industrie en het houden van vee zorgen ervoor dat er extra stikstof in de lucht komt (stikstofemissie). De stikstof komt daarna in de natuur terecht (stikstofdepositie). Dit is schadelijk voor de natuur (verzuring en eutrofiëring). Het belemmert ook vergunningverlening voor activiteiten van onder meer veehouders en ondernemers in de land- en tuinbouwsector.

Daarom heeft het Rijk met het Programma Aanpak Stikstof (PAS) het initiatief genomen om deze stikstofproblemen aan te pakken. In het PAS, dat op 1 juli 2015 in werking is getreden, werken overheden en maatschappelijke partners samen om de stikstofuitstoot te verminderen en economische ontwikkelingen mogelijk te maken. Op de volgende pagina is een tekstkader opgenomen met een toelichting op het PAS.

Wet verantwoorde groei melkveehouderij

Op 1 april 2015 is het systeem van melkquota vervallen. Met het vervallen van de melkquota is ook een indirecte beperking van het aantal melkkoeien vervallen. Om een verantwoorde groei van de melkveehouderij te borgen is op 1 januari 2015 de Wet verantwoorde groei melkveehouderij ingegaan. Kern van de wet is dat bedrijven met melkvee mogen groeien als er voldoende grond bij het bedrijf in gebruik is om de extra mest aan te wenden (grondgebondenheid), of als het bedrijf de extra geproduceerde mest volledig laat verwerken. Een combinatie van grond en mestverwerking om de extra mest te verantwoorden is ook mogelijk.

De hoeveelheid mest die een bedrijf op eigen grond mag aanwenden, de fosfaatruimte, is beperkt op basis van fosfaatgebruiksnormen voor landbouwgrond en natuurterreinen. De Wet verantwoorde groei melkveehouderij en de fosfaatsnormen hebben daarmee invloed op de wijze waarop een bedrijf kan of mag uitbreiden. Om meer dieren te houden dient een bedrijf over voldoende oppervlakte landbouwgrond te beschikken of een bedrijf moet (meer) mest laten verwerken.

Programma Aanpak Stikstof (PAS)

Met de aanwijzing van ruim 160 Natura 2000-gebieden draagt Nederland bij aan het netwerk van natuurgebieden in Europa. Dit netwerk van natuurgebieden moet ervoor zorgen dat de achteruitgang van de natuur wordt gestopt. De bescherming van deze gebieden is vastgelegd in de Wet natuurbescherming (voorheen Natuurbeschermingswet 1998).

In Nederland, en specifiek in 117 Nederlandse Natura 2000-gebieden, is de zogeheten depositie van stikstof een van de belangrijkste oorzaken van de achteruitgang van de natuur. De bijzondere planten die in deze gebieden groeien dreigen te verdwijnen omdat ze het overschot aan stikstof niet kunnen verdragen.

Het PAS combineert twee manieren om de natuur in de Natura 2000-gebieden te beschermen:

- Maatregelen om stikstofgevoelige natuur te herstellen.
- Maatregelen aan de bron om de stikstofdepositie blijvend omlaag te brengen.

Natuur herstellen

Rijk, provincies en natuurorganisaties nemen maatregelen om de natuur te herstellen, door bijvoorbeeld de waterstand te verhogen.

Maatregelen aan de bron

De industrie en het verkeer worden schoner door strengere regels. Door deze combinatie van maatregelen komt er minder stikstof in de lucht waardoor de natuur minder schade ondervindt. Agrarische ondernemers nemen maatregelen in hun bedrijfsvoering om de uitstoot van stikstof te verminderen. Bijvoorbeeld stalsystemen (BBT-maatregelen) die de uitstoot van schadelijke stoffen beperken of het gebruik van aangepast voer. Binnen melkrunderveehouderijen is via deze lijnen tussen de 20 en 40 % emissiereductie haalbaar. Dit is het percentage waar de sector van uitgaat in het kader van het PAS. Binnen de intensieve veehouderij wordt al uitgegaan van technische maatregelen die een reductie van 70 % tot 85 % bewerkstellingen. In de Regeling ammoniak en veehouderij (Rav) is 70 % reductie voorsnog de minst vergaande nageschakelde techniek.

Het PAS bepaalt dat een deel van de daling van de stikstofdepositie ten goede komt aan de natuur en een deel wordt ingezet voor economische ontwikkeling via activiteiten die stikstof veroorzaken. Dit deel noemen we de ontwikkelingsruimte. De ontwikkelingsruimte wordt verdeeld middels het verlenen van vergunningen. Door het PAS kunnen er weer vergunningen worden verleend voor nieuwe activiteiten of voor een wijziging of uitbreiding van activiteiten die stikstof veroorzaken.

Bronnen: de website over het PAS van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (<http://pas.natura2000.nl/pages/home.aspx>).

Wet grondgebonden groei melkveehouderij

Sinds 1 januari 2016 is de Wet grondgebonden groei melkveehouderij in werking. Deze wet heeft tot doel om een groei van melkveehouderij zonder bijbehorende grond te voorkomen. De wet introduceert via een getrapt stelsel een maximum op de hoeveelheid mest die verwerkt mag worden. De wet houdt in dat bij bedrijfsuitbreiding de eerste 20 kilo fosfaatoverschot per hectare zonder grondgebonden toepassing mag worden verwerkt. Bij overschotten tussen de 20-50 kilo per hectare moet 25 % van het overschot grondgebonden worden toegepast en bij overschotten boven de 50 kilo per hectare moet 50 % van het overschot grondgebonden worden toegepast. Daarmee is uitbreiding van melkveehouderijen zonder bijbehorende grond niet meer mogelijk.

Fosfaatrechtenstelsel

Per 1 januari 2017 is het fosfaatrechtenstelsel ingegaan. Dit stelsel moet ertoe leiden dat de in Nederland geproduceerde hoeveelheid fosfaat - als bestanddeel van mest - weer onder het Europese maximum komt, en blijft. Uitgangspunt van het stelsel is dat boeren alleen fosfaat mogen produceren - en dus melkvee mogen houden - als ze voldoende fosfaatrechten hebben. Alle melkveebedrijven krijgen per 1 januari 2017 een hoeveelheid fosfaatrechten toegekend op basis van het aantal gehouden koeien op 2 juli 2015, de datum waarop het fosfaatstelsel werd aangekondigd. De totale hoeveelheid rechten die op deze manier wordt toebedeeld is echter te groot om de fosfaatproductie weer onder het Europese maximum te brengen. Daarom is het inkrimpen van de melkveestapel onvermijdelijk. Dat gebeurt via het afkomen van fosfaatrechten.

Bij de invoering van het stelsel is het streven grondgebonden bedrijven zoveel mogelijk te ontzien. Boeren met veel grond in verhouding tot het aantal koeien, en die dus geen aandeel hebben in het fosfaatoverschot, krijgen extra rechten. Zij worden daarmee minder zwaar getroffen bij de inkrimping van de melkveestapel die noodzakelijk is om de fosfaatproductie onder het Europese maximum te brengen. Melkveehouders krijgen tot begin 2018 de tijd om hun fosfaatproductie via natuurlijk verloop in te krimpen.

Het uiteindelijke afomingspercentage op bedrijfsniveau zal tussen 4 en maximaal 8 procent liggen. Het exacte afomingspercentage wordt op 1 juli 2017 vastgesteld. De rechten zijn onderling verhandelbaar waarbij per transactie 10 % van de overgedragen rechten vervallen. Dit draagt bij aan de afname van fosfaat. Zodra de fosfaatproductie weer onder het Europees plafond is gebracht worden de rechten die via transacties zijn afgeroomd opnieuw uitgegeven aan bedrijven die aan nader te bepalen voorwaarden voldoen.

(Nieuwe) Besluit huisvesting

Het besluit huisvesting bepaalt dat dierenverblijven emissiearm moeten zijn als er emissiearme huisvestingssystemen beschikbaar zijn. Het besluit bevat maximale emissiewaarden: alleen huisvestingssystemen met een emissiefactor die lager is dan of gelijk is aan de maximale emissiewaarde zijn toegestaan. De maximale emissiewaarden (ammoniak/fijn stof) gelden voor melkvee, vleeskalveren, varkens, vleeskalkoenen en vlees-eenden.

Per 1 augustus 2015 is er een nieuw besluit huisvesting in werking getreden. Een belangrijke wijziging is de uitbreiding en aanscherping van de maximale emissiewaarden voor ammoniak. Het beperken van de stalemissies is één van de maatregelen in het kader van de programmatische aanpak van het stikstofprobleem in Nederland. Daarnaast is uitbreiding en aanscherping nodig om te kunnen blijven voldoen aan de NEC-richtlijn (nationale emissieplafond). Tot slot zijn er ontwikkelingen in de stand der techniek (toepassen van Beste Beschikbare Technieken). Er zijn sinds inwerkingtreding van het besluit huisvesting diverse nieuwe emissiearme systemen beschikbaar gekomen. Deze systemen maken aanscherpen van de maximale emissiewaarden mogelijk. Een andere belangrijke wijziging is de opname van maximale emissiewaarden voor fijn stof. Dit zorgt op termijn voor verlaging van de fijn stofemissies. Het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) neemt de wijziging op als maatregel om de lokaal hoge achtergrondconcentraties aan te pakken.

Nieuwe Wet natuurbescherming

Op 1 januari 2017 is de nieuwe wet natuurbescherming ingegaan. De nieuwe Wet natuurbescherming voegt drie bestaande natuurwetten samen: Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet, Boswet. In de nieuwe Wet natuurbescherming worden de regels eenvoudiger en duidelijker voor: de bescherming van in het wild levende dieren en planten, Natura 2000-gebieden en bossen. Met de inwerkingtreding van de wet bepalen provincies voor hun gebied wat wel en niet mag in de natuur. Provincies hebben de bevoegdheid om bij provinciale verordening vrijstelling te verlenen voor soorten van het 'Beschermingsregime andere soorten'. Er is dan geen ontheffing nodig voor werkzaamheden. De beschermde status van deze soorten verschilt dus per provincie.

De bescherming van de Beschermden natuurmonumenten is vervallen, maar verder is er voor Natura 2000 weinig veranderd. De toetsing onder de Wet natuurbescherming is vergelijkbaar met die onder de Natuurbeschermingswet 1998.

Wet geurhinder en veehouderij

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) is vanaf 1 januari 2007 van kracht en vormt het toetsingskader voor de beoordeling van geur veroorzaakt door het houden van dieren in dierenverblijven.

De wet kent diercategorieën waarvoor een geuremissie factor is vastgesteld, zoals vleesvee, varkens, schapen en legkippen. Daarnaast kent de wet diercategorieën, zoals melkrundvee en paarden, waarvoor een vaste afstand geldt tussen het emissiepunt van de stal en een geurgevoelig object, zoals een woonhuis.

Er wordt gerekend met "odour units" (ou) en geurgevoelige objecten, zoals huizen, krijgen een norm toegewezen voor de geurbelasting die de veehouderij mag veroorzaken.

De wet geeft gemeenten de mogelijkheid om via een verordening lokaal beleid vast te stellen voor de geurbelasting en de vaste afstanden. Dit om een gewenste ruimtelijke ontwikkeling mogelijk te maken. De vaste afstanden kunnen daarbij worden verkleind. Daarbij geldt binnen de

bebouwde kom een minimale afstand van 50 meter tussen een bron en een geur gevoelig object (zoals een woning) en buiten de bebouwde kom een minimale afstand van 25 meter. De noodzaak voor lokaal geurbeleid moet worden onderbouwd, waarbij in elk geval aandacht moet worden besteed aan de gewenste ruimtelijke inrichting van het gebied. De gemeente Someren heeft echter in haar geurverordening vastgelegd dat de minimale afstand tussen een (melk)veehouderij en een geurgevoelig object 100 meter kan zijn. In de geurverordening is daarnaast vastgesteld dat in het buitengebied (inclusief Deelgebied 1) de maximale waarde voor de geurbelasting van een (intensieve) veehouderij 14 ouE/m³ betreft.

Wet ammoniak en veehouderij

Voor het beoordelen van het aspect ammoniak afkomstig van dierenverblijven van veehouderijen, is de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) het toetsingskader. De Wav bevat een zonering van 250 meter rondom zeer kwetsbare gebieden die gelegen zijn binnen het Natuurnetwerk Brabant (NNB). Binnen die gebieden en die zone is vergunningverlening slechts in beperkte mate mogelijk. Een omgevingsvergunning wordt op basis van de Wav uitsluitend getoetst aan de zeer kwetsbare gebieden. Bepaling van de ammoniakemissie vindt plaats aan de hand van de Regeling ammoniak en veehouderij.

In de Wav-gebieden en in een zone van 250 meter hebben bedrijven te maken met een gecorrigeerd emissieplafond (vergonde emissie gecorrigeerd voor de Besluit huisvesting). Saldering in het kader van het PAS is hierbij niet aan de orde. Er zijn in Wav-gebieden en in de zone van 250 meter wel mogelijkheden om uit te breiden (artikel 7 van de Wav). In figuur 5.3 is de ligging van de Wav-gebieden weergegeven.

Verordening Ruimte 2014 provincie Noord - Brabant en de Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (BZV)

In de Verordening Ruimte 2014 (VR2014) van de provincie Noord-Brabant zijn onder andere regels opgenomen ten behoeve van veehouderijen. De belangrijkste regels hieromtrent zijn neergelegd in artikelen 6.3, artikel 7.3 en artikel 34 van de VR2014. Deze regels zijn er, kort gezegd, op gericht om te borgen dat enkel nog 'zorgvuldige veehouderijen' zijn toegestaan. Een zorgvuldige veehouderij is gedefinieerd als een "veehouderij die zorgt voor een goede kwaliteit van de fysieke leefomgeving, waaronder volksgezondheid, en een goede diergezondheid en -welzijn." (bron: VR2014).

Een toename van de bestaande bebouwingsoppervlakte is enkel nog toegestaan indien maatregelen worden getroffen en in stand gehouden die invulling geven aan een zorgvuldige veehouderij (naast alle andere eisen c.q. voorwaarden waaraan moet worden voldaan). Welke maatregelen bijdragen aan de ontwikkeling naar een zorgvuldige veehouderij, is nader vastgesteld door Gedeputeerde Staten in de "Nadere regels Verordening ruimte 2014 – Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij". Belangrijk instrument in deze nadere regeling is de Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (zie kader).

Wanneer de regels uit de VR2014 nog niet zijn overgenomen in een bestemmingsplan van een gemeente en een omgevingsvergunning bouwen wordt aangevraagd voor de uitbreiding van een veehouderij, zijn deze nadere regels van gedeputeerde staten eveneens van belang. Dat volgt uit artikel 34 VR2014, waarin rechtstreeks werkende regels zijn opgenomen.

Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (BZV)

De BZV is een instrument dat stuurt en stimuleert dat een veehouderij zorgvuldig is en daarmee goed past in haar omgeving. De BZV gaat uit van de gedachte dat Ontwikkelruimte verdiend moet worden en niet onbegrensd is. Deze denklijn is vastgesteld in de Verordening Ruimte 2014. Veehouders kunnen pas een vergunning aanvragen voor een uitbreiding na overleg met hun omgeving en nadat uit een objectieve BZV toetsing de score 'zorgvuldig' is gekomen. BZV toetst de thema's: gezondheid, dierenwelzijn, brandpreventie, energie, fosfaatefficiëntie, geur, fijn stof, endotoxines, ammoniak, biodiversiteit, mineralenkringlopen en verbinding met de omgeving.

Veehouders kunnen maatregelen kiezen en scoren als deze verder gaan dan de wettelijke minimumeisen. De BZV heeft 3 pijlers: Certificaten (onafhankelijk erkende certificaten die veel bedrijven hebben), Inrichting & Omgeving (fysieke inrichting van het bedrijf) en Innovatie. De BZV honoreert innovaties, ook wanneer ze nog geen bewezen bijdrage leveren aan een zorgvuldige veehouderij. Het Panel Zorgvuldige Veehouderij geeft advies over kansrijke innovaties in de veehouderij. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de vergunningverlening aan veehouders en zien erop toe dat zij voldoen aan de criteria van de BZV.

2.4.2 Overige beleidskaders

Beleidsstukken Rijksniveau	Relevantie
Wet ruimtelijke ordening (Wro) en Besluit Ruimtelijke Ordening (Bro)	De Wet ruimtelijke ordening regelt hoe de ruimtelijke plannen gemaakt en gewijzigd worden. Het Besluit Ruimtelijke Ordening is een uitwerking van de bepalingen in de Wro.
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)	Deze wet regelt de omgevingsvergunningen voor de fysieke leefomgeving. Dit maakt het mogelijk om verschillende activiteiten uit te voeren met één omgevingsvergunning.
Wet milieubeheer	Het wettelijke kader waarin de m.e.r. is vastgelegd, en bepaalt welk wettelijk gereedschap kan worden ingezet om het milieu te beschermen, zoals milieuplannen, vergunningen, algemene regels en handhaving.

Beleidsstukken Rijksniveau	Relevantie
Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL)	Hierin staat wat knelpunten met betrekking tot de uitstoot van fijn stof van veehouderijen zijn en hoe deze knelpunten moeten worden opgelost.
Wet Inrichting Landelijk Gebied	Deze wet het kader vormt voor de ruimtelijke ordening van het landelijk gebied.
Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz)	Deze wet legt vast op welke wijze er rekening gehouden moet worden met de in de grond aanwezige, dan wel te verwachten, monumenten.

Beleidsstukken Provinciaal niveau	Relevantie
Verordening stikstof en Natura2000 Noord-Brabant	Met de verordening wil de provincie een balans vinden tussen de bescherming van waardevolle natuur enerzijds en ontwikkelingsmogelijkheden voor de agrarische sector anderzijds.
Structuurvisie Noord-Brabant	Voor het gehele grondgebied van de provincie Noord-Brabant is een visie op hoofdlijnen vastgesteld.
Beleidsregel natuurbescherming Noord-Brabant.	De beleidsregel geeft weer op welke manier Gedeputeerde Staten met deze bevoegdheid omgaan waar het gaat om de invloed van N-depositie afkomstig van veehouderijen op de beschermde natuurgebieden. Met de inwerkingtreding van deze regel op 20 december 2016 is de Beleidsregel stikstof en beschermde natuurmonumenten vervallen.

Beleidsstukken lokaal niveau	Relevantie
Structuurvisie 2028	Gemeentelijke toekomstvisie en toetsingskader voor ruimtelijke initiatieven voor de komende jaren.
Gemeentelijke geurverordening	In de geurverordening is bepaald wat de maximale waarde voor de geurbelasting in het buitengebied van de gemeente Someren.
Meerjarenprogramma Reconstructie	De gemeente Someren geeft met het Meerjarenprogramma Reconstructie uitvoering aan de provinciale reconstructieplannen.
Nota Archeologiebeleid gemeente Someren 2012	In het kader van de Wamz en de Wro heeft de gemeente deze Nota opgesteld, met daarin de beleidsuitgangspunten, achtergrond en instrumentarium voor implementatie van het beleid.
Nota Toerisme en Recreatie	Deze Nota geeft inzicht in de huidige positie van de gemeente Someren op het gebied van toerisme en recreatie, de gewenste

ontwikkelingsrichting en welke stappen moeten worden genomen om dit te bewerkstelligen.

Beeldkwaliteitsplan buitengebied

In het beeldkwaliteitsplan is vastgelegd wat de waardevolle elementen en structuren in het buitengebied van Someren zijn. Ook wordt een aanzet gegeven hoe deze waarden kunnen worden beschermd en eventueel versterkt.

3 Onderzochte alternatieven en beoordelingsmethodiek

Kern van elk MER is de vergelijking van één of meer alternatieven met een referentiesituatie op verschillende (milieu-) aspecten. Dit hoofdstuk beschrijft de onderzochte varianten en de wijze waarop de verschillende varianten ontwikkeld zijn en met de referentiesituatie vergeleken worden (beoordelingskader en methodiek).

3.1 Alternatievenontwikkeling en -beoordeling

Wettelijk onderdeel van een milieueffectrapport is de ontwikkeling van alternatieven, het bepalen van de effecten van die alternatieven en de vergelijking van de effectresultaten. In dit milieueffectrapport worden de effecten van de verschillende functies aan de hand van verschillende alternatieven in beeld gebracht.

Kwantitatieve benadering

De alternatievenontwikkeling en –beoordeling vindt plaats in twee stappen. De eerste stap bestaat uit een kwantitatief onderzoek naar stikstofemissie en stikstofdepositie (hoofdstuk 4)¹. In deze stap worden drie alternatieven uitgewerkt. Allereerst wordt de huidige situatie in beeld gebracht (zoals beschreven in paragraaf 3.2.1). Hiermee worden de effecten van de andere alternatieven vergeleken. Vervolgens wordt een ‘Worstcase’ alternatief opgesteld (zoals beschreven in paragraaf 3.2.2). Dit alternatief bestaat uit maximale ontwikkelruimte voor (agrarische) functies zoals opgenomen in het voorontwerp van dit ruimtelijk plan.

Indien uit de emissieberekeningen blijkt dat dit alternatief leidt tot een toename van de depositie op stikstofgevoelige natuurgebieden, vindt aanvullend onderzoek plaats om te bepalen welke beperkingen noodzakelijk zijn om dergelijke effecten te voorkomen. De noodzakelijke maatregelen zoals die uit dit onderzoek voortvloeien, liggen uiteindelijk aan de basis van het planalternatief zoals dat in het bestemmingsplan zal worden verwerkt en doorgevoerd.

Kwalitatieve effectbeoordeling

De tweede stap in het MER bestaat vervolgens uit een kwalitatieve effectbeoordeling van het worst case alternatief op de alle overige aspecten die benoemd worden in paragraaf 3.4.1. Voor het aspect natuur vindt deze effectbeoordeling plaats in hoofdstuk 5, voor de overige aspecten in hoofdstuk 6. Het worst casealternatief wordt daarbij vergeleken met de huidige situatie.

Ook voor geur wordt het worst case alternatief vergeleken met de huidige situatie, alleen dan grotendeels op basis van een berekening van de maximaal mogelijke achtergrondbelasting.

¹ In hoofdstuk 6 wordt hier aansluiting op gezocht bij het vaststellen van mogelijke geurhinder.

3.2 Te onderzoeken alternatieven

In dit MER zijn de effecten van de verschillende functies in beeld gebracht voor drie alternatieven: de huidige situatie (alternatief 1), de 'worstcase' (alternatief 2) en het planalternatief (alternatief 3). In deze paragraaf worden deze alternatieven globaal toegelicht. In hoofdstuk 4 worden de details van de opgestelde alternatieven voor het stikstofonderzoek nader toegelicht.

3.2.1 Alternatief 1: Referentiesituatie

De referentiesituatie bestaat in principe uit de huidige situatie inclusief autonome ontwikkelingen. Dit alternatief is de situatie die in de toekomst ontstaat als het nieuwe bestemmingsplan niet wordt gerealiseerd. De effecten van de andere alternatieven worden hier mee vergeleken; in hoofdstuk 4 van het MER wordt een onderscheid aangebracht tussen de referentiesituatie vanuit de Wet natuurbescherming en de referentie situatie vanuit de Wet milieubeheer. In dit stadium is deze nuancering nog niet aan de orde.

3.2.2 Alternatief 2: 'Worstcase'

Naast het in beeld brengen van de referentiesituatie, wordt als eerste alternatief de worstcase-situatie in beeld gebracht. Het gaat dan om de maximale invulling van de ontwikkelmogelijkheden die het nieuwe bestemmingsplan Deelgebied 1 Someren mogelijk maakt (zie paragraaf 3.3). Het gaat om het benutten van alle ontwikkelmogelijkheden van het ontwerp - bestemmingsplan zonder dat verdergaande (technische) emissiereducerende maatregelen worden ingezet door het bevoegd gezag of de ondernemers.

Nog los van de bestemmingsplantechnische maatregelen is eerst vastgesteld of deze worstcase binnen de milieugebruiksruimte past en of deze worstcase voldoende realiteitswaarde heeft. De overige ontwikkelingen, zoals die omtrent verbreding van de landbouw en kwaliteitsslagen binnen de recreatieve sector, zijn niet via alternatieven beschouwd. Van deze ontwikkelingen zal een inschatting van de (milieu)gevolgen worden gegeven als hier maximaal op wordt ingezet (worstcase).

3.2.3 Alternatief 3: Het planalternatief

Het planalternatief bestaat uit de mogelijkheden die worden geboden in het voorliggende bestemmingsplan Buitengebied Deelgebied 1 Someren (zie paragraaf 3.3). Het verschil met het worstcase scenario (alternatief 2) is de toevoeging van een specifiek gebruiksverbod (emissieplafond) in de planregels van het bestemmingsplan. Door dit emissieplafond te hanteren zijn emissietoenames vanuit het plangebied uitgesloten, net als een daaruit voortvloeiende toename van de depositie. Hiermee wordt zeker gesteld dat uitvoering van het bestemmingsplan voor wat betreft stikstof niet leidt tot significant negatieve effecten op (omliggende) Natura 2000-gebieden.

3.3 Mogelijkheden bestemmingsplan buitengebied

Bij de beoordeling van het planalternatief ten opzichte van de huidige situatie op de overige aspecten (hoofdstuk 6) wordt uitgegaan van de uitgangspunten zoals hieronder weergegeven.

Het bestemmingsplan Deelgebied 1 bevat behalve de 55 agrarische bedrijfsbestemmingen (waarvan 45 veehouderijen) ook 52 woonbestemmingen, zes bedrijfsbestemmingen en een horecabestemming. Voor het MER zijn de ontwikkelingen in de landbouw het meest bepalend voor de mogelijke effecten van de voorgenomen ontwikkeling. Het MER zal echter ook betrekking hebben op andere ontwikkelingen.

Bestaand bouwvlak

Ter plaatse van de aanduidingen 'veehouderij' en 'veehouderij begrensd' is de bebouwing voor een veehouderij ten hoogste van een zodanige omvang dat deze overeenkomt met de bebouwing ten behoeve van een veehouderij welke op 1 maart 2014 aanwezig of in uitvoering was, gebouwd mag worden krachtens een verleende vergunning dan wel gebaseerd is op een voor 1 maart 2014 ingediende volledige en ontvankelijke bouwaanvraag in overeenstemming met het geldend bestemmingsplan op 1 maart 2014.

Uitbreidingen

Het bestemmingsplan bevat geen wijzigingsbevoegdheden voor vergroting of vormverandering voor bouwvlakken die zijn bestemd als agrarisch bedrijf. De provinciale verordening laat toe om, onder strikte kwaliteitseisen (BZV²) de bebouwing wel te vergroten zolang deze de grenzen van de bij recht toegewezen bouwvlakken niet overschrijden.

Overig

- In het bestemmingsplan zijn kleinschalige recreatieve ontwikkelingen voor woningen en agrarische bedrijven via een afwijkingsbevoegdheid mogelijk, zoals een minicamping tot 25 kampeermiddelen
- Mestbewerking bij agrarische bedrijven is toegestaan indien de mest afkomstig is van een op dezelfde locatie gevestigde veehouderij en mits dit vanuit het oogpunt van leefkwaliteit waaronder volksgezondheid, milieu en landschap inpasbaar is

3.4 Beoordelingsmethodiek effecten

De beschrijving en beoordeling van milieueffecten richt zich vooral op de effecten van de veehouderij. De alternatieven worden op diverse thema's vergeleken. Deze te beschouwen thema's en de bijbehorende beoordelingsaspecten en -criteria staan weergegeven in onderstaande tabel 3.1.

² BZV: Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij

Tabel 3.1 De thema's die worden beschouwd inclusief de beoordelingscriteria

Relevante te beschouwen aspecten³	Beoordelingscriteria
• Natuur	Behoud en waar mogelijk versterking van de ecologische verscheidenheid (Natura2000-gebieden, NNN en soorten)
• Landschap	Behoud en waar mogelijk versterking van de landschappelijke identiteit en verscheidenheid in de verschillende deelgebieden, zowel visueel-ruimtelijk als cultuurhistorisch gezien.
• Cultuurhistorie / archeologie	Behoud en herstel van archeologische gebieden en cultuurhistorische structuren, clusters en linten
• Water en bodem	Behoud, herstel en ontwikkeling van het bestaande watersysteem, mede in relatie tot het vasthouden en bergen van gebiedseigen water. Zo veel mogelijk terugdringen van verdroging en het behouden van de water- en bodemkwaliteit Verslechtingen / verbeteringen niveaus binnen de milieuthema's geluid, geur, luchtkwaliteit. Kwalitatieve beschouwing effecten van veehouderijen op gezondheid (luchtkwaliteit, geur en zoönosen ⁴)
• Woon- en leefmilieu	Toename / afname hinder, knelpunten binnen verkeersstructuur
• Verkeer	

De referentiesituatie die in het MER van belang is, is de huidige situatie plus de autonome ontwikkeling. De autonome ontwikkeling wordt inzichtelijk gemaakt door aan te haken bij vigerende bestemmingsplannen, trends en vastgesteld beleid. Het gaat specifiek om toekomstig zekere ontwikkelingen binnen en buiten het plangebied: dit zijn bestemde en vergunde activiteiten die zeker binnenkort ingevuld worden, evenals generieke, planoverstijgende ontwikkelingen.

³ Getoetst zal worden aan de (indien beschikbare) aanwezige beleidsdocumenten en daarin vervatte doelen en aan bestaande wet- en regelgeving per aspect

⁴ Een zoönose is een ziekte die kan worden overgedragen van dieren op mensen, denk aan Q-koorts of MRSA

De te verwachte effecten worden in tabellen gewaardeerd (gescoord). Hierbij worden de volgende waarderingen onderscheiden:

Tabel 3.2 Effectwaardering

Symbol	Betekenis
-	Negatief effect
0/-	Licht negatief effect
0	Geen effect (neutraal)
0/+	Licht positief effect
+	Positief effect

4 Onderzoek stikstofemissies

Het onderzoek naar de verzurende en eutrofiërende werking van stikstof richt zich in eerste instantie op de emissies vanuit het gebied. Op basis van de uitkomsten van de (ruimtelijke) afwegingen die op basis van dat vooronderzoek tot stand zijn gekomen is gekomen tot een set maatregelen die er ten eerst op zijn gericht om de kwaliteit van de natuur in de omgeving te beschermen. Maar er is ook gezocht naar het bieden en borgen van de ruimtelijke mogelijkheden die in het kader van het Programma Aanpak Stikstof (PAS) bestaan.

4.1 Gebiedsgerichte benadering

Het onderzoek wordt uitgevoerd in het kader van een ruimtelijk plan. Dit betekent dat de effecten op 'strategisch niveau' duidelijk moeten worden. Dit vraagt om een gebiedsgerichte benadering passend bij het abstractieniveau van het te nemen ruimtelijk besluit. In bijlage 5 is een algemene omschrijving van de gehanteerde stikstofonderzoeksmethodiek opgenomen.

4.1.1 Algemene toelichting op de methodiek

Om een gebiedsgericht onderzoek efficiënt in te kunnen richten, is het noodzakelijk om een zekere standaardisering aan te brengen (zie ook bijlage 5). De bronsterkte voor stikstofemissies vanuit het gebied wordt bepaald door het staltype⁵ en het aantal dierplaatsen. Het aantal dierplaatsen wordt grotendeels bepaald door de beschikbare omvang van het bouwvlak.

Mestvergisting

Biogasinstallaties als nevenactiviteit zijn bij alle agrarische bedrijven toegestaan indien de installatie is gericht op het verwerken van mest van een op een zelfde locatie gevestigde

⁵ De emissies vanuit de verschillende staltypes staan vastgelegd in de Rav, alleen deze kentallen zijn gebruikt

veehouderij (met eventuele toevoeging van derden afkomstige cosubstraten). Het betreft daarmee het lokaal bewerken van de vrijkomende mest. Jurisprudentie⁶ leert dat het gebruik van dergelijke mestvergistinginstallaties ten behoeve van het *eigen* agrarische bedrijf niet betrokken hoeven te worden in planMER's en de passende beoordelingen omdat het een ondergeschikt onderdeel van de agrarische bedrijfsvoering is dat niet afzonderlijk behoeft te worden onderzocht.

Ook omdat de inzet van een dergelijke installatie naar verwachting voor een afname van de bedrijfsemissies⁷ zal zorgen is deze ontwikkeling niet meegenomen in de gebiedsgerichte modellering.

4.1.2 Vaststellen van de referentie situatie

De basis van het model is de inventarisatie van de vergunningendossiers zoals die bij de omgevingsdienst bekend zijn, en zijn vastgelegd in WEB-BVB. Met de dossierkennis van de afdeling handhaving worden deze basis sets gecorrigeerd om zo veel mogelijk aan te sluiten bij de huidige feitelijke situatie.

Het vertrekpunt is een door de planschrijver aangeleverde kaart met bouwvlakken geweest. Hierop zijn alle bedrijven met bouwvlakken aangegeven. Dus niet alleen agrarische bedrijven, maar ook niet-agrarische bedrijven, recreatiebedrijven, etc. Het gaat in totaal om 55 agrarische bouwvlakken waarvan er 45 als veehouderij in gebruik zijn.

Vanuit de afdeling handhaving van de milieudienst is een inrichtingenbestand aangeleverd. Dit is ter vergelijking naast de kaart met bouwvlakken gelegd. Er zijn onder andere correcties uitgevoerd voor dubbele adressen en adressen die buiten het plangebied liggen.

Wat resteert, zijn de bouwvlakken voor veehouderijen. In het model zijn hier de emissiegegevens uit het inrichtingenbestand (vergunde/gemelde dieraantallen/diercategorieën/stalsystemen) aan gekoppeld. Dit is het uitgangspunt geweest voor de uitgevoerde berekeningen. Het resultaat van deze opgeschoonde lijst is opgenomen in bijlage 6 – met de aanduiding “inventarisatie o.b.v. vergunningen”. Deze data set zou een gebieds-emissie opleveren van ruim 140.000 kg/jaar.

De gegevens in deze data-set zijn vervolgens gecorrigeerd voor de grenswaarden uit het “oude” besluit huisvesting. Deze grenswaarden hadden namelijk al gerealiseerd moeten zijn. Om te kunnen voldoen aan de gangbare omschrijving van de referentie situatie (i.c. de huidige feitelijke, planologisch juridisch legale situatie) is deze correctie uitgevoerd. Tegelijk met de correctie voor de grenswaarden uit het oude besluit huisvesting is een correctie gemaakt voor de in 2015 bij recht doorgevoerde aanpassingen van de emissie factoren voor de melkveehouderij. De belangrijkste aanpassing waar voor is gecorrigeerd is de verhoging van de emissies uit een

⁶ RvS-uitspraak “Buitengebied” van de gemeente Oisterwijk”, 14 augustus 2013 / ECLI:NL:RVS:2013:697

⁷ Door de snelle verwerking van mest in een vergister wordt de emissie verlaagd; deze effecten zijn nog niet in een Rav-emissiefactor verdisconteerd. Dit betekent dat de nu berekende gebiedsemissie een overschatting is van de werkelijke situatie

gangbare melkveestal (A1.100) van 9,5 naar 13 kg/jaar. Na deze correctie is de gebiedsemissie bijgesteld tot bijna 135.000 kg/jaar.

Omdat het plangebied slechts een deel van het buitengebied van de gemeente betreft is een vergelijking met de door het CBS gerapporteerde statistieken niet goed mogelijk.

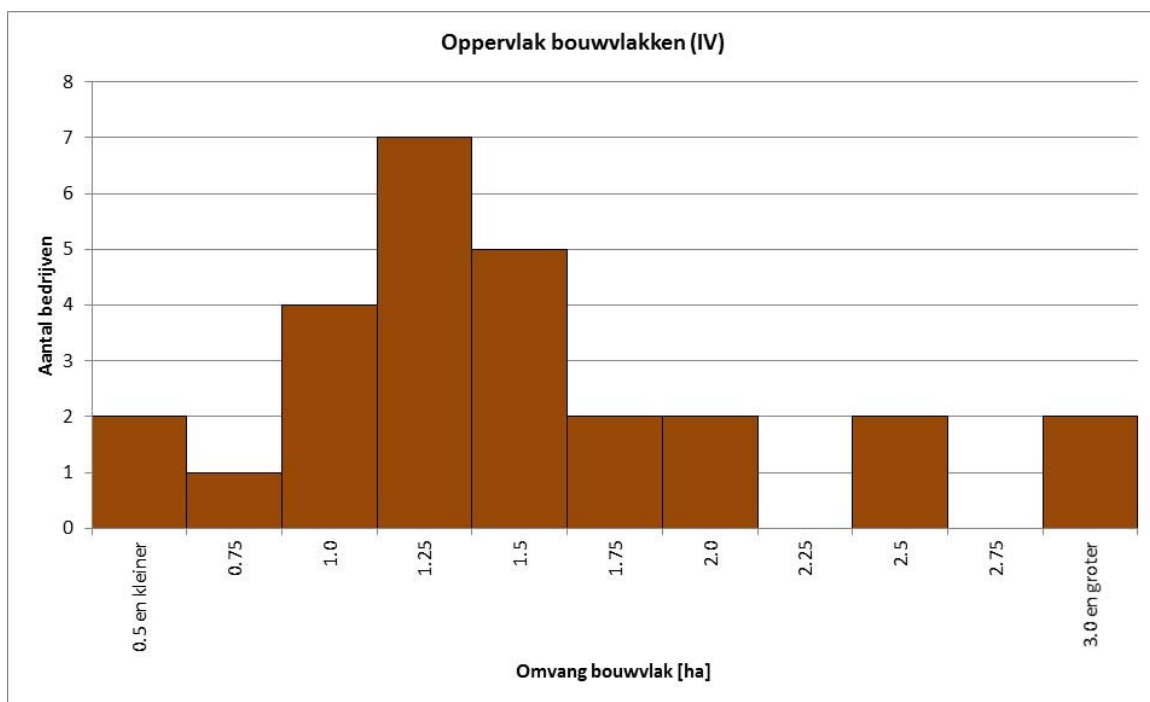
In bijlage 6 wordt de huidige situatie in detail gerapporteerd. In bijlage 6 worden de onderstaande stappen doorlopen:

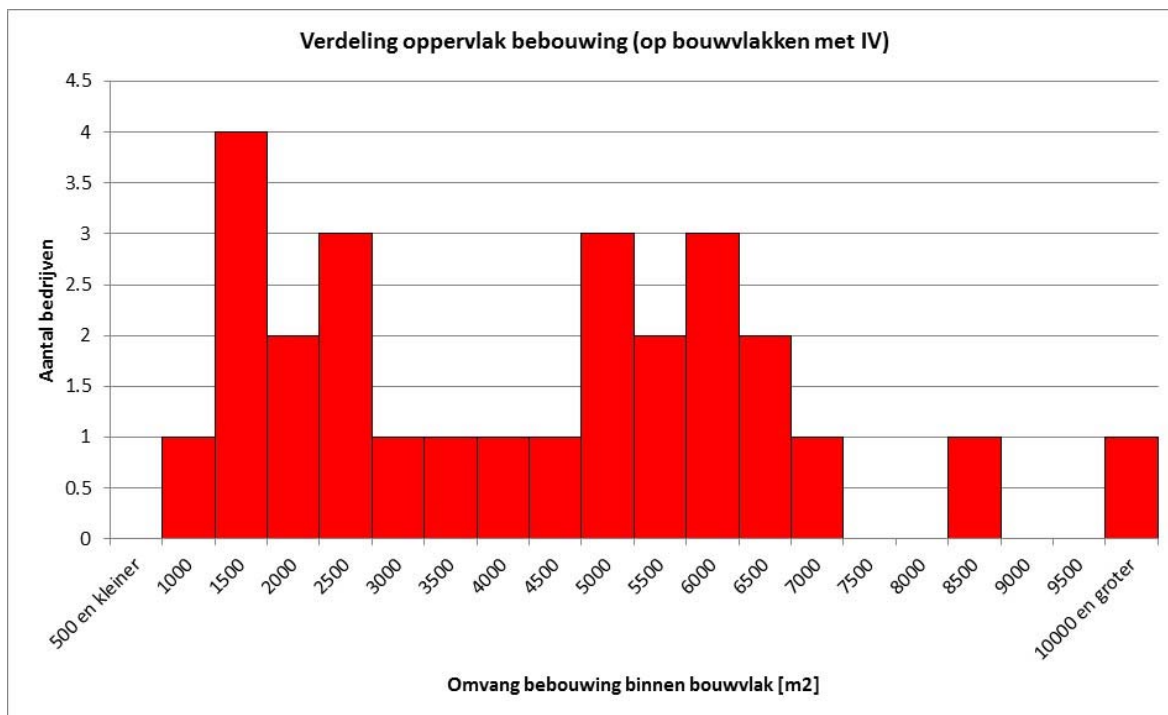
- Aantal dieren per m² wordt bepaald voor alle soorten die vergund zijn
- Het aantal dieren wordt gecorrigeerd
- De emissiefactor wordt gecorrigeerd voor het oude besluit huisvesting
- Maximale groei wordt uitgerekend door de bebouwing op te rekken tot het gekozen scenario in combinatie met de gekozen vulgraad; hier komt een emissie-vracht uit voort in combinatie met het daarbij behorende aantal dieren
- Bij berekening worst case wordt, indien aan de orde, de geïnventariseerde emissie naar beneden bijgesteld

4.1.3 Kenmerken van de bouwvlakken

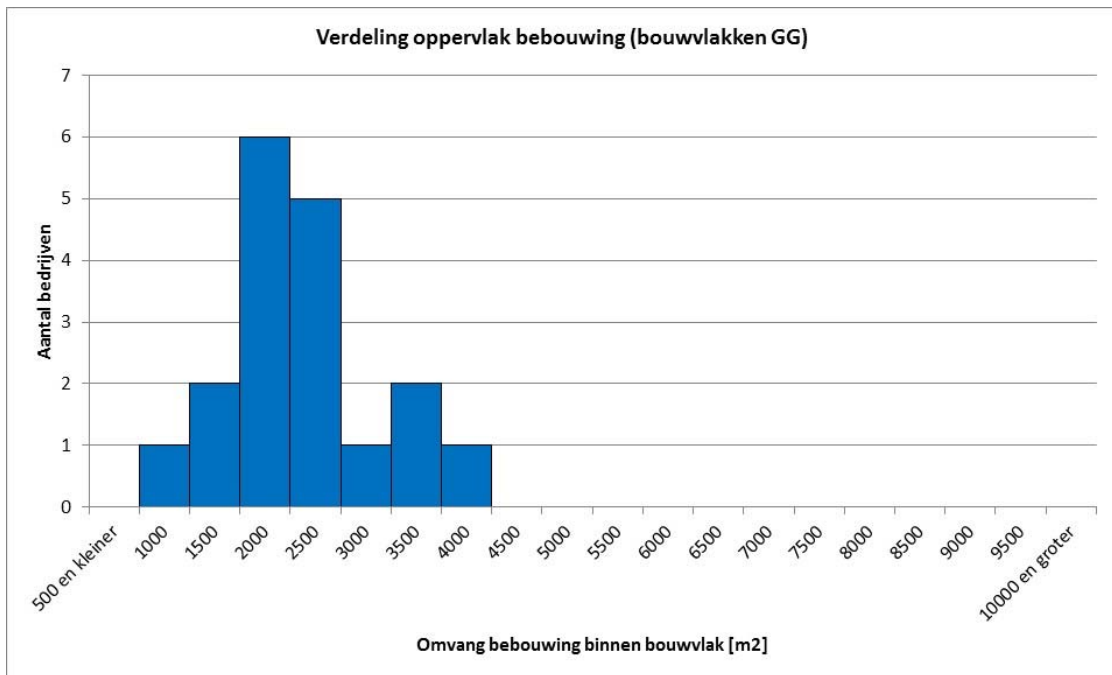
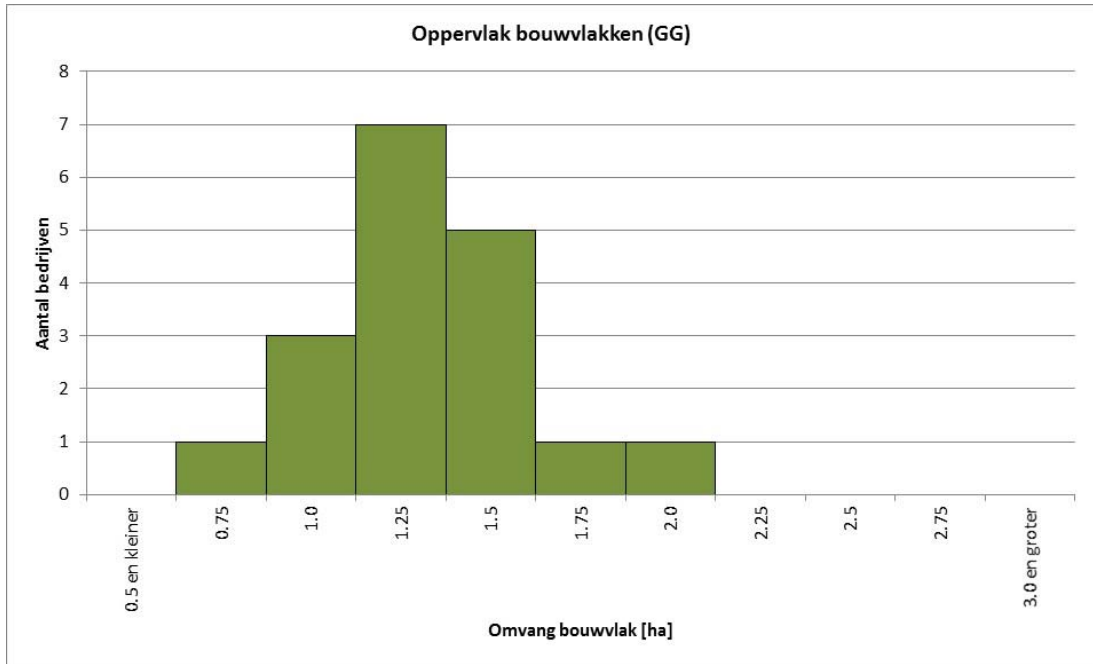
Op basis van de beschikbare informatie is een grafische analyse gemaakt van de omvang van de bouwvlakken zoals die nu bij recht bestaan. Deze is weergegeven in onderstaande grafieken. Opgemerkt wordt dat in de huidige situatie de ruimte die beschikbaar is binnen de bouwvlakken nog niet volledig is benut. Zoals in bijlage 5 is onderbouwd is een maximaal haalbare vulgraad voor een intensieve veehouderij ongeveer 50 %. Dat dit binnen dit plangebied ook de praktijk is valt af te lezen uit de onderstaande staafdiagrammen.

Het uitgangspunt voor de maximaal haalbare vulgraad is op basis van empirisch verkregen eigen data vastgesteld op 50 %. Dit kan gezien worden als een realistisch maximum. Deze aanname is ook getoetst bij de sector zelf (i.c. LTO). Bevestigd is dat een verdergaande vulgraad in feite onverantwoord is omdat er dan te veel concessies moeten worden gedaan aan de bereikbaarheid en de brandveiligheid.

Bij het vaststellen van de maximale mogelijkheden die het plan biedt, en de beoordeling van de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan (in hoofdstuk 8), is voor melkveehouderijen ook uitgegaan van een maximale vulgraad van 50 %. Omdat in de gemeente Someren het in principe mogelijk is om (onder voorwaarden) de silo's ook buiten het bouwvlak te realiseren gaat de maximale mogelijkheid die het plan biedt dus uit van 50 % dierenverblijfplaatsen op een bouwvlak, ook voor (melk)rundveehouderij.

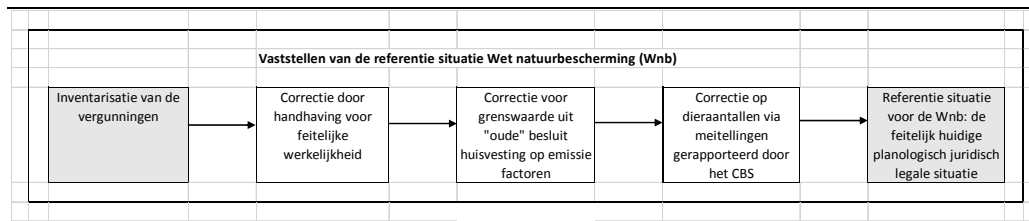
Opgemerkt wordt dat de gebruikte maximale vulgraadpercentages in feite aan de hoge kant zijn voor een bouwvlak dat zich bevindt in een historisch landschap. In een dergelijke omgeving zijn de eigenschappen van het omringende landschap mede bepalend voor de plaats en de vorm van het bouwvlak. Hierdoor is een optimale benutting van het beschikbare oppervlak vaak minder goed mogelijk. Als er in de berekeningen toch wordt uitgegaan van 50 % respectievelijk 20 %, is er sprake van een maximaal effect op emissies, en dus ook op depositie vanuit de dierverblijfplaatsen.

4.2 Referentiesituatie

In dit MER wordt invulling gegeven aan de vereisten die voortvloeien uit de Wet milieubeheer en de Wet natuurbescherming. De referentiesituaties die gehanteerd worden voor de effectbeschouwingen zijn echter voor beide kaders verschillend. Hieronder wordt aangegeven op welke wijze dit onderscheid in het MER wordt ingevuld.

4.2.1 Referentie vanuit de Wet natuurbescherming

Vanuit de directe en indirecte kaders die worden gesteld vanuit de (jurisprudentie met betrekking tot de) Wet natuurbescherming zijn de uitgevoerde inventarisaties erop gericht om de voorgenomen activiteit te kunnen vergelijken met het 'huidig gebruik'. De basis voor de bepaling van het huidige gebruik in dit MER zijn de vergunningen geweest zoals die staan geregistreerd bij de gemeente. In paragraaf 4.1.2 is in detail toegelicht welke stappen zijn gezet om de referentie situatie vast te stellen. In de onderstaande figuur is samengevat hoe de oorspronkelijke data zijn bewerkt om tot een valide referentie te kunnen komen.

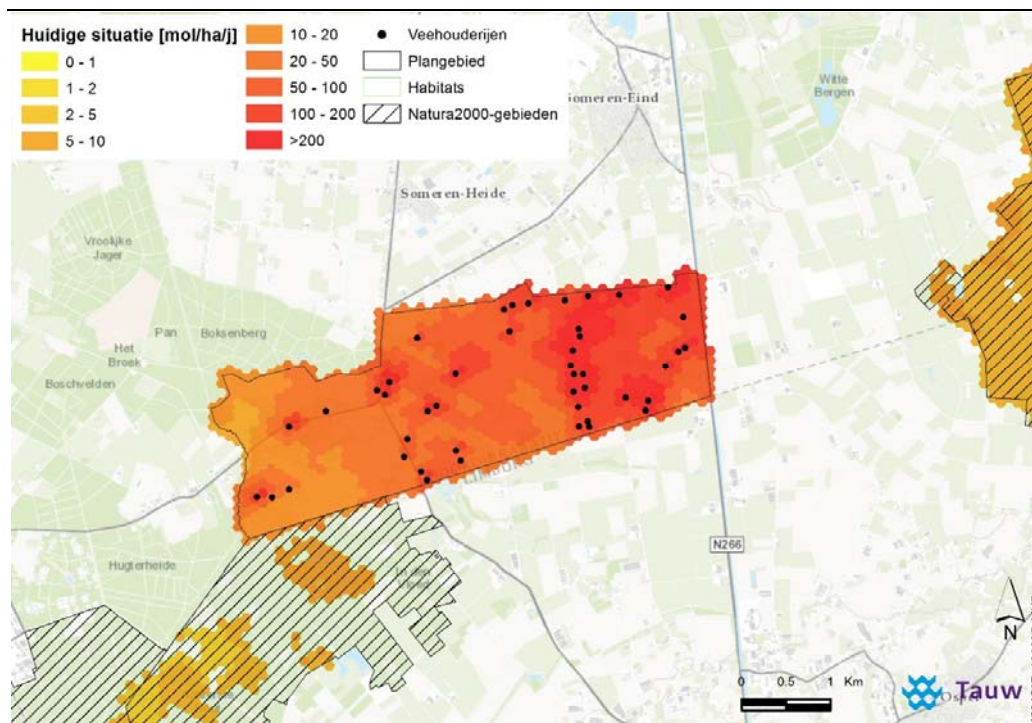
Figuur 4.1 Toelichting op het vaststellen van de referentie situatie vanuit de Wet natuurbescherming (Wnb)

Op basis van de geregistreerde gebruiksgegevens is een eerste gebiedskaart gemaakt. Deze is vervolgens gecorrigeerd naar de feitelijke situatie, gebruik makend van de gebiedskennis zoals die bij de handhavers beschikbaar is. Na de boven aangegeven correcties is vastgesteld dat de gebiedsemissie ten opzichte waarvan in de Passende Beoordeling getoetst wordt bijna 135.000 kg/jaar is.⁸

Daarmee is bewerkstelligd dat deze referentiesituatie zo goed als mogelijk overeenkomt met de definitie van 'huidig gebruik'⁹ zoals die voortkomt uit de Wet natuurbescherming.

⁸ De vergunde gebiedsemissie is hoger, namelijk ruim 140.000 kg/jaar.

⁹ Onder huidige gebruik wordt verstaan de feitelijke situatie op het moment van publicatie van het ontwerp-bestemmingsplan

Figuur 4.2 Resultaten van de gebiedsgerichte modelleringen van het huidig gebruik met een gebieds emissie vanuit de melkveehouderij en de intensieve veehouderij, zoals berekend met Aerius (na correctie voor onder andere de meitellingen)

4.2.2 Referentie vanuit de Wet milieubeheer (Wm): de Autonome Ontwikkeling

Vanuit de eisen die de Wet milieubeheer aan een MER stelt wordt de voorgenomen activiteit vergeleken met de Autonome Ontwikkeling. Daarvoor geldt dat in eerste instantie de huidige situatie in het referentiejaar 2015 beschreven moet worden en vervolgens de te verwachte autonome ontwikkelingen. Het gaat om de ontwikkelingen die voortkomen uit autonoom (reeds vastgesteld) beleid.

De referentiesituatie¹⁰ bestaat uit:

- De huidige feitelijke situatie (vertrekpunt is geweest alle vergunde activiteiten die zijn gerealiseerd, uitgezonderd illegale activiteiten)
- De toekomstige zekere ontwikkelingen binnen en buiten het plangebied: dit zijn bestemde en vergunde activiteiten die zeker binnenkort ingevuld worden
- Generieke, planoverstijgende ontwikkelingen, zoals normen die voortvloeien uit het strikt handhaven van het nieuwe Besluit Huisvesting (voor veehouderij) of het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit

Figuur 4.3 Toelichting op de manier waarop de referentiesituatie vanuit de Wm is vastgesteld

Vanuit het ruimtelijk spoor zijn er geen relevante autonome ontwikkelingen waar rekening mee gehouden moet worden. Vanuit de sectorale wetgeving is die er wel. Het besluit huisvesting schrijft namelijk voor dat de ammoniakemissies voor een aantal hoofdcategorieën dieren aan de grenswaarden uit het Besluit moeten voldoen. Voor deze diergroepen zijn daartoe een aantal emissiegrenswaarden vastgesteld zonder dat is voorgeschreven met welke middelen deze grenswaarden gehaald dienen te worden.

Op grond van het besluit Huisvesting mogen alleen nog huisvestingssystemen met een emissiefactor die lager is dan of gelijk is aan de maximale emissiewaarde, toegepast worden. Als op alle bestaande stallen de vanuit het besluit huisvesting opgelegde maatregelen worden geïnstalleerd om te kunnen voldoen aan de grenswaarden zonder dat er sprake is van groei van de dierstapel, dan zal de gebiedsemissie enigszins dalen.

De depositie op de omgeving neemt in de autonome ontwikkeling dus ook heel iets af ten opzichte van de huidige situatie. Dit is het resultaat van de emissiebeperkende maatregelen die vanuit het nieuwe besluit huisvesting genomen zullen moeten worden.

¹⁰ Bron van deze opsomming is de Factsheet Referentiesituatie in MER voor bestemmingsplan van de Commissie voor de m.e.r. van 29 mei 2012

4.3 Worstcase alternatief: maximale ontwikkelmogelijkheden landbouwsector

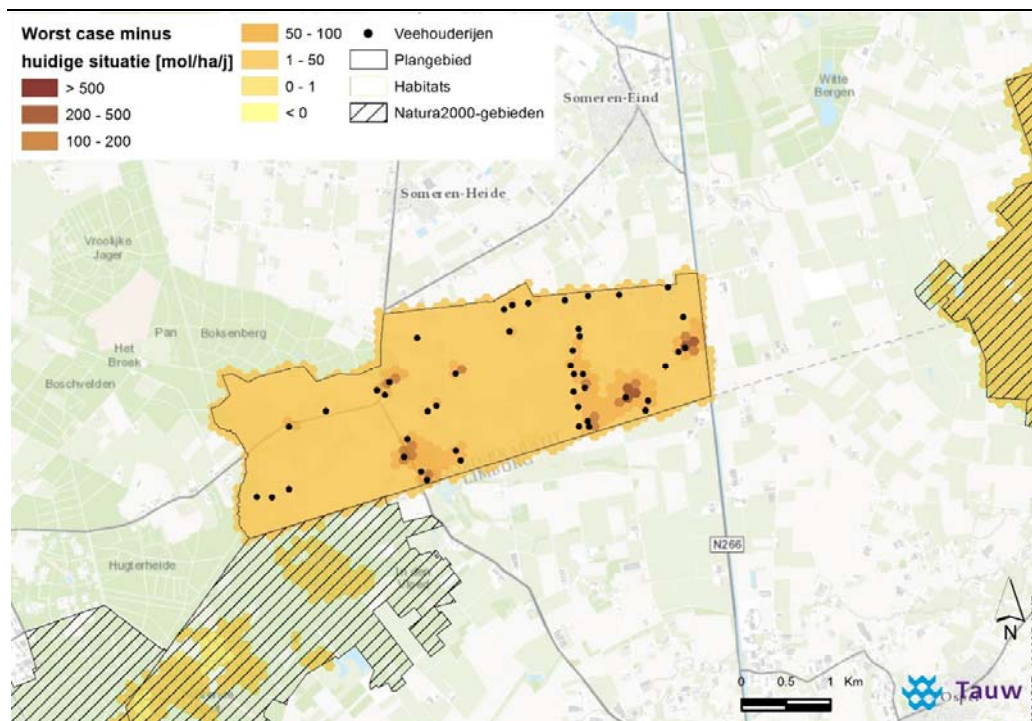
Vervolgens wordt vastgesteld wat het maximaal mogelijke effect kan zijn vanuit dit deel van het Buitengebied van de gemeente Someren ('worstcase'). Dat is gedaan door uit te gaan van de uitgangspunten en randvoorwaarden uit het ontwerp bestemmingsplan zoals die staan samengevat in paragraaf 3.2. Daarbij is de inzet van emissiebeperkende maatregelen beperkt tot de nieuw te bouwen dierenverblijfplaatsen conform het nieuwe Besluit huisvesting.

Voor het maximaal opvullen van elk bouwvlak is daarbij uitgegaan van de maximale toename die nog past binnen de planologische randvoorwaarden. Zo geldt bijvoorbeeld (op basis van provinciaal beleid) dat binnen gebouwen ten hoogste één bouwlaag mag worden gebruikt voor het houden van dieren.

In bijlage 6 staat het worst case alternatief in detail uitgewerkt. Vanuit de huidige situatie zijn daartoe de volgende stappen gezet:

- Maximale groei wordt uitgerekend door de bebouwing op te rekken tot het gekozen scenario in combinatie met de gekozen vulgraad; hier komt een emissie-vracht uit voort in combinatie met het daarbij behorende aantal dieren
- Bij berekening worst case wordt, indien aan de orde, de geïnventariseerde emissie naar beneden bijgesteld voor de grenswaardes uit het Besluit emissiearme huisvesting

Een worst case gebiedsemissie berekend van bijna 215.000 kg/jaar. Het effect van deze toename op de depositie staat weergegeven in de onderstaande figuur.

Figuur 4.4 Verschil van de depositie vanuit het worstcase gebruik van de huidige bouwvlakken ten opzichte van de huidige situatie (dus groei zonder het aanpassen van de emissie-factoren)

4.4 Planalternatief

Omdat er in de worstcase sprake blijkt te zijn van significant negatieve effecten op in (de omgeving van) het plangebied aanwezige Natura 2000-gebieden, worden, als onderdeel van de Passende Beoordeling, maatregelen onderzocht die kunnen voorkomen dat er sprake zal zijn van dergelijke ongewenste effecten.

4.4.1 Planologisch slot op de muur

In eerste instantie is onderzocht wat de effecten zouden kunnen zijn van het aanbrengen van een planologisch slot-op-de-muur. Een dergelijk slot-op-de-muur heeft gevolgen voor de omgeving, maar vooral voor de bedrijfsvoering. Het eindbeeld kan langs drie sporen worden bereikt:

- Fixeren van het aantal dieren dat wordt gehouden
- Fixeren van de harde veestalmuren op de nu geldende situatie (conform provinciaal beleid)
- Fixeren van de emissie / depositie op de nu geldende situatie

Opgemerkt wordt dat in alle drie varianten het depositieprofiel van de huidige situatie niet verandert. Deze planregels kunnen dus, na invoering, significante effecten voorkomen ten opzichte van het huidig gebruik.

4.4.2 Fixeren van het aantal dierplaatsen, ook in de melkveehouderij

Als het vanuit ruimtelijke overwegingen noodzakelijk is, kan worden overwogen om in het bestemmingsplan het aantal dierplaatsen vast te leggen in het bestemmingsplan (de uitspraak van 8 mei 2013 - nr. 201208118/1/R1 - bevestigt dat het vastleggen van een maximum aantal dieren in het bestemmingsplan kan). Een dergelijke invulling van een slot-op-de-muur geeft aan de ondernemers in het plangebied de mogelijkheid om verbeteringen aan te brengen in de bedrijfsgebouwen.

Groei van de onderneming, bijna altijd een randvoorwaarde om ontwikkelingen mogelijk te maken, is in dit spoor echter alleen mogelijk door (uitgebreide) planologische procedures te doorlopen of in ieder geval een omgevingsvergunning aan te vragen die het toe staat om, in afwijking van de bestemming, een dergelijke uitbreiding toe te staan. Dit spoor levert een zekere flexibiliteit maar zorgt ook voor procedurele verplichtingen met alle nadelen van dien. Dit handvat biedt te weinig perspectief en zal niet worden aangegrepen.

4.4.3 Fixeren van de harde muren

Gehoor gevend aan provinciaal beleid wordt er in principe geen uitbreiding toegestaan van de ruimte die nu wordt gebruikt door gebouwen waarin dieren gehouden kunnen worden. Dit kan betekenen dat voor elke verbouwing een (uitgebreide) planologische procedure doorlopen moet worden of in ieder geval een omgevingsvergunning die het toe staat om, in afwijking van de bestemming, een dergelijke uitbreiding toe te staan.

Een dergelijk onvoorwaardelijk planologisch slot op de muur garandeert dat het aantal dierplaatsen niet toe kan nemen op basis van het onderhavige plan bij dezelfde bedrijfsvoering. Het zorgt echter ook voor een zware procedurele last voor de ondernemers die, om gezond te kunnen blijven boeren, de mogelijkheid moeten hebben om (kleine) veranderingen / verbeteringen aan te kunnen brengen in de manier waarop de bedrijfsvoering plaats vindt.

De provinciale verordening biedt ruimte om, onder strikte voorwaarden, toch een zekere uitbreiding van de dierverblijfplaatsen te realiseren. Daartoe worden kwaliteitseisen gesteld aan de nieuw te bouwen stallen die verder gaan dan de emissie grenswaarden uit het nieuwe Besluit huisvesting.

Als van deze mogelijkheden die de provinciale verordening gebruikt gemaakt wordt zal echter de gebiedsemissie toe kunnen nemen en is er (zonder aanvullende planologische maatregelen) geen sprake meer van een slot op de muur. Zonder aanvullende planmaatregelen zullen er langs

dit spoor naar alle waarschijnlijkheid significant negatieve effecten optreden op de kwalificerende habitats in de nabij gelegen Natura2000 gebieden.

4.4.4 Fixeren van de emissie / depositie

Een slot-op-de-muur kan ook langs een derde spoor worden bereikt, namelijk door in de planregels een voorwaardelijke verplichting op te nemen ook wel aangeduid als een 'verbale regeling' of een 'vangnet constructie'. In materiële zin laat een dergelijke regeling alleen ontwikkelingen toe als is aangetoond dat de depositie in de nieuwe situatie (met grotere stallen) niet zal toenemen ten opzichte van de huidige depositie. Het voordeel van een dergelijke regeling is dat er voor bedrijfsontwikkelingen geen aanvullende ruimtelijke procedures doorlopen hoeven te worden.

Doel van het onderzoek in dit stadium is aan te tonen of, en zo ja hoeveel, ontwikkelruimte er voor de sector beschikbaar is vanuit een interne saldering in het gebied, zonder dat er negatieve effecten op zullen treden ter plaatse van de kwalificerende habitats in de N2000-gebieden. In de onderstaande matrix is weergegeven wat het effect van sectorale emissie beperkende maatregelen kan zijn, langs het spoor van interne saldering per bouwvlak, op de emissies uit het gebied.

Huidige gebiedsemissie: 134.427 kg/jaar					
emissie reductie %		uitbreiding tot maximaal (in hectares)			
Intensieve veehouderij	Melkvee houderij	huidig bouwvlak	0.5 HA	0.75 HA	1 HA
0	0	178,144	178,297	179,409	181,636
0	26	163,890	164,036	165,080	167,179
0	54	148,539	148,678	149,649	151,610
0	61	144,702	144,839	145,791	147,718
70	0	96,277	96,368	97,044	98,394
70	26	82,023	82,107	82,715	83,937
70	54	66,672	66,750	67,284	68,368
70	61	62,835	62,910	63,426	64,476

De matrix toont aan dat een inzet van 70 % emissie-reductie op bestaande en nieuwe I.V.-stallen de gebiedsemissie doet afnemen tot <100.000 kg/jaar, ook als alle bij recht toegekende bouwvlakken volledig worden benut.

4.5 Mogelijkheden en effecten van het fixeren van de emissie/depositie

In deze paragraaf wordt ingegaan op de mogelijkheden die geboden worden door het fixeren van de emissie/depositie op het referentieniveau. Daarbij wordt ook gekeken naar eventuele onwenselijke gevolgen van een dergelijke maatregel.

4.5.1 Mogelijke maatregelen die de effecten kunnen voorkomen

Om de negatieve effecten uit de worst case te voorkomen zijn (planologische) maatregelen noodzakelijk. De emissieberekeningen gepresenteerd in paragraaf 4.4.4 hebben aangetoond dat bij de inzet van emissiebeperkende maatregelen op bestaande en nieuwe dierverblijfplaatsen, een groei van de gebouwen binnen de vigerende bouwvlakken redelijkerwijs mogelijk is zonder dat er sprake is van een toename van de gebiedsemissies. Het is daarom niet onredelijk om een voorwaardelijke beperking in het bestemmingsplan op te nemen: wijzigingen en/of uitbreidingen van de dierverblijfplaatsen zijn mogelijk, binnen het bestaande bouwvlak, met dien verstande dat het gebruik van de bestaande en nieuwe dierverblijfplaatsen onmogelijk is als er sprake zou zijn van een toename van de emissie/depositie uit het bouwvlak ten opzichte van de referentie situatie. Deze gebruiksregel laat zich goed combineren met de provinciale bepaling dat uitbreiding van bebouwing alleen op basis van strikte kwaliteitseisen (BZV) kan worden toegestaan.

Opgemerkt wordt dat het toepassen van deze regeling op basis van de uitspraak 201201041/1/R4 van 1 juni 2016 (in zake het bestemmingsplan Weststellingwerf) beschouwd kan worden als in lijn met de geldende jurisprudentie.

4.5.2 Neveneffecten van de voorgestelde gebruiksbeperkingen

De boven genoemde generieke gebruiksbeperking is effectief in het voorkomen van negatieve effecten op de kwalificerende habitats. Op basis van deze regeling geldt dat ieder gebruik van een bouwvlak dat een toename van de emissies/depositie ten opzichte van de referentie situatie tot gevolg heeft als strijdig met de ruimtelijke ordening vanuit de Wro. Opgemerkt wordt echter dat sinds medio 2015, het PAS in werking is getreden. Dit programma heeft tot doel de natuurwaarden in de Nederlandse Natura2000 gebieden te versterken en tegelijk een zekere economische ontwikkeling mogelijk te maken. Om te borgen dat deze twee doelstellingen tegelijk gerealiseerd kunnen worden zijn er door Nederland maatregelen genomen die de natuur versterken, worden de emissies op macro-niveau teruggedrongen, is een landelijke 'stikstof-administratie' opgezet en wordt elk half jaar beoordeeld of het programma bijstelling behoeft. In de Passende Beoordeling die in 2015 voor het programma is opgesteld zijn ook grensoverschrijdende effecten beoordeeld. Gebleken is in dat onderzoek dat implementatie van het programma niet leidt tot negatieve effecten in de ecologische beschermingszones buiten Nederland.

Het totaal aan maatregelen in het programma maakt het mogelijk aan individuele ondernemers mogelijk om, binnen strikte randvoorwaarden, de emissies vanuit de bedrijfsvoering te doen toenemen.

Geconstateerd wordt dat een generieke gebruiksregel die tot doel heeft te voorkomen dat er sprake is van een toename van emissies, vanuit de ruimtelijke ordening strengere randvoorwaarden oplegt aan de ondernemers in het plangebied dan de sectorale natuurwetgeving van waaruit het PAS is ontwikkeld. Een dergelijke gebruiksregel zou ook voorbij gaan aan het provinciaal beleid vanuit het PAS. De consequentie van een dergelijke gebruiksregel zou zijn dat elke ondernemer die voornemens is een projectmatige toename van de emissies te realiseren die op basis van het PAS vergunbaar zou zijn, een buitenplanse procedure zou moeten doorlopen om te voorkomen dat er een strijdigheid met de ruimtelijke ordening zou gaan ontstaan.

Een dergelijk neveneffect van de generieke gebruiksbeperking is dus op te lossen met een buitenplanse procedure voor elk bouwvlak dat het betreft. Dit doet het af aan de overzichtelijkheid van de planologische randvoorwaarden in het buitengebied: een buitenplanse procedure zal resulteren in een kleine 'postzegel' met (deels) eigen regels en randvoorwaarden. Om dit te voorkomen is gezocht naar een planologische vertaling van de mogelijkheden die het PAS biedt.

4.5.3 Mogelijkheden om af te wijken van de generieke gebruiksregel

De uitspraak 201201041/1/R4 van 1 juni 2016 (in zake het bestemmingsplan Weststellingwerf) biedt in ieder geval één mogelijkheid om af te wijken van de gebruiksregel zoals die is beschreven in paragraaf 4.5.1. Deze door de Raad van State aangehaalde mogelijkheid om een uitzondering te maken op de gebruiksregel wordt gevormd door al die bouwvlakken waarvoor op de datum dat het bestemmingsplan definitief wordt vastgesteld geldt dat er een onherroepelijke vergunning Wet natuurbescherming is afgegeven¹¹.

4.6 De resultaten van de emissieberekeningen samengevat

Door emissieberekeningen is vastgesteld dat er maatregelen nodig zijn om de huidige bouwvlakken in het bestemmingsplan ten volle uit te kunnen benutten, zonder dat daar significante effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de kwalificerende habitats uit voortvloeien.

Door in een generieke gebruiksbeperking de toename van emissies/depositie uit een bouwvlak tot strijdig gebruik te verklaren kunnen significante effecten worden voorkomen. Een ongewenst neveneffect van deze gebruiksbeperking is echter dat voor ieder project dat op basis van het PAS wel vergunbaar zou zijn een buitenplanse procedure doorlopen zou moeten worden om een dergelijk project ruimtelijk inpasbaar te kunnen laten worden. Voor percelen waar al een

¹¹ Voor de randvoorwaarden waaraan deze beschikking dient te voldoen wordt verwezen naar de uitspraak van 1 juni 2016 in het algemeen, en naar paragraaf 49.9 van deze uitspraak in het bijzonder.

onherroepelijke vergunning Wet natuurbescherming voor is afgegeven kan van deze gebruiksregel worden afgeweken.

Een en ander betekent dat significant negatieve effecten op de kwalificerende habitats kunnen worden voorkomen door in het plan een gebruiksbeperking op te nemen waardoor een toename van de emissie/depositie tot strijdig gebruik zal leiden, in combinatie met een afwijkingsbevoegdheid van deze gebruiksbeperking waar B&W alleen gebruik van mag maken op basis van een onherroepelijke vergunning Wet natuurbescherming (inclusief passende beoordeling) die aan het bestemmingsplan wordt gekoppeld.

5 Effecten op natuur

Een belangrijk onderwerp van dit milieueffectrapport is het aspect natuur. Inzichtelijk is gemaakt of door ontwikkelingsmogelijkheden in het bestemmingsplan significant negatieve effecten kunnen optreden op relevante natuurwaarden. Belangrijk is daarbij ook of eventuele effecten een probleem kunnen vormen voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan in het licht van natuurwetgeving, zoals de Wet natuurbescherming. Dit hoofdstuk gaat in op de effecten op natuurwaarden.

De toetsing van effecten op Natura 2000-gebieden betreft een passende beoordeling zoals bedoeld in artikel 2.8 van de Wet natuurbescherming. Daarbij is onder meer ruime aandacht besteed aan mogelijkheden in relatie tot de milieukwaliteit binnen het Natura 2000-areaal (met name stikstofdepositie).

5.1 Beoordelingskader

De ontwikkelingsruimte van het bestemmingsplan kan op verschillende manieren van invloed zijn op beschermde natuur. In onderstaande tabel is aangegeven welke beoordelingskaders zijn toegepast voor dit onderdeel.

Tabel 5.1 Wijze van beoordeling Natuur

Natuur		
Aspect	Criterium	Beoordeling
Gebiedsbescherming - Natura 2000	Redelijke uitvoerbaarheid bestemmingsplan, betreft: Effecten op instandhoudingsdoelen door mogelijk gemaakte ontwikkelingen	Kwantitatief en kwalitatief
Soortbescherming	Redelijke uitvoerbaarheid bestemmingsplan, betreft: Effecten op zwaarder beschermde soorten, mogelijkheid overtreding verbodsbepalingen door mogelijk gemaakte ontwikkelingen	Kwalitatief
Gebiedsbescherming - Natuurnetwerk Nederland (NNN)	Redelijke uitvoerbaarheid bestemmingsplan, betreft: Effecten op wezenlijke waarden en kenmerken door mogelijk gemaakte ontwikkelingen	Kwalitatief

De bovenstaande beoordelingskaders komen in dit hoofdstuk achtereenvolgens aan bod. Hiermee wordt een volledig beeld gevormd van de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan op het gebied van de natuurwetgeving.

5.2 Te verwachten effecten

De ontwikkelingen die het nieuwe bestemmingsplan mogelijk maakt, en een mogelijk effect op de natuurwaarden hebben zijn:

- Bebouwen bestaande bouwvlakken
- Voorzieningen ten behoeve van ruwvoer opslag
- Intensivering van recreatie
- Mestbewerking

Type effecten

Effecten op natuur kunnen op verschillende manieren optreden. De typen effecten zijn te verdelen in directe en indirecte effecten. Hieronder zijn de typen effecten benoemd die kunnen optreden ten gevolge van de eerdergenoemde ontwikkelingsruimte die het bestemmingsplan biedt. Op deze onderdelen is in de ecologische effectbeoordeling getoetst aan de relevante wetgeving: Wet Natuurbescherming (Natura 2000-gebieden en beschermde soorten) en Natuurnetwerk Nederland (NNN).

Directe effecten

- Oppervlakteverlies en versnippering
- Verandering populatiedynamiek en bewuste verandering soortensamenstelling
- Kap of snoei van vegetatie
- Aantasten of verwijderen van verblijfplaatsen

Indirecte effecten (externe werking)

- Verontreiniging
- Verstoring door geluid, licht, trilling of optische verstoring
- Verzuring of vermisting t.g.v. stikstofuitstoot veehouderijen en verkeersaantrekkende werking

5.3 Huidige natuurwaarden en autonome ontwikkeling

De natuurwaarden binnen deelgebied 1 van het buitengebied Someren zijn voornamelijk afhankelijk van de bos- en natuurgebieden, maar ook van landschapselementen en bebouwing in het agrarisch gebied. Er zijn natuurwaarden aanwezig die zijn beschermd door de Wet natuurbescherming onder soortbescherming respectievelijk gebiedsbescherming

In het plangebied liggen geen Natura 2000-gebieden. In de omgeving van het plangebied liggen meerdere Natura 2000-gebieden; Strabrechtse Heide & Beuven, Weerter- en Budelerbergen & Ringselven, de Grootte Peel en de Deurnsche Peel & Mariapeel.

5.3.1 Autonome ontwikkeling biodiversiteit

Bij de beschrijvingen van de natuurwaarden is geen nadrukkelijk onderscheid gemaakt tussen de huidige situatie en de autonome ontwikkeling. De achtergrond daarvan wordt hieronder toegelicht.

Voor veel zeldzame soorten is sprake van een aanhoudende teruggang. Met name soorten die hoge eisen stellen aan de kwaliteit van het leefgebied en soorten die kenmerkend zijn voor het agrarisch landschap nemen in veel gevallen nog steeds sterk af. Deze negatieve trend valt onder meer te verklaren doordat ruimtelijke en milieucondities nog onvoldoende zijn voor herstel. Door aanhoudende verdroging, vermisting, verzuring en een gebrek aan ruimtelijke samenhang blijft sprake van een 'vervlakking' van de biodiversiteit (Planbureau voor de Leefomgeving, 2016).

Effecten van wet- en regelgeving

Er mag van worden uitgegaan dat de gebieds- en soortenbescherming in het kader van de Wet natuurbescherming, behoud en ontwikkeling van het NNN en andere ruimtelijke beschermingsregimes een belangrijke bijdrage leveren aan het remmen van de achteruitgang van biodiversiteit. Dat er desondanks toch nog steeds sprake is van een vervlakking van de biodiversiteit hangt, zoals hiervoor omschreven, dus vooral samen met een onvoldoende verbetering van duurzame ruimtelijke en milieucondities. Hoewel de milieucondities de laatste decennia wel verbeterd zijn, is momenteel sprake van een afvlakking van de snelheid van verbetering. Op overzienbare termijn zullen daardoor de gestelde doelen voor duurzame milieucondities voor behoud van biodiversiteit nog niet gehaald worden.

Hoewel er veel onzekerheid is over de doelstellingen in de tijd, geldt wel dat de ambities voor het realiseren van het NNN grotendeels overeind blijven. In het kader van de Habitat- en Vogelrichtlijn heeft Nederland zich verder verplicht om zorg te dragen voor het behalen van de instandhoudingsdoelen voor Natura 2000-gebieden. Ook voor veel Europees en nationaal

bedreigde soorten geldt dat sprake blijft van een passende bescherming via de Wet natuurbescherming, waar het gaat om bijvoorbeeld ruimtelijke ingrepen zowel binnen als buiten natuurgebieden.

Inpassing in ruimtelijk beleid en toetsing

Beïnvloeding van milieucondities hangt veelal samen met langlopende beleidsambities en ontwikkelingen op landelijke of zelfs internationale schaal. Deze worden niet wezenlijk beïnvloed door het ruimtelijke ordeningsspoor op lokale schaal, en blijven hier verder buiten beschouwing. Vanuit het perspectief van het bestemmingsplan hanteren we daarom als uitgangspunt dat de autonome ontwikkeling van natuurwaarden op basis van geldend beleid en geldende wetgeving minimaal neutraal zal (moeten) zijn. Dit betekent concreet dat we de autonome ontwikkeling gelijk stellen aan de huidige situatie. Bij de beschrijvingen van de natuurwaarden voor het buitengebied van Someren is daarom geen nadrukkelijk onderscheid gemaakt tussen de huidige situatie en de autonome ontwikkeling.

5.3.2 Soortbescherming onder de Wet natuurbescherming

Diverse dier- en plantsoorten zijn door de Wet natuurbescherming zwaarder beschermd. Deze soorten zijn genoemd in de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn bijlage IV, Conventie van Bern bijlage I en II en Conventie van Bonn bijlage I, en de bijlage onderdeel A en B van de Wet natuurbescherming. De bescherming houdt in dat bij werkzaamheden of ruimtelijke ingrepen, schade aan deze soorten moet worden voorkomen, mogelijk met inbegrip van mitigerende (verzachtende) maatregelen.

Als dit niet mogelijk is, dan moet er worden gewerkt met een compenserende maatregelen en een ontheffing. Vogelnesten die in gebruik zijn, zijn altijd beschermd. De nesten van een aantal soorten vogels zijn ook buiten de broedperiode beschermd. Dit zijn de vogelnesten zoals geldend onder de Flora- en faunawet uit categorie 1 tot en met 4 (LNV, 2009).

In de tabellen in bijlage 8 is weergegeven welke zwaarder beschermde soorten en vogelnesten (categorie 1 tot en met 4) van de Wet natuurbescherming kunnen voorkomen in het plangebied. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen soorten waarvoor het agrarisch gebied belangrijk is als leefgebied en soorten die zich in hun verspreiding vooral beperken tot de bos- en natuurgebieden. Dit onderscheid is gemaakt omdat het bestemmingsplan vooral ontwikkelingsruimte biedt in het agrarisch gebied. Het belang van het agrarisch leefgebied voor de verwachte soorten is in de navolgende alinea's nader toegelicht.

Vaatplanten

In het agrarisch gebied kunnen diverse zwaarder beschermde vaatplanten voorkomen. Drijvende waterweegbree komt behalve in natuurgebieden (vennen en dergelijke) incidenteel ook voor in sloten en beken in het agrarisch gebied. Verder groeit blaasvaren op bouwwerken zoals oude muren, waterkeringen en waterputten.

Op basis van regionale verspreidingsgegevens kunnen enkele akker(on)kruiden (zoals bijvoorbeeld dreps) in potentie voorkomen in het plangebied. Echter, door het intensief beheerde karakters van de agrarische grond in het plangebied wordt de aanwezigheid van deze groep planten uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

Een aantal grondgebonden zoogdieren kan voorkomen in het agrarisch gebied, waaronder steenmarter, boommarter, wezel, hermelijn en eekhoorn. Steenmarter heeft onder meer verblijfplaatsen in gebouwen zoals agrarische schuurtjes. Hermelijn en wezel hebben een divers scala aan verblijfplaatsen in holen zoals oude konijnen- of muizenholen, of onder boomwortels, maar ook oude gebouwen en schuren. Ze foerageren vaak op randzones tussen bos en agrarisch gebied en maken gebruik van lijnelementen zoals watergangen en structuren met voldoende dekking als houtwallen. Boommarter en Eekhoorn hebben verblijfplaatsen in bomen, maar foerageren hierbij ook in het agrarisch gebied. Ook de Das foerageert in het agrarisch gebied.

Vleermuizen

Diverse vleermuissoorten kunnen voorkomen in het agrarisch buitengebied. Een deel van deze soorten maakt gebruik van bebouwing als vaste rust- en verblijfplaats. Daarnaast kunnen alle genoemde soorten gebruik maken van bijvoorbeeld bomenrijen in het agrarisch gebied als vliegroute of als foerageergebied.

Vogels met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4)

In het agrarisch buitengebied kunnen een aantal vogelsoorten broeden waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn. Zo broeden de steenuil en kerkuil in hoge bebouwing en de huismus en gierzwaluw in en onder dakbedekking. Roek, buizerd en ransuil broeden in hoge bomen, zoals in houtwallen in het agrarisch gebied. Ooievaar broedt op hoge bouwwerken zoals schoorstenen, of op palen.

Amfibieën

Soorten zoals alpenwatersalamander, kamsalamander en poelkikker komen, behalve in natuurgebieden, soms ook voor in het agrarisch gebied. Hierbij worden sloten, poelen en overhoeken als leefgebied gebruikt. Daarnaast kan de rugstreeppad voorkomen in het agrarisch buitengebied. Deze soort bevolkt relatief makkelijk tijdelijke habitats, met name wanneer sprake is van ondiepe wateren en vergraven zandige terreinen zoals bij braakliggende bouwterreinen.

Vissen

Grote modderkruiper kan incidenteel voorkomen in waterlopen in het agrarisch gebied, meestal in de wat bredere watergangen met een goed ontwikkelde water- en oevervegetatie.

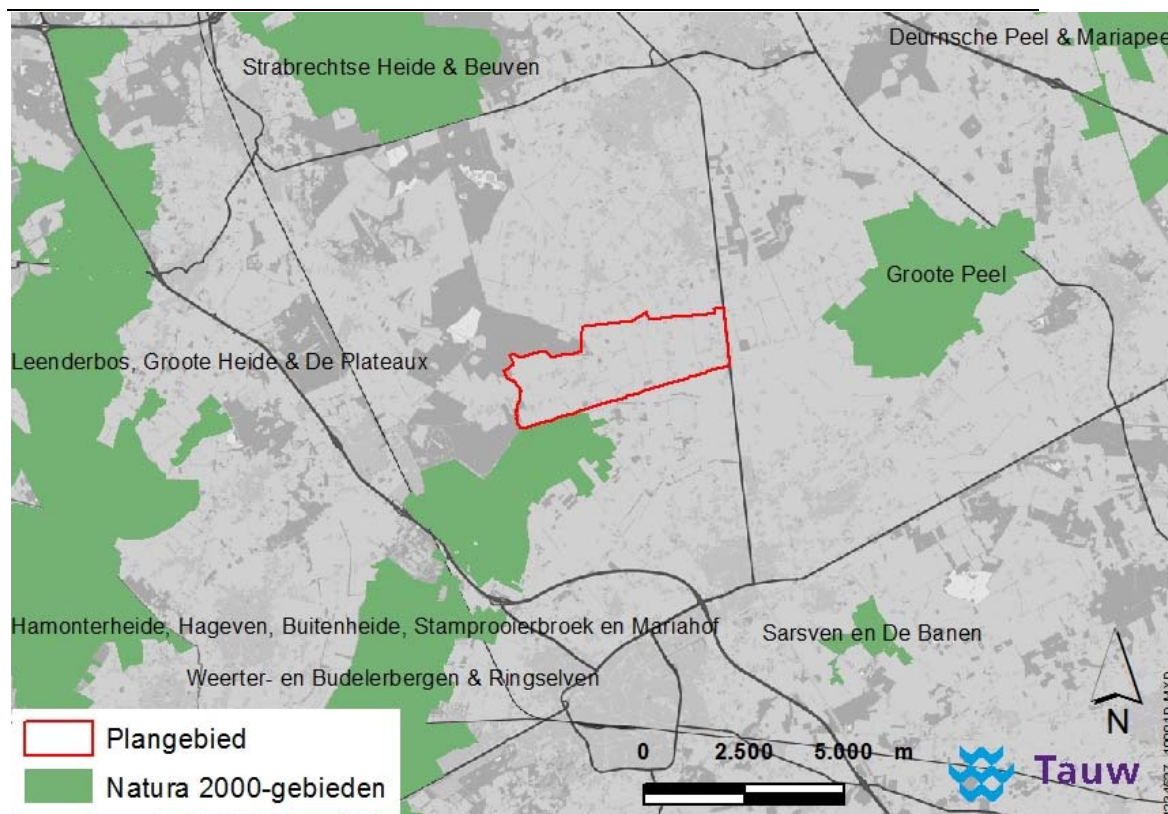
5.3.3 Natura 2000-gebieden

In ruime omgeving van de gemeente liggen diverse gebieden die zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming. Dit zijn Natura 2000-gebieden (zie figuur 5.1 en tabel 5.2) in zowel binnen- als buitenland. Effecten op gebieden op circa 10 kilometer of meer van het plangebied liggen zijn uitgesloten, vanwege de tussengelegen afstand en de aard van de ontwikkelingen. Dit geldt ook voor effecten op de gebieden met een minimale afstand van 9,8 en 9,9 kilometer in onderstaand overzicht.

Tabel 5.2 Nabijgelegen (<10 km) Natura 2000-gebieden. Per gebied is de minimale tussengelegen afstand (indicatief) weergegeven tot het buitengebied van Someren

Natura 2000	Afstand (km)
Weerter- en Budelbergen & Ringselven	>0
Groote Peel	2,2
Strabrechtse Heide & Beuven	5,8
Sarsven en De Banen	6,6
Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux	6,8
Hamonterheide, Hageven, Buitenheide, Stamprooierbroek en Mariahof (België)	9,8
Deurnsche Peel & Mariapeel	9,9

De gebiedsbeschrijving en de beschrijving van de doelen per gebied is opgenomen in bijlage 8.

Figuur 5.1 Plangebied en nabijgelegen Natura 2000-gebieden

5.3.4 Natuurnetwerk Nederland

Alle grotere natuurgebieden, ook de gebieden die niet zijn aangemerkt als Natura 2000-gebied, zijn in Nederland planologisch beschermd. Deze gebieden maken deel uit van het *Natuurnetwerk Nederland* (NNN, voorheen Ecologische Hoofdstructuur, NNN), het samenhangende netwerk van natuurgebieden in Nederland. Het beleid voor de NNN is gericht op behoud en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarom geldt in de NNN het 'nee, tenzij'-regime. Ruimtelijke ingrepen in de NNN met negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied zijn in beginsel niet toegestaan. Een dergelijk project kan alleen doorgaan, als er geen reële alternatieven mogelijk zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang. Een initiatiefnemer is in dit geval verplicht om de negatieve effecten te mitigeren. Dit houdt in dat het optreden van negatieve effecten wordt voorkomen of beperkt door aanvullende maatregelen te treffen. Bij overblijvende negatieve effecten is compensatie de laatste stap om de optredende schade te herstellen [ministerie van LNV, 2007].

In de provincie Noord-Brabant zijn gebieden met natuurwaarden beschermd. Dit is vastgelegd in de Verordening ruimte [provincie Noord-Brabant, 2014, geconsolideerde versie 2016] die regels stelt ten aanzien van:

- Het Natuurnetwerk Nederland (NNN)
- De Ecologische Verbindingszones (EVZ)
- De zogenaamde “attentiegebieden NNN”
- De GroenBlauwe Mantel

Binnen het plangebied zijn al deze typen beschermde gebieden aanwezig (zie figuur 5.2). In de navolgende paragrafen is het provinciaal beleid per gebiedstype toegelicht.

NNN – Natuurnetwerk Nederland

Het bestemmingsplan dient regels te stellen betreft het behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de ‘ecologische waarden en kenmerken’ van het Natuurnetwerk Nederland. De ‘ecologische waarden en kenmerken’ zijn de natuurbeheertypen die zijn vastgesteld in de beheertypen- en ambitiekaart van het Natuurbeheerplan [provincie Noord-Brabant, 2016]. Ontwikkelingen dienen niet alleen te worden getoetst op directe effecten, maar ook op indirecte effecten. Negatieve effecten moeten waar mogelijk worden beperkt. Overblijvende, negatieve effecten worden gecompenseerd.

EVZ - Ecologische Verbindingszones

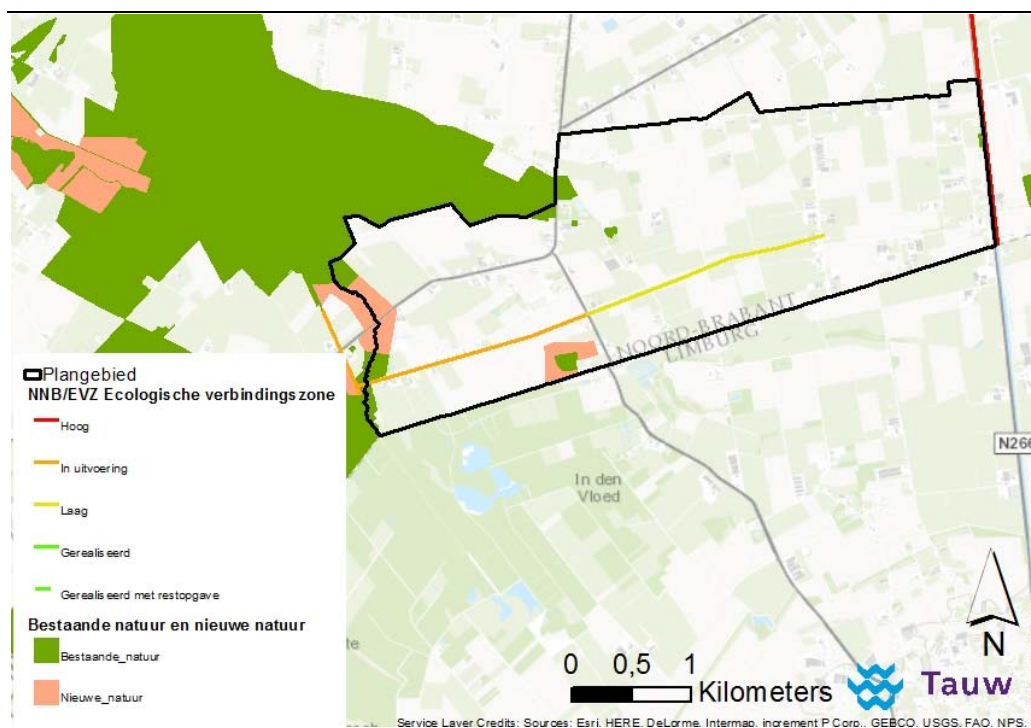
Het bestemmingsplan moet regels opstellen om te voorkomen dat het gebied minder geschikt wordt voor de realisatie, het behoud en het beheer van Ecologische Verbindingszones. Hierbij is het vooral van belang regels te stellen die bebouwing en grote oppervlakteverharding in het gebied beperken.

Attentiegebieden NNN

In een bestemmingsplan dat in ‘attentiegebied NNN’ is gelegen, dient geen bestemming te worden aangewezen en dienen geen ontwikkelingen mogelijk te worden gemaakt die negatief effect hebben op de waterhuishouding van de hierbinnen gelegen NNN.

Groenblauwe mantel

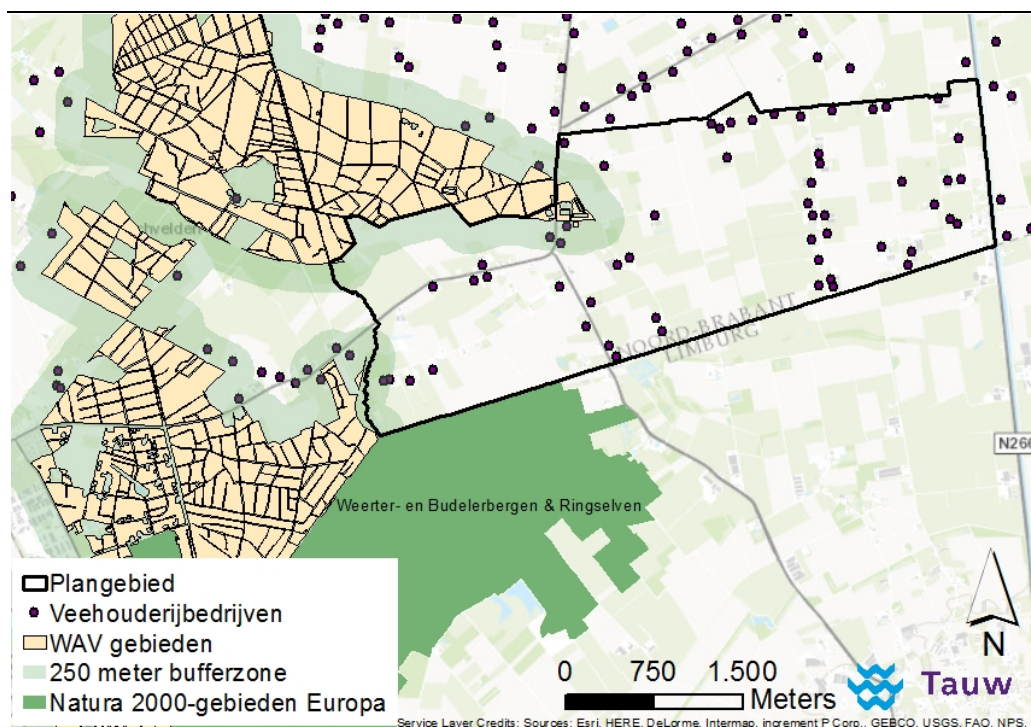
Gebieden aangewezen als groenblauwe mantel zijn gebieden die een belangrijke nevenfunctie voor natuur en water die overwegend grenzen aan de ecologische hoofdstructuur en ecologische verbindingzone of die deze verbinden.

Figuur 5.2 Beschermdenatuurwaarden in en rondom het plangebied (bron: metadata.brabant.nl)

5.3.5 Wet ammoniak en veehouderij (Wav)

In de onderstaande figuur zijn de gebieden weergegeven die beschermd worden vanuit de Wet ammoniak en veehouderij (Wav). Rondom deze gebieden geldt een beschermingszone van 250 meter waarin geen nieuwe veehouderijen zich kunnen vestigen en waar alleen ontwikkelingen mogelijk zijn als deze, op basis van interne saldering, geen toename van de emissie veroorzaken.

Figuur 5.3 Ligging van de vanuit de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) beschermde gebieden

Op basis van de gegevens uit WEB-BVB is vastgesteld dat er 4 veehouderijen gevestigd zijn in deze zones.

5.4 Ecologische effectbeoordeling

5.4.1 Effecten Natura 2000-gebieden (Passende beoordeling)

In en nabij het plangebied zijn de volgende Natura 2000-gebieden gelegen op zeer korte afstand. Daarom zijn daar effecten van veranderingen in de stikstofdepositie te verwachten: Strabrechtse Heide & Beuven, Weerter- en Budelerbergen & Ringselven en de Groote Peel. In de analyses is ook de Deurnsche Peel & Mariapeel betrokken omdat die op redelijk beperkte afstand, in de heersende windrichting ligt.

Toetsing

- De toetsing van effecten op Natura 2000-gebieden betreft een passende beoordeling zoals bedoeld in artikel 2.8 van de Wet natuurbescherming
- Natura 2000-gebieden zijn getoetst aan instandhoudingsdoelen

De ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt, kunnen van invloed zijn op verschillende typen gevoeligheden van Natura 2000-gebieden. Deze mogelijke effecten zijn schematisch samengevat in tabel 5.11. In de navolgende alinea's zijn de effecten verder toegelicht. De effecten zijn beoordeeld aan de hand van de instandhoudingsdoelen van de nabijgelegen Natura 2000-gebieden (zie bijlage 8). Op basis van de ontwikkelingsmogelijkheden worden overige effecten, zoals hydrologische effecten, niet verwacht.

Bestemming

Binnen het bestemmingsplangebied liggen geen Natura 2000-gebieden. De bestemming van Natura 2000-gebieden is daarom niet aan de orde.

Effecten ontwikkelingsmogelijkheden

De ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt, kunnen van invloed zijn op verschillende typen gevoeligheden van Natura 2000-gebieden. In de navolgende alinea's zijn de effecten toegelicht. De effecten zijn beoordeeld aan de hand van de instandhoudingsdoelen van de nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Hierbij worden de mogelijke effectcategorieën uit de effectenindicator (Ministerie van EZ, 2016) in combinatie met de ontwikkelingsmogelijkheden uit paragraaf 5.2 behandeld.

Directe effecten

Oppervlakteverlies en versnippering

Er is geen sprake van directe ruimtelijke ingrepen in Natura 2000-gebieden omdat deze gebieden niet met het plangebied overlappen.

Verandering populatiedynamiek en bewuste verandering soortensamenstelling

Deze effecten zijn geen direct gevolg van ontwikkelingen in het bestemmingsplan. Deze aspecten blijven verder buiten beschouwing.

Indirecte effecten (externe werking)

Verontreiniging

Het bestemmingsplan biedt geen ruimte aan ontwikkelingen die verontreiniging in Natura 2000-gebieden veroorzaken. Dit aspect blijft dus verder buiten beschouwing.

Verstoring door geluid, licht, trilling of optische verstoring

Het bestemmingsplan maakt geen ontwikkelingen mogelijk die leiden tot een toename van verstoring van soorten waarvoor de Natura 2000-gebieden zijn aangewezen. De ontwikkelingen vinden buiten de beschermde natuurgebieden plaats in gebieden waar in de huidige situatie al menselijk gebruik plaatsvindt. Het bestemmingsplan maakt het wijzigen en/of vergroten van agrarische bouwvlakken mogelijk onder de voorwaarde dat de bescherming van natuurwaarden van aangrenzende bos- en natuurgebieden en/of voor verdroging gevoelige natte natuur- en bosgebieden niet onevenredig worden aangetast. De uitbreidingsmogelijkheden op agrarische

bouwvlakken zijn daarnaast van dusdanig lokale aard dat deze niet van invloed zijn op de Natura 2000-gebieden via verstoring door geluid, licht, trilling of optische verstoring.

Verzuring of vermisting t.g.v. stikstofuitstoot veehouderijen en verkeersaantrekkende werking
 Stikstofdepositie draagt op dit moment sterk bij aan verzuring en vermisting in natuurgebieden. Met name landbouw, industrie en verkeer vormen de belangrijkste bronnen van stikstofuitstoot. Het bestemmingsplan maakt het wijzigen en/of vergroten van agrarische bouwvlakken mogelijk onder de voorwaarde dat er vooraf dient te worden aangetoond dat er geen sprake is van een significante toename van de ammoniakdepositie in een Natura 2000-gebied, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied. In het kader van de passende beoordeling is met AERIUS een modelberekening gemaakt van de stikstofdepositie door de mogelijke ontwikkelingen uit het bestemmingsplan. Hiervoor zijn verschillende scenario's berekend. Hieruit blijkt dat (significant) negatieve effecten zijn uitgesloten. Voor de onderbouwing van deze conclusie wordt verwezen naar hoofdstuk 4.

Tabel 5.3 Mogelijke effecten van ontwikkelingsmogelijkheden op gevoeligheden van Natura 2000-gebieden.

Legenda: 'X' = mogelijk effect. '-' = geen effect. De nabijgelegen gebieden zijn benoemd in tabel 5.2

Ontwikkelingsmogelijkheid	Mogelijk effect	Gevoeligheid	
		Verzuring en vermisting	Verstoring
Bebouwen bestaand bouwvlak (mits verleend)	Toename stikstofdepositie	X	-
	Toename betreding	-	X
Intensivering recreatief medegebruik	Toename stikstofdepositie door recreatief verkeer	X	-
Mestbewerking (mits afkomstig van eigen land)	Geen*	-	-
Voorzieningen ten behoeve van ruwvoer opslag	Toename stikstofdepositie	x	
Mogelijk beïnvloede Natura 2000-gebieden		Alle nabijgelegen gebieden	Alle nabijgelegen gebieden

*Mestbewerking op en afkomstig van eigen land, leidt eerder tot een afname in stikstofdepositie dan een toename, en effecten worden daarom niet verwacht.

Verzuring en vermessing

Verzuring en vermessing kunnen worden veroorzaakt door:

- Bebouwing bestaand bouwvlak
- Intensivering van recreatief verkeer
- Realiseren van voorzieningen voor de opslag van ruwvoer

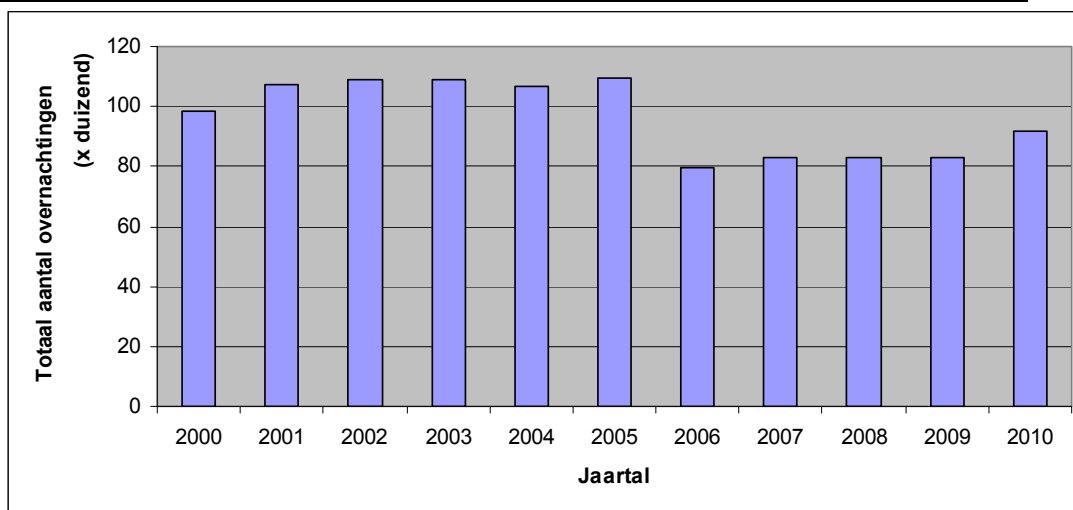
Uitbreiding agrarische bouwvlakken en realiseren van voorzieningen voor opslag van ruwvoer

Bebouwing op bestaande bouwvlakken en het realiseren van voorzieningen voor de opslag van ruwvoer kan leiden tot toename van stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden. (Significant negatieve) effecten op instandhoudingsdoelen door uitbreiding van bouwvlakken zijn echter uitgesloten, omdat uit de modellering van het reële scenario blijkt dat er geen toename van stikstofdepositie is op de aangewezen habitattypen.

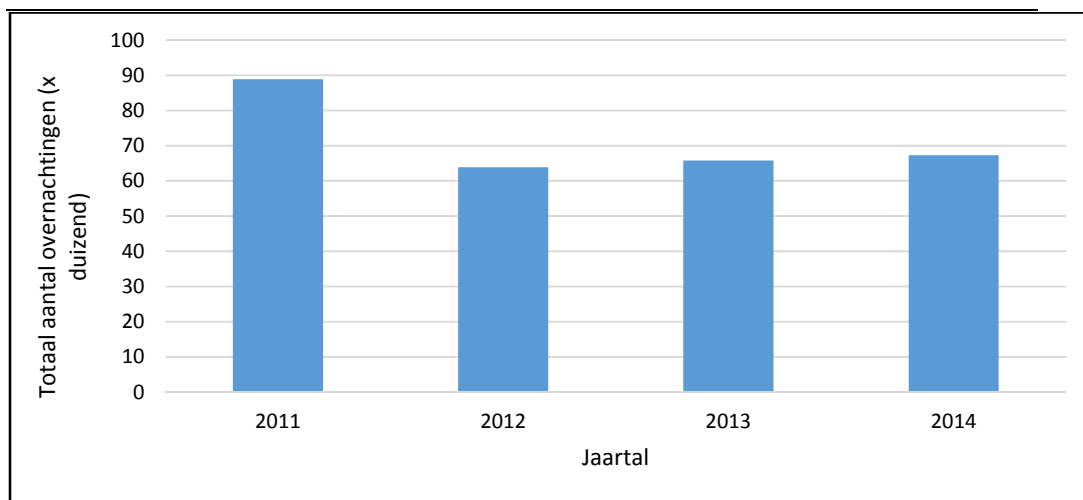
Intensivering recreatief verkeer

Door de uitbreidingsmogelijkheden van recreatief medegebruik kan de recreatiedruk toenemen. Dit kan leiden tot intensivering van recreatief verkeer. Daardoor kan de stikstofdepositie in Natura 2000-gebied toenemen. (Significant negatieve) effecten op instandhoudingsdoelen door intensivering van recreatief verkeer zijn echter uitgesloten, omdat:

- Uit berekening blijkt dat het aandeel van stikstofdepositie ten gevolge van recreatief verkeer verwaarloosbaar klein (<0,1 %) is ten opzichte van het aandeel van stikstofdepositie ten gevolge van agrarische bouwvlakuitbreiding
- Er is sinds 2010 geen toenemende trend in aantal recreatieve overnachtingen in gemeente Someren (zie figuur 5.4). Het aantal recreatieve overnachtingen in de periode 2010-2014 is zelfs fors lager dan het aantal in de periode 2000-2010 (zie figuur 5.5). Dit heeft te maken met de jeugdvrijstelling in het kader van de niet-ingezetenenbelasting. Omdat de cijfers van het aantal overnachtingen van de gemeente Someren worden gebaseerd op de belastingopgave, en de jeugd daarin dus niet meer wordt meegenomen, is een flinke afname te zien. De inschatting van de gemeente is dat het aantal al jaren rond de 90.000 overnachtingen schommelt (pers. Com. Geert Hoeben, Afdeling Beleid, Gemeente Someren, 22-11-2016). Een wezenlijke toename in het aantal recreanten wordt daarom voor de komende jaren niet verwacht

Figuur 5.4 Totaal aantal recreatieve overnachtingen per jaar in gemeente Someren 2000 – 2010 [gemeente Someren, 2012]

Figuur 5.5 Totaal aantal recreatieve overnachtingen per jaar in gemeente Someren 2011 – 2014 (pers. Com. Geert Hoeben, Afdeling Beleid, Gemeente Someren, 22-11-2016)

Verstoring

Recreatief medegebruik kan leiden tot verstoring door bijvoorbeeld geluid, licht, trilling of optische verstoring. Dit kan op twee manieren:

1. Toename betreding
2. Toename van recreatief verkeer

Toename betreding

Uitbreiding van recreatief medegebruik kan leiden tot betreding in Natura 2000-gebieden. Dit kan kwalificerende soorten verstoren middels geluid, licht, trilling of optische verstoring. Verstoring heeft vooral effect op vogels. Ook kan de betreding leiden tot vertrapping of vervuiling van kwetsbare plantengemeenschappen in kwalificerende habitattypen. Effecten op instandhoudingsdoelen zijn echter uitgesloten omdat:

- Op basis van de trend in het aantal recreatieve overnachtingen tussen 2000 en 2014, wordt geen wezenlijk toename aan recreanten verwacht (zie figuur 5.4 en 5.5).
- Eventuele toename van recreatiedruk is verwaarloosbaar ten opzichte van het bestaand (recreatief) gebruik
- Het behoud van natuurwaarden is vastgelegd als regel in de bestemmingen van het Natura 2000-gebied binnen de gemeente
- Eventuele toename van recreatiedruk zal zich beperken tot de paden en wegen in de omliggende Natura 2000-gebieden
- De gebieden worden zó beheerd en gezoneerd, dat recreatiedruk niet leidt tot aantasting van kwetsbare natuurwaarden

Toename recreatief verkeer

Toename aan recreatief verkeer kan tot verstoring van kwalificerende soorten (vooral vogels). Effecten op instandhoudingsdoelen zijn echter uitgesloten, omdat:

- De redenen zoals genoemd in de bovenstaande alinea 'toename betreding'

Conclusie

Het bestemmingsplan Buitengebied Someren Deelgebied 1 is wat betreft de bescherming van Natura 2000-gebieden, uitvoerbaar. De beschermde natuur- en landschapswaarden zijn voldoende vastgelegd in de bestemmingsplanregels. Verder is, op basis van een set randvoorwaarden voor de te verwachten dynamiek in het gebied, modelmatig vastgesteld dat er, als die randvoorwaarden gerespecteerd worden, er geen sprake zal zijn significante effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden in de directe omgeving. Dat betekent dat er ook op de gebieden die verder weg liggen geen effecten op kunnen treden. Daarnaast worden er geen andere ontwikkelingen mogelijk gemaakt die schadelijk zullen zijn voor Natura 2000-gebieden. Het effect is dus als 'neutraal' beoordeeld.

5.4.2 Effecten beschermde soorten Wet natuurbescherming

Bij toetsing aan de soortbescherming onder de Wet natuurbescherming wordt doorgaans gekeken naar overtreding van verbodsbepalingen, en de hieruit mogelijk hieruit volgende ontheffingsplicht. Bij een bestemmingsplan zal hiervan geen sprake zijn. In dit geval wordt bepaald of de ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt redelijkerwijs uitvoerbaar zijn op dit punt.

Belang van het plangebied als leefgebied

Het leefgebied van zwaardere beschermde soorten die voorkomen binnen het plangebied is grofweg onder te verdelen in de groepen:

- Bos- en natuurgebieden
- Agrarisch gebied
 - Landschapselementen zoals houtwallen en -singels, bosjes en randbeplanting
 - Overige delen van het agrarisch gebied

Soorten die vooral voorkomen in bos- en natuurgebieden zijn vooral gebaat bij de planologische bescherming van deze gebieden. Hierbinnen worden dusdanig weinig ontwikkelingen mogelijk gemaakt, dat er geen belemmeringen zijn vanuit uitvoerbaarheid.

Een groot deel van de soorten die voorkomen in het agrarisch gebied (zie bijlage 8) leeft vooral in en om landschapselementen. Dit leefgebied wordt beschermd door de bestemming van landschapselementen. Binnen deze bestemming wordt bebouwing tot het minimum beperkt. Er zijn daarom betreft Wet natuurbescherming geen beperkingen voor de uitvoerbaarheid van deze bestemming.

Bescherming van het leefgebied van soorten die tevens voorkomen in overige delen van het agrarisch gebied (zie bijlage 8) is in de bestemmingsplanregels slechts beperkt vastgelegd. Dit is ook niet noodzakelijk. Ontwikkelingsmogelijkheden die effect kunnen hebben op deze soorten zijn vooral beperkt tot agrarische bouwblokken. Lokaal kunnen de volgende typen werkzaamheden effect hebben op beschermde soorten: bouw- en sloopwerkzaamheden, het kappen van beplanting of het kleinschalig aanpassen van ontwatering. Hoewel door het lokale karakter van deze ontwikkelingen de duurzame instandhouding op gebiedsniveau niet snel in het geding is, kan bij uitvoering wel sprake zijn van een overtreding van verbodsbepalingen Wet natuurbescherming. Hierdoor kan het nodig zijn mitigerende (verzachtende) maatregelen te treffen, of indien dit niet afdoende is, compenserende maatregelen te treffen en te voldoen aan de daaruit volgende ontheffingsplicht.

Uitvoeringspraktijk

De uitvoeringspraktijk van de ontheffingverlening Wet natuurbescherming (voorheen Flora- en faunawet) leert dat er doorgaans een duidelijke voorkeur is voor het zoveel mogelijk voorkomen of beperken van de negatieve effecten. Dit geldt dan ook als voorwaarde voor het voorkomen van een ontheffingsplicht of het verkrijgen van een ontheffing als dit onverhoopt toch nodig is. Voor alle genoemde beschermde soorten bestaan er in de praktijk (ruime) mogelijkheden om effecten te voorkomen of te minimaliseren door een passende locatiekeuze, inrichting en uitvoeringstijdstip. Zo nodig kunnen aanvullend ook andere mitigerende (verzachtende) maatregelen worden getroffen zoals het aanbieden van alternatieve broedgelegenheid (bijvoorbeeld nestkasten) en kan de kwaliteit van het omringende leefgebied worden behouden of zelfs verbeterd. Dit betekent wel dat bij de aanwezigheid van beschermde soorten een gericht plan en/of werkprotocol dient te worden ontwikkeld, waarbij de aanwezige waarden worden ontzien en het leefgebied wordt ingepast in de ruimtelijke ontwikkeling.

Conclusie

Op basis van de eisen die aan individuele ontwikkelingen worden gesteld en de praktische mogelijkheden om beschermde soorten in te passen in lokale ontwikkelingen, zijn als gevolg van het bestemmingsplan geen wezenlijke effecten op beschermde soorten te verwachten. Dit betekent dat ook geen belemmeringen voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan aan de orde zijn. Het effect is dus als 'neutraal' beoordeeld.

5.4.3 Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)

In deze paragraaf is getoetst wat de effecten van het bestemmingsplan zijn op het Natuurnetwerk Nederland / Natuurnetwerk Brabant. Het bestemmingsplan maakt een aantal ontwikkelingen mogelijk. Dit kan op de volgende manieren van invloed zijn op het NNN:

- Directe effecten door ruimtegebruik (oppervlakteverlies en versnippering)
- Indirecte effecten door verstoring door uitbreidingsmogelijkheden agrarische bedrijven
- Overige indirecte effecten door verstoring door geluid, licht, trillingen, optische verstoring of mechanische effecten

Direct effect door ruimtegebruik: bestemming

De NNN is ingepast in de bestemmingen en gebiedsaanduidingen in het bestemmingsplan. Wel zijn kleine detailverschillen tussen de NNN zoals weergegeven in het natuurbeheerplan van de Provincie Noord-Brabant en de nieuwe bestemmingsplankaart (zie figuur 5.2). Dit betreft kleine verschillen op bestaande bestemmingen aangeduid als "bedrijf - nutsvoorziening", "Agrarisch", "Agrarisch – agrarisch bedrijf" of "wonen". Dit zorgt niet voor een aantasting van bestaande NNN.

De te realiseren Ecologische Verbindingszone (EVZ) Diepenhoek is opgenomen op de nieuwe bestemmingsplankaart. Het gaat om een EVZ die gedeeltelijk in uitvoering is (Waterschap de Dommel) en een te realiseren deel met lage prioriteit (Waterschap Aa en Maas).

De gebieden door de provincie aangeduid als 'attentiegebieden' zijn in het bestemmingsplan aangeduid met 'natuur' of met "Agrarisch met waarden – Landschap en natuur" en daarnaast met enkele niet natuur-gerelateerde bestemmingen (verkeer, wonen, agrarisch (bedrijf)) (bron: ruimtelijkeplannen.brabant.nl).

De Provincie Noord-Brabant hanteert een ruimere aanduiding voor de Groenblauwe mantel dan in het bestemmingsplan is aangeduid (bron: ruimtelijkeplannen.brabant.nl)

Voor delen van de EVZ, attentiegebieden en Groenblauwe mantel die niet in het bestemmingsplan zijn opgenomen is momenteel geen verklaring. Het advies is dit op te nemen in het bestemmingsplan, of een verklaring af te geven waarom deze niet nadrukkelijk in het bestemmingsplan zijn terug te vinden.

Indirecte effecten (verstoring) door uitbreidingsmogelijkheden agrarische bedrijven

Bebouwing van het bestaande bouwvlak kan tijdens de realisatiefase en gebruiksfase extra verstoring in de vorm van geluid, licht en trillingen met zich mee brengen. Eventuele verstoringstoename zal opgaan in de huidige hoeveelheid licht, geluid en trillingen die al op het bouwvlak aanwezig zijn. Daarnaast zal elk voornemen getoetst moeten worden, en maatregelen genomen worden indien eventuele verstoring, en daarmee aantasting van de ecologische waarden en kenmerken, niet met zekerheid is uit te sluiten. Dit punt vormt daarom geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

Voorzieningen ten behoeve van ruwvoer opslag

Het bestemmingsplan biedt de mogelijkheid, onder enkele voorwaarden, om voorzieningen voor de opslag van ruwvoer te realiseren (niet zijnde gebouwen) van maximaal 0,5 hectare. Dit is alleen mogelijk op gronden met de bestemming "agrarisch", die daarop gewijzigd kunnen worden naar "Agrarisch – Agrarisch bedrijf". Dit kan daarom alleen indirecte invloed hebben op de NNN. Indirect kan de invloed op NNN zijn door een toename van de stikstofdepositie of verstoring door licht, geluid en trillingen, waarvoor de volgende alinea's gelden.

Mestbewerking

Voor de mogelijkheid van mestbewerking, mits de mest afkomstig is van een op dezelfde locatie gevestigde veehouderij, zijn voorwaarden gesteld met betrekking tot natuur (milieu en landschap) om aantastingen daarvan uit te sluiten. Daarnaast leidt mestbewerking op en afkomstig van eigen land, eerder tot een afname in stikstofdepositie dan een toename. Deze mogelijkheid vormt daarom geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

Overige indirecte effecten verstoring

Door de uitbreidingsmogelijkheden van recreatief medegebruik kan de recreatiedruk toenemen. Dit kan leiden tot intensivering van betreding en stikstofdepositie door recreatief verkeer. Dit kan leiden tot aantasting van ecologische waarden en kenmerken van de NNN.

Naar verwachting zal de ontwikkelingsmogelijkheid echter niet op grote schaal worden benut. Er is namelijk geen positieve trend in het aantal recreanten. Het aantal recreatieve overnachtingen per jaar was in de periode 20010-2014 flink lager dan in de periode 2000-20010. Sinds 2006 is daarmee eerder een afnemende trend in aantallen recreanten (zie figuur 5.4 en 5.5). Daarom leidt deze regel op dit punt niet tot beperkingen van de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

5.4.4 Effecten op de Wav-gebieden

Zoals in hoofdstuk 4 beschreven kan in de worst case sprake zijn van een toename van de depositie met ongeveer 215.000 mol/ha/jaar.

Van de in het plan opgenomen gebruiksregel (het in gebruik nemen van nieuwe dierverblijfplaatsen mag als de emissie/depositie maar niet toeneemt ten opzichte van de referentie situatie) gaat een generieke bescherming uit die zich verder uitstrekt dan de Natura2000 gebieden. Door een toename van de emissie/depositie op Natura2000 gebieden tot strijdig gebruik te verklaren worden verzurende en eutrofiërende effecten ook op de Wav-gebieden voorkomen. Het effect is dus als 'neutraal' beoordeeld.

5.5 Resultaten van de gebiedsgerichte modelleringen (tweede deel Passende Beoordeling)

De toetsing van effecten op Natura 2000-gebieden betreft een passende beoordeling zoals bedoeld in de Wet natuurbescherming. Daarbij is onder meer ruime aandacht besteed aan uitbreidingsmogelijkheden van agrarische bouwvlakken in relatie tot de milieukwaliteit binnen het Natura2000-areaal (met name ammoniakdepositie).

De huidige achtergronddepositie is vrijwel in alle Natura 2000-gebieden in Nederland (en Duitsland) hoger dan de kritische depositiewaarde. Dit betekent dat alleen een bestemmingsplan dat de huidige gebiedsemissie borgt ook uitvoerbaar is. Als alle ontwikkelingsmogelijkheden in het bestemmingsplan zouden worden ingezet, zijn negatieve effecten namelijk niet uit te sluiten. Zo is gebleken uit voorliggende planMER bij beoordeling van het planalternatief waarbij uitbreiding mogelijk is van de nu aanwezige agrarische percelen. Het stikstofonderzoek heeft aangetoond dat er redelijkerwijs wel technische maatregelen beschikbaar zijn op basis waarvan de huidige agrarische ondernemers zouden opschalen tot de grenzen die het plan stelt.

In hoofdstuk 4 is aangetoond dat er mogelijkheden zijn om in het bestemmingsplan te regelen dat er gebruik gemaakt kan worden van de flexibiliteit van het PAS zonder dat dit, door bijvoorbeeld een cumulatie van parallelle ontwikkelingen, tot significante effecten aanleiding zou geven. Het plan, inclusief de voorgestelde regeling heeft dus mogelijk wel een zekere toename van de depositie tot gevolg. Maar omdat geborgd is dat er geen sprake is van een significant effect geldt dat er ten opzichte van de referentiesituatie vanuit de Wet natuurbescherming sprake is van een neutraal effect voor verzuring en eutrofiering. In de autonome ontwikkeling zal er, door de werking van het nieuwe besluit huisvesting, sprake zijn van een zekere daling van de gebiedsemissies.

Deze daling is onderdeel van alle maatregelen die op macroniveau genomen zijn om het PAS mogelijk te maken. Dit betekent dat het plan-effect voor verzuring en eutrofiering ten opzichte van de autonome ontwikkeling iets groter zal zijn dan ten opzichte van de huidige situatie. Om een onderscheidend vermogen aan te brengen kan dit als een negatief effect worden aangemerkt.

5.6 Samenvatting

In onderstaande tabel is de beoordeling van de effecten op natuur samengevat. De beoordeling is toegelicht in onderstaande paragrafen.

Tabel 5.7 Beoordeling effecten op natuur, per onderdeel

Aspect	Beoordelingscriterium	Referentiesituatie	Planalternatief
Natuur	Natura2000	0	0
	Soortbescherming (FFW en Wnb)	0	0
	Natuurnetwerk Nederland	0	0

Natura 2000-gebieden

Rondom het bestemmingsplangebied liggen verschillende Natura 2000-gebieden. Ontwikkelingsmogelijkheden zoals uitbreiding van agrarische bouwvlakken, leiden naar verwachting niet tot (significant) negatieve effecten op instandhoudingsdoelen van habitattypen- en soorten. Het effect op Natura 2000-gebieden is dus als 'neutraal' beoordeeld.

Soortbescherming (volgens nieuwe Wet natuurbescherming)

De nieuwe Wet natuurbescherming regelt tevens de bescherming van plant- en diersoorten en vogelnesten in Nederland. Het bestemmingsplan heeft een conserverend karakter, en maakt geen ontwikkelingen mogelijk waarvan op voorhand een negatief effect op beschermde soorten wordt verwacht. Incidenteel kunnen ruimtelijke ontwikkelingen die voortvloeien uit het nieuwe bestemmingsplan, een effect hebben op zwaarder beschermde soorten of vogelnesten. In dit geval kan in de planning- en uitvoeringsfase overtreding van de wet worden voorkomen. Afhankelijk van de soort(en) en het project, kan dit door te werken met een ecologische gedragscode, het treffen van mitigerende of compenserende maatregelen, of het aanvragen van een ontheffing. Daarom is het effect op dit onderdeel als 'neutraal' beoordeeld.

Natuurnetwerk Nederland

Het bestemmingsplan heeft de bescherming van de NNN voldoende ingepast in de gebiedszonering en de planregels. De ontwikkelingsmogelijkheden leiden niet tot aantasting van de NNN. Hierdoor is er geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. Het effect is dus als 'neutraal' beoordeeld.

6 Effecten over milieuthema's

In hoofdstuk 5 staan de effecten voor natuur beschreven. Dit hoofdstuk geeft de effecten voor de andere thema's weer. De volgende thema's komen achtereenvolgens aan de orde: Landschap, Cultuurhistorie, Archeologie, Water en bodem, Verkeer en Woon- en leefmilieu (geluid, geur, luchtkwaliteit).

6.1 Methodiek effectenonderzoek

De milieueffecten hebben betrekking op het plan- en studiegebied. De reikwijdte van het studiegebied kan per aspect verschillen.

Om effecten correct te kunnen bepalen, moet eerst een goede referentiesituatie worden vastgelegd. Ten opzichte van wat scoren de alternatieven beter of slechter? De referentiesituatie betreft de huidige situatie en de autonome ontwikkeling. Deze zijn eerder in hoofdstuk 3 al globaal beschreven. In dit hoofdstuk wordt voor elk milieuaspect de meer specifieke referentiesituatie toegelicht.

Tabel 6.1 Beoordelings criteria

Relevante te beschouwen aspecten¹²	Beoordelingscriteria
• Landschap	Behoud en waar mogelijk versterking van de landschappelijke identiteit en verscheidenheid in de verschillende deelgebieden, zowel visueel-ruimtelijk als cultuurhistorisch gezien.
• Cultuurhistorie / archeologie	Behoud en herstel van archeologische gebieden en cultuurhistorische structuren, clusters en linten
• Water en bodem	Behoud, herstel en ontwikkeling van het bestaande watersysteem, mede in relatie tot het vasthouden en bergen van gebiedseigen water. Zo veel mogelijk terugdringen van verdroging en het behouden van de water- en bodemkwaliteit
• Woon- en leefmilieu	Verslechtingen / verbeteringen niveaus binnen de milieuthema's geluid, geur, luchtkwaliteit. Kwalitatieve beschouwing effecten van veehouderijen op gezondheid (luchtkwaliteit, geur en zoönosen ¹³)
• Verkeer	Toename / afname hinder, knelpunten binnen verkeersstructuur

6.2 Landschap

6.2.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling

In het buitengebied van de gemeente Someren worden vijf landschapstypen onderscheiden (bron: Beeldkwaliteitsplan buitengebied 2011). Een landschapstype is een karakteristieke combinatie van landschapskenmerken en -elementen die in een bepaalde samenhang voorkomen. Someren ligt in het grotendeels verdwenen hoogveengebied van De Peel. Het landschap bestaat uit grote aaneengesloten boscomplexen en natuurgebieden op hogere gronden, met daartussen de lager gelegen beekdalen van de (Kleine) Dommel, de kleine Aa en de Peelrijt die overwegend van zuid naar noord lopen. Op de overgangen van hoog naar laag concentreerden zich van oorsprong de landbouw en bewoning.

De belangrijkste landschapstypen in dit deelgebied zijn de jonge heideontginning 'Diepenbroek' en het beeklandschap de Sterkselse Aa. Zie ook figuur 6.1.

¹² Getoetst zal worden aan de (indien beschikbare) aanwezige beleidsdocumenten en daarin vervatte doelen en aan bestaande wet- en regelgeving per aspect

¹³ Een zoönose is een ziekte die kan worden overgedragen van dieren op mensen, denk aan Q-koorts of MRSA

Figuur 6.1. Uitsnede plangebied met daarin de genoemde landschapstypen

Jonge heideontginning Diepenbroek

Het gebied ten zuiden van de Vissersweg, de Scheidingsweg en de Venweg, ten oosten van de Dooleggersbaan, westelijk van de Zuid - Willemsvaart en de Goord Verbernedijk en noordelijk van de Dertiense dijk en de Landbouwstraat is het jonge heideontginningsgebied Diepenbroek.

Openheid is het belangrijkste kenmerk van het gebied Diepenbroek. Dit gebied is opener dan enig ander deel van de gemeente. Een groot deel van het plangebied wordt aangemerkt als jongere heideontginningen. Het is van oorsprong een zeer nat gebied, dat zich naar het zuiden in Nederweert voortzet. Het is al voor 1900 ontgonnen door drooglegging van de moerassen en sinds die tijd vooral graslandgebied.

Er zijn veel zandwegen en er komen open ruimtes voor, zonder verharde wegen, beplanting en gebouwen, van meer dan 1200 m doorsnede (Diepenhoek). In de rest van de gemeente Someren zijn ruimtes van 500 m al groot. Er is sprake van regelmatige en rechte patronen in een open gebied. De enige geconcentreerde bebouwing komt voor aan de Scheidingsweg en de Beliënberkdijk en in de zuidoosthoek van het plangebied nabij Sluis 13. Bomen komen hier vooral voor als laanbeplanting langs de verharde wegen en bij de boerderijen. Langs de landbouwstraat bestaat de beplanting uit wilgen. Aan de zuidzijde komen slechts enkele singels voor en verspreid in het gebied liggen 4 kleine bosjes. De aanwezige boomlanen zijn structurerend in het landschap.

De wegen met laanbeplanting maken het grofmazige raster van het landschap zichtbaar. De boerderijen met erfbeplanting geven invulling aan dit casco. Op sommige plekken doorbreken kassen de openheid. Er zijn enkele zeer waardevolle open gebieden waar weinig tot geen bebouwing aanwezig is. Binnen dit gebied is het behoud van deze openheid en het versterken van de laan- en erfbeplanting gewenst.

Beekdallandschap Sterkselse Aa

De oude Sterkselse Aa vormt de gemeentegrens in het uiterste zuidwesten van de gemeente, ten zuiden van de Bokseberg. Deze beek ontsprong in de natte broekbossen op de grens van Nederweert en Weert. De beek zelf is nu deels verlegd en deels vervangen door perceelssloten buiten het oude dalletje. Bij de Molenhorst ligt aan beide zijden van de grens een waardevol bos in het dalletje, waarin natuurwaarden behouden zijn. Hier heeft zeer lang geleden waarschijnlijk een watermolen gestaan op 150 m noordelijk van het Vier-gemeenten-punt (vroeger Oude Molenbrug geheten). Stroomopwaarts lagen de broekgebieden van Weert en Nederweert, die altijd water leverden en waarin rond 1900 nog geen beekstructuur te ontdekken viel, omdat hier water vastgehouden werd. Stroomafwaarts begon de beek te meanderen, wat duidt op het regelmatig stromend water na een molen. De watermolen bestond in 1900 al niet meer. Vanaf Molenhorst ligt het beekdal lager dan de omgeving, waarbij de perceelsstructuur soms de natuurlijke structuur doorbreekt. Zo ligt de beekdalrand midden in het perceel op de hoek Molenbrugweg en Molenhorst en niet precies langs de buitenrand daarvan.

6.2.2 Effecten

Voor het criterium landschap is een kwalitatieve beoordeling gedaan op de effecten van het bestemmingsplan voor deelgebied 1. De ontwikkelingsmogelijkheid met de grootste mogelijke impact in het bestemmingsplan is het verder benutten van de bij recht toegekende bouwvlakken (zie paragraaf 3.3). Daarnaast zijn kleinschalige recreatieve ontwikkelingen voor woningen en agrarische bedrijven via een afwijkingsbevoegdheid mogelijk, zoals een minicamping tot 25 kampeermiddelen.

Hieronder is beschreven wat de effecten zijn voor de bestaande landschappelijke waarden in het buitengebied van Someren.

Beoordelingsaspect

- Mate van aantasting van de landschappelijke karakteristiek

Randvoorwaarden

De bestaande landschapswaarden zijn als volgt beschermd:

- Bestemming 'Agrarisch met landschapswaarden', Hierbij gaat het om de landschappelijke kenmerken van een gebied in de zin van karakteristieke verschijningsvorm, herkenbaarheid/ identiteit en diversiteit (bestaande uit aardkundige, cultuurhistorische, archeologische en visueel-ruimtelijke waarden) afzonderlijk of in onderlinge samenhang te behouden en te versterken. Niet toegestaan op deze bestemming zijn overkappingen, permanente teeltondersteunende voorzieningen, mest- en voerplaten, (sleuf-)silo's, mestopslagsilo's en vergelijkbare voorzieningen
- Via de aanduidingen 'visueel waardevol - besloten' en 'visueel waardevol - openheid'. Niet toegestaan in gebieden met deze aanduiding zijn tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen

- Via een omgevingsvergunning wordt getoetst op het effect op landschap
- Aanvullende kwaliteitseisen aangaande de ruimtelijke kwaliteit. bij het toepassen van de flexibiliteitsbepalingen (afwijken en wijzigen) vindt in alle gevallen een toets plaats aan het beeldkwaliteitsplan Buitengebied 2011. Een nieuwe ontwikkeling moet voldoen aan de uitgangspunten hiervan

Effecten op landschap ten gevolge verdere uitbreiding binnen het bouwvlak

Concentraties van agrarische bedrijven bevinden zich langs de verschillende ontsluitingswegen in het gebied en komen in ieder landschapstype voor. Binnen Jonge en Oude Heide ontginningen zullen nieuwe uitbreidingen van agrarische bedrijven het gebied niet wezenlijk veranderen. De agrarische bedrijven liggen in dit plangebied buiten de waardevolle open landschappen waardoor de deze niet verder worden aangetast. Daarnaast worden kwaliteitseisen gesteld aan uitbreidingen waardoor er geen verdere achteruitgang van het landschap plaatsvindt en waar mogelijk een versterking plaatsvindt.

In het beekdal van de Sterkelsche Aa liggen een paar veehouderijen. Het van oudsher kleinschalige landschap van de beekdalen zal door uitvoering van het bestemmingsplan echter niet negatief worden beïnvloed. Ook hier geldt dat uitbreidingen van bouwvlakken kunnen leiden tot verdere verstening van het landschap, maar dat de gestelde kwaliteitseisen anderzijds leiden tot het versterken van de landschappelijke structuur en karakteristiek. De kwaliteitsverbetering zal zich in dit landschapstype vooral richten op de kleinschaligheid en de specifieke landschappelijke patronen, waaronder de specifieke erfinrichting en de houtwallenstructuur. Juist deze karakteristiek is door de ruilverkaveling en schaalvergroting in de vorige eeuw aangetast en kan hier mogelijk deels worden hersteld.

Al met al leiden de ontwikkelingsmogelijkheden voor bestaande agrarische bedrijven niet tot aantasting van de landschappelijke karakteristiek. Het effect is daarmee neutraal (0).

Figuur 6.2 Voorbeeld landschappelijke inpassing agrarisch bedrijf in een beekdal (situatie voor en na).

Bron: beeldkwaliteitsplan buitengebied 2011

Nevenfuncties en recreatieve ontwikkelingen

Extensieve recreatie en toerisme bieden belangrijke kansen voor de agrarische sector en de ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied van Someren. Het buitengebied kent allerlei groene kwaliteiten, die een kwalitatief kader bieden voor een breed scala aan extensieve vormen van recreatie en toerisme. Nevenfuncties en nieuwe recreatieontwikkelingen zijn in afwijking van het bestemmingsplan mogelijk. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om een minicamping tot 25 kampeermiddelen.

De kleinschalige recreatieve nevenfuncties zoals deze onder voorwaarden mogelijk worden gemaakt in het bestemmingsplan leiden niet tot negatieve effecten op de landschappelijke karakteristieken in het gebied. Dit met het oog op de eis dat de ruimtelijke kwaliteit en daarmee de landschappelijke waarden niet onevenredig aangetast mogen worden en waarbij nieuwe ontwikkelingen getoetst worden aan het Beeldkwaliteitsplan. Door de beperkte omvang van recreatieve nevenfuncties en de kwaliteitseisen zoals deze aan landschap en cultuurhistorie worden gesteld, wordt het effect van nieuwe recreatieve ontwikkelingen als neutraal beschouwd (0).

Conclusie effectbeschouwing landschap en mitigerende maatregelen

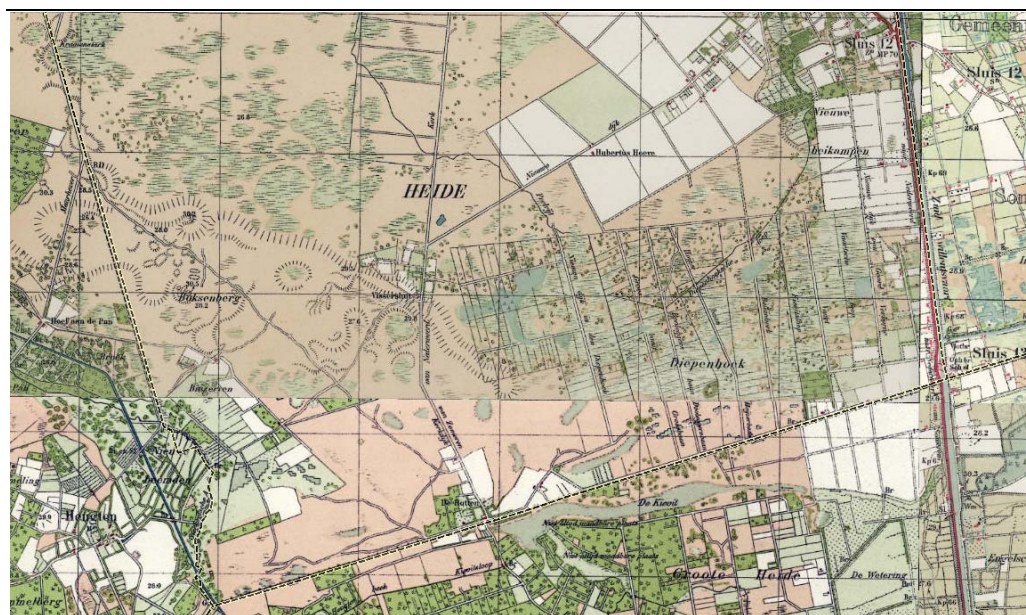
Nieuwvestiging van agrarische bedrijven is in het bestemmingsplan deelgebied 1 van Someren niet mogelijk. Het benutten van de nu bij recht toegekende uit worden geboden, leiden niet tot negatieve effecten op het landschap, aangezien de landschappelijke waarden nadrukkelijk worden beschermd in het bestemmingsplan. Dit geldt ook voor nevenfuncties en kleinschalige recreatieve voorzieningen. Ook hier geldt dat nieuwe ontwikkelingen niet mogen leiden tot onevenredige aantasting van het landschap en dienen deze ontwikkelingen te worden getoetst aan het Beeldkwaliteitsplan buitengebied 2011.

6.3 Cultuurhistorie en archeologie

6.3.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling

Cultuurhistorie

Aan het verkavelingspatroon en het patroon van wegen, waterlopen, bebouwingslinten en beplantingen kan de ontginningsgeschiedenis van het plangebied worden afgelezen. De huidige patronen dateren grotendeels nog uit de ontginningsfase. Daardoor vertegenwoordigen deze patronen een historisch-geografische waarde.

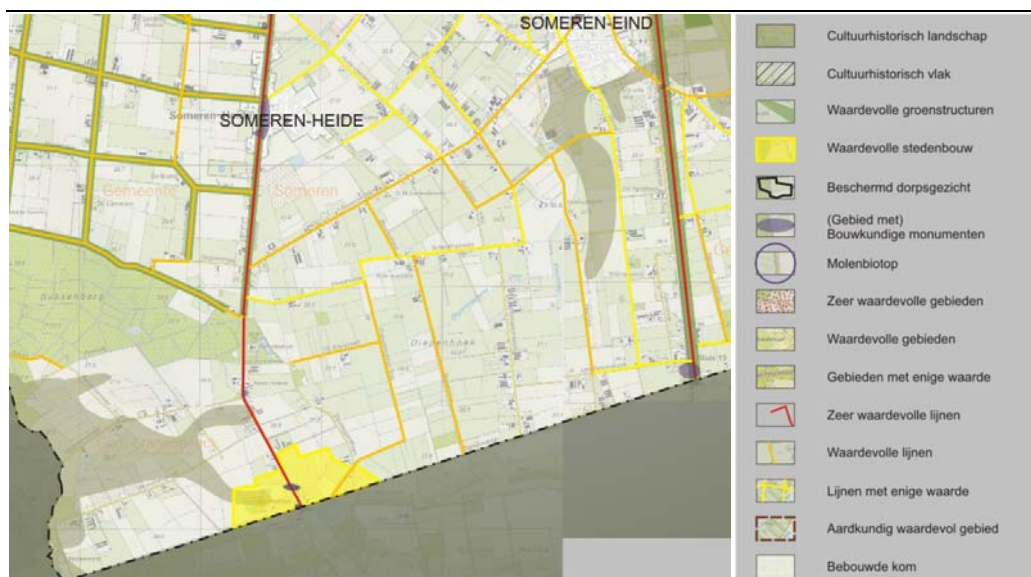

Figuur 6.3 Plangebied rond 1950 tijdens de ontginning van het gebied (bron: cultuurhistorische waardenkaart Noord Brabant)

De provincie Noord-Brabant heeft in de Verordening Ruimte aangegeven dat de cultuurhistorische vlakken beschermd dienen te worden. Plannen, projecten of handelingen zijn niet toegestaan indien zij de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied aantasten. Dit betekent dat het bestemmingsplan moet voorzien in een beschermende regeling (zoals een vergunningstelsel) en waar nodig verbodsbepalingen.

De Cultuurhistorische Waardenkaart (zie figuur 6.4) van de provincie Noord-Brabant biedt inzicht in cultuurhistorische en archeologische waarden binnen het plangebied. Hieruit blijkt dat binnen het plangebied verschillende waardevolle lijnen en lijnen met enige waarden liggen. Aan de zuidkant van het plangebied ligt het buurtschap De Hutten. Dit buurtschap is van historisch stedenbouwkundige waarde. Dit buurtschap is ontstaan bij de plek waar in 1649, net over de grens van de toenmalige Republiek der Verenigde Nederlanden, een houten schuurkerk werd gebouwd voor de katholieken van Someren en Lierop. Het huidige bebouwingsbeeld, met overwegend langgevelboerderijen, dateert met name uit de periode 1850-1920. Tussen het buurtschap en de oude dorpskern van Someren loopt de Kerkendijk (lijn van zeer hoge waarde), de eeuwenoude weg die de katholieken volgden toen zij bij De Hutten ter kerke gingen. Het buurtschap kent een samenhang met het Limburgse deel van het buurtschap. De beekdalen zijn aangemerkt als cultuurhistorische landschappen.

Het plangebied kent enkele monumentale objecten. Het gaat om een kapelletje langs de Kerkendijk. Een historische boerderij aan de Kerkendijk 137 en een cluster van een historische kerk, woonhuis en sluis aan de kanaaldijk Zuid.

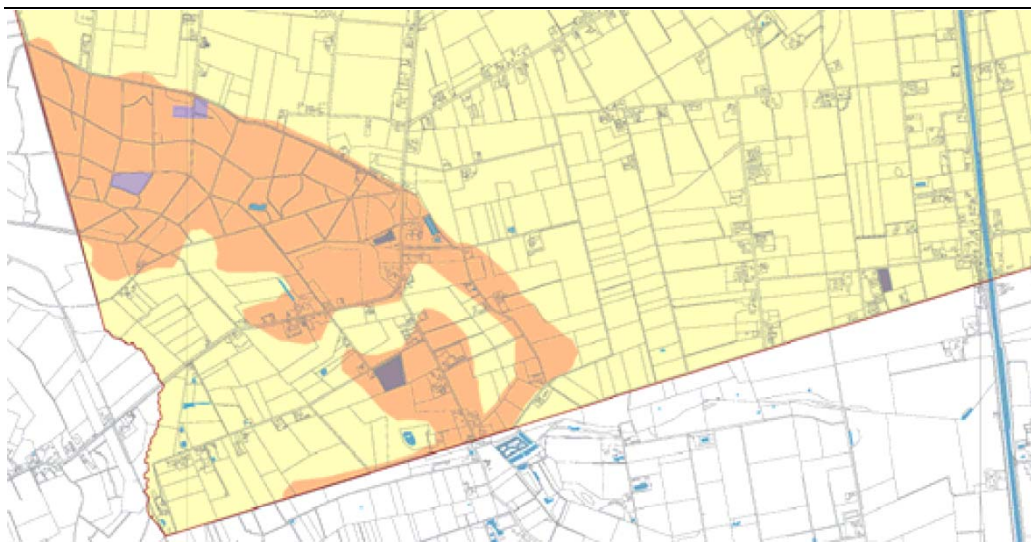

Figuur 6.4. Cultuurhistorische vlakken en waarden uitsnede plangebied (bron: Cultuurhistorische waardenkaart provincie Noord-Brabant)

Archeologie en aardkunde

De archeologische waarden en verwachtingswaarden zijn opgenomen in de Nota archeologiebeleid Someren (zie figuur 6.5). Het plangebied kent over algemeen een lage verwachtingswaarde. Uitzondering vormt het gebied wat in het verlengde ligt van het bosgebied Boksenberg. Dit gebied kent een middelhoge verwachtingswaarde. In de gemeente zijn veel opgravingen gedaan. Hierbij gaat het onder andere om urnenvelden (bijvoorbeeld bij de Somerse akkers van 600 - 400 v. Chr.) en langwerpige grafheuvels die als 'langbedden van het type Someren' worden aangemerkt. In het plangebied liggen geen archeologische monumenten. Wel twee terreinen van zeer hoge archeologische waarde. Deze gebieden zijn in het beleid aangeduid als categorie 2 en is in sommige gevallen een onderzoeksplicht van kracht (verstoringdiepte > 40 cm en verstoringsoppervlak groter dan 100 m²).

Binnen plangebied komt geen aardkundig waardevol gebied voor (bron: kaart met aardkundige waarden van de provincie Noord-Brabant).

Figuur 6.5. Uitsnede archeologische waardenkaart Someren. Licht geel zijn de gebieden met een lage archeologische waarde (geen onderzoeksplicht). Oranje de gebieden met een middelhoge archeologische waarde. Paars zijn gebieden die zijn aangemerkt als monument (licht paars) of een zeer hoge archeologische waarde (donker paars) hebben

6.3.2 Effecten

Voor de criteria cultuurhistorie en archeologie is een kwalitatieve beoordeling gedaan op de effecten van het bestemmingsplan deelgebied 1. De ontwikkelmogelijkheid met de grootste mogelijke impact in het bestemmingsplan is de mogelijkheid voor de veehouderijen om de ruimte die recht is toegekend verder te benutten. Hieronder is beschreven wat de effecten zijn voor de bestaande cultuurhistorische en archeologische waarden in het plangebied.

In het bestemmingsplan deelgebied 1 zijn deze waarden als volgt beschermd:

- 'Agrarisch met waarden- landschapswaarden', hier staat het behoud en herstel van cultuurhistorische en aardkundige waarden centraal
- Dubbelbestemming 'Cultuurhistorie' waarmee specifieke cultuurhistorisch waardevolle locaties beschermd worden
- Dubbelbestemming 'Archeologie' deze gronden zijn mede bestemd voor instandhouding en bescherming van oudheidkundig waardevolle elementen en terreinen
- Via een aanlegvergunningenstelsel (omgevingsvergunning) wordt getoetst op archeologie
- Aanvullende kwaliteitseisen. Zo moet er worden aangetoond dat er geen onevenredige aantasting van de ruimtelijke kwaliteit plaatsvindt, waaronder de archeologische en cultuurhistorische waarden

Effect cultuurhistorie

Ten aanzien van de effecten voor cultuurhistorie (historische geografie en bouwhistorie) zullen de effecten, evenals bij het aspect landschap, beperkt zijn. Dit mede gezien de eis van de gemeente dat nieuwe ontwikkelingen moeten bijdragen aan het behoud dan wel het herstel van cultuurhistorische waarden. In het bestemmingsplan worden een groot deel van de aanwezige en beschreven historisch geografische waarden in het buitengebied beschermd door de toegekende bestemmingen (agrarisch met waarde - landschapswaarde en de dubbelbestemming 'cultuurhistorie'). Voor de ontwikkeling van nevenfuncties en kleinschalige recreatieve ontwikkelingen is er bovendien de mogelijkheid een landschapsplan dan wel inpassingsplan van de initiatiefnemer te verlangen.

Door de verdere verstening als gevolg van de schaalvergroting in de landbouw kunnen mogelijk kleine dan wel solitaire landschapselementen (met name erfbeplanting en perceelbeplanting) in specifieke gevallen in de knel raken, maar al met al is behoud van cultuurhistorische waarden (onder ander door het landschapsplan) voldoende geborgd in het voorliggende bestemmingsplan buitengebied. Dit leidt tot een neutrale beoordeling van het effect (0).

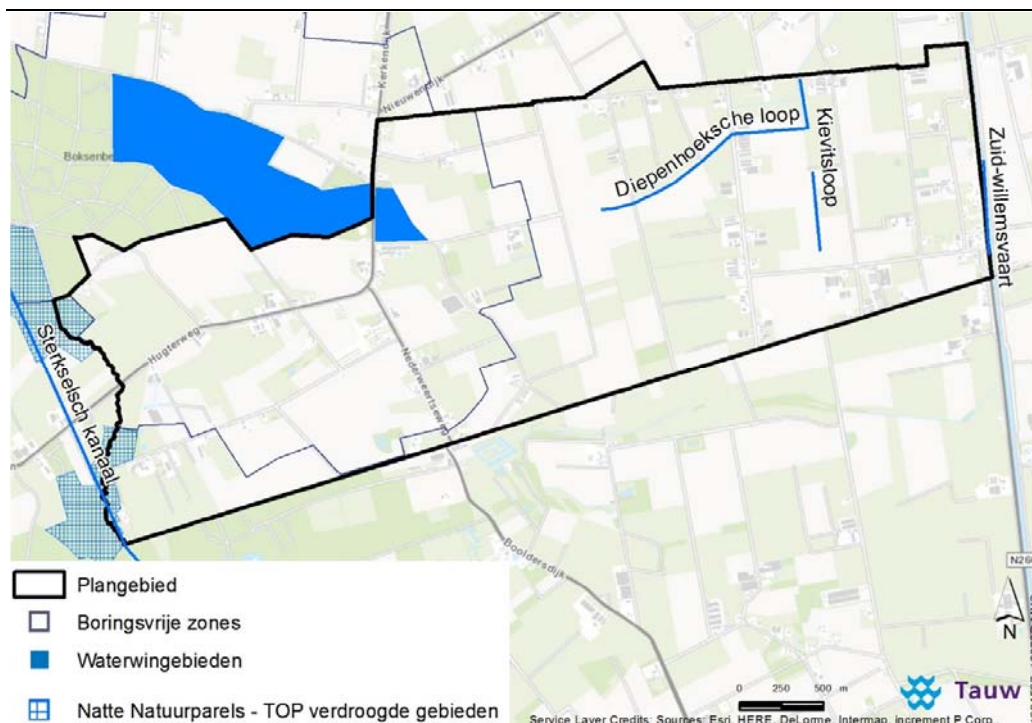
Archeologie

Ten aanzien van de uitbreiding van bestaande bedrijven binnen het bestaande bouwvlak is er een kleine kans op aantasting van archeologische waarden. In het bestemmingsplan is echter een aanlegvergunningstelsel (omgevingsvergunning) opgenomen voor gebieden met een archeologische verwachtingswaarde, inclusief de verplichting tot archeologisch onderzoek. Daardoor is de kans op aantasting van archeologische waarden zoveel mogelijk beperkt binnen de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt. Aantasting van archeologische waarden is aldus niet aannemelijk. De te beschermen waarden zijn opgenomen in de Nota archeologiebeleid van de gemeente Someren (ArcheAeO, 2011) en geregeld in dit bestemmingsplan. Hiermee is behoud van archeologische gebieden en cultuurhistorische structuren voldoende geborgd in het voorliggende plan. Het effect wordt als neutraal beschouwd (0).

6.4 Hydrologie en water

6.4.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling

In deelgebied 1 loopt de Sterkselse Aa in het westen het gebied binnen. Aan de oostkant bevindt zich het beekdal Aa. Verspreid door het gebied bevinden zich nog enkele kleine beken. De beken zijn landschappelijk en ecologisch gezien erg waardevol. Een aantal beken is in de loop der tijd rechtgetrokken en in het westen van het deelgebied werd tijdens de eerste wereldoorlog het Sterkselsch Kanaal afgegraven om overtollig water af te voeren. Tegenwoordig houdt het vooral water in het gebied.

Figuur 6.6 Waterwingebied en beschermingszone in Deelgebied 1 (bron: Provinciale milieuverordening, Noord-Brabant, 2015)

In het zuiden van de gemeente Someren, binnen deelgebied 1, is een gebied aangewezen (voorlopige reservering) voor waterberging in het beekdal van de Kleine Dommel. Daarnaast bevindt zich er een waterwingebied en is het een boringvrije zone. Dit is te zien in figuur 6.6. In het uiterst zuidwesten van het deelgebied bevindt zich een gedeelte van een 'Natte natuurparel'. Dit zijn gebieden die door de provincie Noord-Brabant zijn aangewezen met als doel het verbeteren en herstellen van het natuurlijk (grond- en oppervlakte-) watersysteem. Daar gelden beperkingen voor activiteiten die de grondwaterstanden negatief kunnen beïnvloeden, zoals drainage en diepploegen.

Het waterschap Aa en Maas beheert het water in de gemeente Someren. Het plangebied valt binnen het grensgebied van Peelnetwerk. Dit is een regionaal samenwerkingsverband, gericht op het versterken en realiseren van integrale gebiedsontwikkelingen. Ook waterveiligheid is een belangrijk thema van het waterschap Aa en Maas. Er treedt te vaak wateroverlast op, op diverse locaties langs de beken, kanalen en weteringen. Het kunnen omgaan met de gevolgen van klimaatverandering en verdroging zal tot 2021 een belangrijk agendapunt zijn. In samenwerking

met het waterschap, verkent de gemeente op welke wijze verdroging, vernatting en verharding op aantrekkelijke wijze leefbaar kunnen blijven.

6.4.2 Effecten

De bescherming van het waterbergingsgebied is in het bestemmingsplan gegarandeerd door de dubbelbestemmingen 'waterbergingsgebied' en 'hydrologisch waardevol gebied'. Gronden met deze aanduiding zijn, behalve voor de daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd als reserveringsgebied voor de tijdelijke opvang van water.

Ook de bescherming van het waterwingebied is in het bestemmingsplan opgenomen door middel van een dubbelbestemming: 'milieuzone-waterwingebied'. In deze zone zijn de gronden bestemd voor:

1. De openbare drinkwatervoorziening
2. De instandhouding van het puttenveld ten behoeve van de drinkwaterwinning
3. De bescherming van de bodem en het grondwater in verband met de drinkwaterwinning
4. Bosbouwkundige doeleinden en extensief recreatief medegebruik, voor zover hierdoor geen afbreuk wordt gedaan aan de belangen van de drinkwaterwinning

Ook de boringsvrije zone is beschermd door middel van een dubbelbestemming (milieuzone-boringsvrije zone). In deze zone is het verboden "de grond te roeren inclusief het verrichten van grondboringen of heiwerkzaamheden dieper dan 3 m".

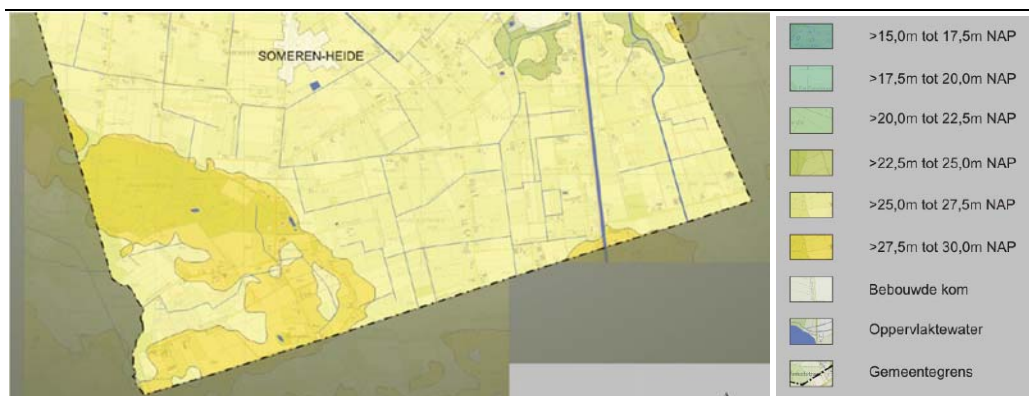
De bestaande watergangen in het plangebied blijven behouden. In het plangebied wordt niet voorzien in maatregelen die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de waterkwaliteit. Er vindt geen emissie plaats van (mest-)stoffen naar het oppervlakte- en grondwater mede door het gebruik van vloestofdichte vloeren bij uitbreiding van bestaande bedrijven. Verder is aangetoond dat er een afname is van de emissie (zie hoofdstuk 5) in het gebied. Per saldo zal de (grond)waterkwaliteit dus niet verslechteren door toedoen van verzurende stoffen.

Mogelijk neemt het verhard oppervlak toe bij uitbreidingen, hiervoor zijn middels wetgeving voldoende compenserende en mitigerende maatregelen op te leggen (onder meer door het uitvoeren van de verplichte watertoets). Het effect op water is als neutraal (0) beoordeeld.

6.5 Geomorfologie en bodem

6.5.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling

In het zuidwesten van deelgebied 1 bevinden zich de hoogst gelegen gronden van de gemeente (boven 29,5 m NAP). Dit is op de kaart in figuur 6.7 te zien.

Figuur 6.7 Reliëf in deelgebied 1 (bron: Beeldkwaliteitsplan, 2011)

Het zuidwestelijke puntje van het deelgebied bevindt zich op een slenk, waar zich een beekdal heeft gevormd. Rondom dit gebied is voornamelijk veldpodzol te vinden. Het grootste deel van het deelgebied bevindt zich echter op de terrasvlakte als hoger plateau. Hier zijn naast dekzand ook veengronden en verspoeld löss gevormd. Dit wordt weergegeven in figuur 6.8.

Figuur 6.8 Geomorfologie en bodem in deelgebied 1 (bron: Beeldkwaliteitsplan, 2011)

Bodemkwaliteit

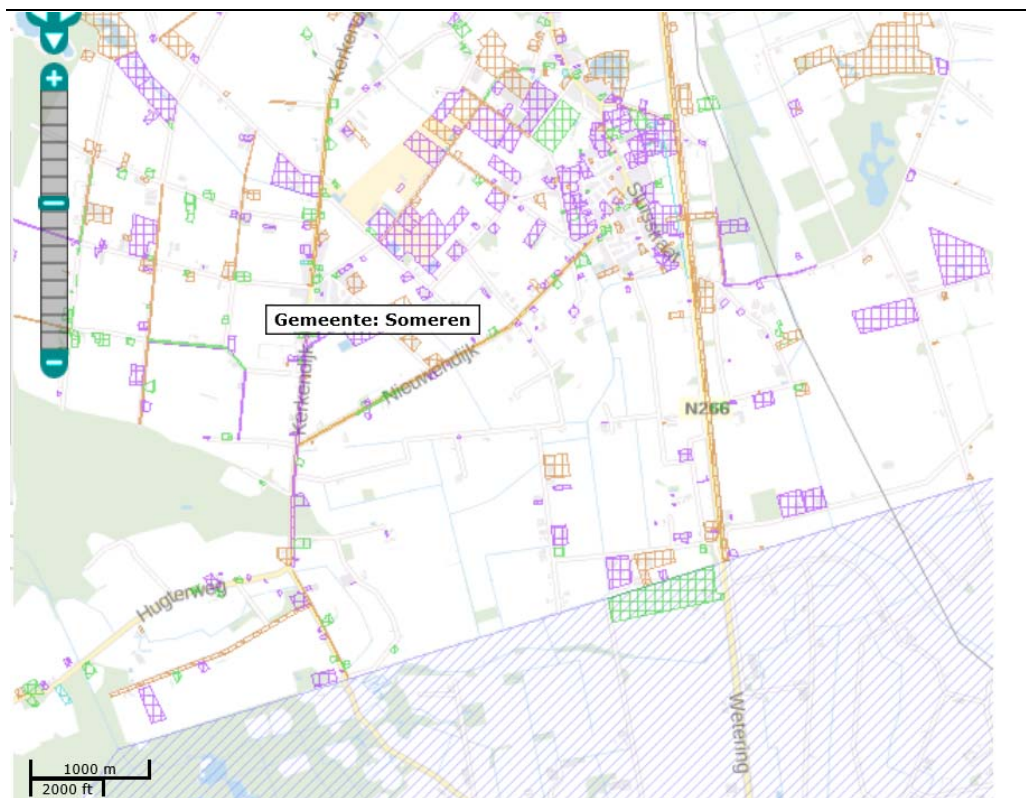
Een verontreinigde bodem kan zorgen voor gezondheidsproblemen en tast de kwaliteit van het natuurlijk leefmilieu aan. Daarom is het belangrijk om bij ruimtelijke plannen de bodemkwaliteit mee te nemen in de overwegingen. De *Wet bodembescherming* (Wbb), het *Besluit bodemkwaliteit* en de *Woningwet* stellen grenzen aan de aanvaardbaarheid van verontreinigingen. Indien bij planvorming blijkt dat (ernstige) verontreinigingen in het plangebied

aanwezig zijn, wordt op basis van de aard en omvang van de verontreiniging én de aard van de ruimtelijke plannen beoordeeld welke gevolgen dit heeft (Wbb):

- *Niet saneren*
Indien de verontreiniging voor het beoogde doel niet hoeft te worden gesaneerd kan het ruimtelijke plan voor wat betreft deze verontreiniging zonder meer doorgang vinden
- *Saneren*
Indien de verontreiniging moet worden gesaneerd dient een saneringsplan te worden opgesteld en ingediend bij de Provincie Noord-Brabant. In sommige gevallen kan worden volstaan met het indienen van een melding op basis van het Besluit Uniforme Saneringen (zogenoemde BUS-melding) bij de provincie. Na goedkeuring door de provincie kan de sanering doorgang vinden. Na afloop dient de sanering te worden geëvalueerd en ook dit verslag dient ter goedkeuring aan de provincie te worden voorgelegd. Tijdens de saneringsprocedure kan de ruimtelijke procedure worden voortgezet. Echter, een omgevingsvergunning kan pas worden verleend na goedkeuring van de provincie over het saneringsplan of melding

De Wet bodembescherming richt zich op de bescherming van de bodem tegen verontreiniging en andere vormen van aantasting. Op grond van de Wet bodembescherming is een ieder die op of in de bodem handelingen verricht en die weet of redelijkerwijs had kunnen vermoeden dat die handelingen de bodem verontreinigen of aantasten, verplicht alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd om die verontreiniging of aantasting te voorkomen. Om dit te bereiken worden op grond van de Wet milieubeheer regels gesteld om verontreinigingen door bedrijven te voorkomen.

Een Wbb-locatie is een locatie waar (vermoedelijk) sprake is, of was, van een ernstig geval van bodemverontreiniging. De provincie Noord-Brabant is in dergelijke gevallen bevoegd gezag. In het bestemmingsplangebied komen diverse Wbb-locaties voor waar bodemonderzoek en/of -sanering nog niet is afgerond. Figuur 6.9 laat de Wbb-locaties in en om het plangebied zien.

Figuur 6.9 Wbb-locaties in Deelgebied 1, gemeente Someren (bron: Bodemloket, geraadpleegd 9-12-2016)

6.5.2 Effecten

Bij het opstellen van bestemmingsplannen is de vraag of de aanwezige bodemkwaliteit past bij het huidige of toekomstige gebruik van die bodem en of deze optimaal op elkaar kunnen worden afgestemd. Het uitgangspunt hierbij is dat aanwezige bodemverontreiniging geen onaanvaardbaar risico oplevert voor de gebruikers van de bodem en dat de bodemkwaliteit niet verslechtert door grondverzet (bijvoorbeeld grondwerkzaamheden).

In het gehele bestemmingsplangebied kunnen lichte tot matige verontreinigingen met lood en PAK worden aangetroffen in de toplaag van de bodem. Deze 'diffuse' verontreiniging komt door onder andere het neerslaan van uitlaatgassen van verkeer en industrie en doordat vroeger asladen van kolenkachels veelal in tuinen werden geleeqd. Daarnaast is de bodem op, onder en rondom (voormalige) bedrijfslocaties in veel gevallen verontreinigd geraakt door opslag, overslag, morsen, calamiteiten, maar ook door doelbewuste lozingen in het verleden.

In het bestemmingsplan worden geen functiewijzigingen bij recht mogelijk gemaakt. Bodemonderzoek is om deze reden in het kader van het bestemmingsplan niet noodzakelijk. In het bestemmingsplan worden geen ontwikkelingen mogelijk gemaakt die bijdragen aan vervuiling van de bodem. Ten aanzien van agrarische activiteiten gelden voorschriften vanuit onder andere het Activiteitenbesluit en het Besluit mestbassins milieubeheer, zoals het toepassen van vloestofdichte vloeren, om bodemverontreiniging te voorkomen. De ontwikkelingen die worden geboden in het bestemmingsplan hebben dan ook geen gevolgen voor de bodemkwaliteit ter plaatse. (0)

6.6 Verkeer

6.6.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling

Wegen

De belangrijkste gebiedsontsluitingswegen in het plangebied zijn de Kanaaldijk Zuid (N266) en de Kerkendijk (zie figuur 2.1). De Kerkendijk vormt de belangrijkste verbindingsweg tussen Someren-dorp, Someren-Heide en het achterliggende buitengebied. Een punt van zorg is een mogelijk aanzienlijke toename aan sluijverkeer op de Kerkendijk door de aanleg van een rondweg om Nederweert. Naast deze wegen zijn er vele kleine wegen aanwezig die gebruikt worden voor de onderlinge verbinding tussen gebieden en kleine kernen binnen de gemeente.

Er zijn in het plangebied fiets- wandel- en ruiterroutes waar zowel de bewoners als toeristen gebruik van maken. De gemeente ziet interessante mogelijkheden om routegebonden vormen van recreatie meer te stimuleren en uit te breiden. Door het wandelroutenetwerk en fietsknooppuntensysteem aan te passen, kunnen meer bezoekers naar de kleinschalige en onbekende attractiepunten in de gemeente getrokken worden.

6.6.2 Effecten

De toename van het aantal verkeersbewegingen als gevolg van de uitbreidingsmogelijkheden van de agrarische bedrijven, die verspreid in Deelgebied 1 van Someren liggen, is beperkt en zal voor de capaciteit van de lokale wegen niet tot problemen leiden. Dit geldt ook voor de overige ontwikkelingsmogelijkheden. Grootschalige recreatieve voorzieningen worden middels het nieuwe bestemmingsplan niet toegestaan in het plangebied. De ontwikkelingsruimte die wordt geboden aan kleinschalige recreatieve voorzieningen kan leiden tot een beperkte toename van het aantal verkeersbewegingen. Aangezien het hier in alle gevallen kleinschalige ontwikkelingen betreffen, en er geen sprake mag zijn van een onevenredige vergroting van de publieks- en/of verkeersaantrekkende werking, leiden ook deze ontwikkelingsmogelijkheden niet tot negatieve effecten op het verkeerssysteem. Het effect op verkeer wordt als neutraal (0) beoordeeld.

6.7 Geluid

6.7.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling

De geluidbelasting van Deelgebied 1 wordt bepaald door agrarische bedrijven, recreatiebedrijven, horecabedrijven, bestemmingsverkeer en doorgaand verkeer. Voor geluidbelasting kan onderscheid gemaakt worden tussen geluid dat afkomstig is van geluidbronnen binnen de inrichtingsgrenzen (laden en lossen), en geluid dat afkomstig is van verkeer rijdend op de openbare weg.

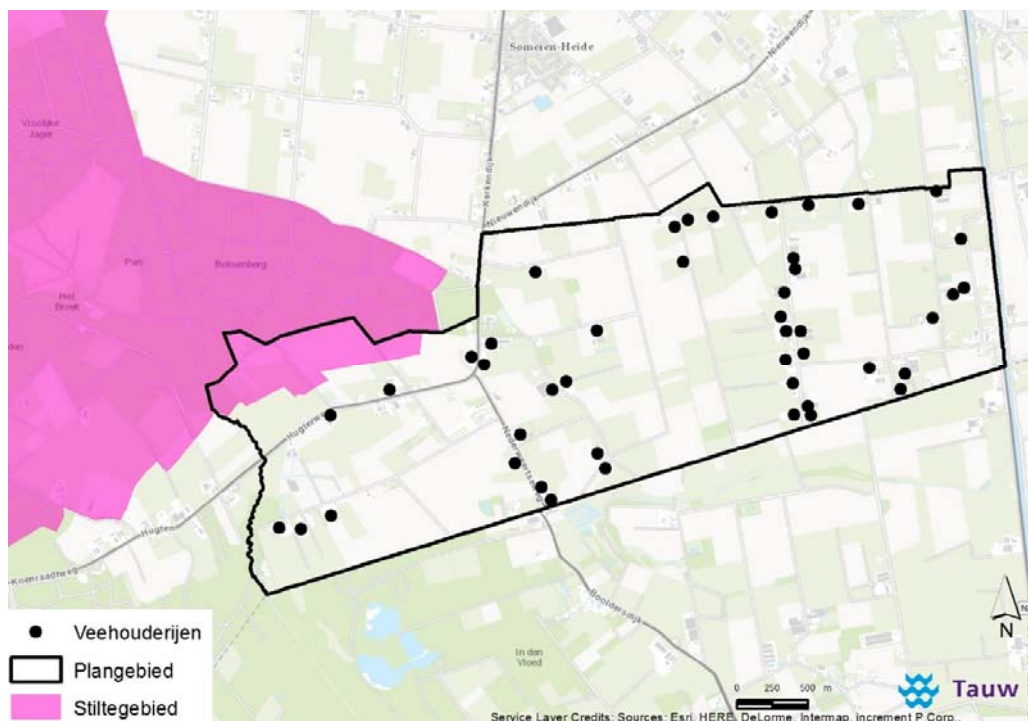
De geluidbelasting in het plangebied is voornamelijk afkomstig van de N266, die de oostgrens van het plangebied vormt. Dit is een belangrijke ontsluitingsweg voor het plangebied en voor de hele gemeente Someren.

Figuur 6.10 Geluidbelasting door wegverkeer (2011) over een etmaal (L_{den}) (bron: Atlas Leefomgeving, 2011)

In figuur 6.10 is te zien dat bij de N266, de Kerkendijk, Hugterweg en Nederweertseweg geluidbelasting gemeten is van boven de 55 dB. Op een aantal kleinere wegen is de geluidbelasting tussen de 45 - 50 dB, zoals op de Landbouwstraat, Beliënberkdijk en Scheidingsweg die door het plangebied lopen.

In de meest zuidwestelijke hoek van het plangebied ligt een klein deel van stiltegebied De Pan (zie onderstaande figuur).

Figuur 6.11 Ligging stiltegebied De Pan (groen gestreept)

6.7.2 Effecten

Geluid direct afkomstig van de agrarische bedrijven is gereguleerd in de Wet milieubeheer (Wm) en valt onder de noemer industrielawaai. Door middel van geluidgrenswaarden afgestemd op de aard van de omgeving wordt voorkomen dat ondervonden hinder bij geluidgevoelige bestemmingen (zoals woningen en scholen) te hoog wordt. Een aantal bedrijven ligt in de autonome situatie op ruime afstand van geluidgevoelige bestemmingen. Omdat er geen bedrijfsverplaatsingen zijn voorzien zijn er dus geen effecten te verwachten voor het aspect geluid. Voor eventuele bedrijfsuitbreidingen blijven in principe dezelfde geluidgrenswaarden (en daarmee het invloedsgebied van geluid) van toepassing. Daardoor kan het wel noodzakelijk zijn dat geluidreducerende voorzieningen aan de geluidbronnen getroffen worden om hieraan te kunnen voldoen.

Geluid als gevolg van wegverkeer, waaronder het verkeer van en naar de agrarische bedrijven, valt onder het regiem van de Wet geluidhinder (Wgh). Uit de verkeersparagraaf blijkt dat de toename van het aantal verkeersbewegingen door toedoen van het nieuwe bestemmingsplan naar verwachting niet merkbaar zal zijn met betrekking tot de hinderbeleving vanuit het wegverkeerslawaaï. Het effect voor geluid is neutraal (0).

6.8 Lucht

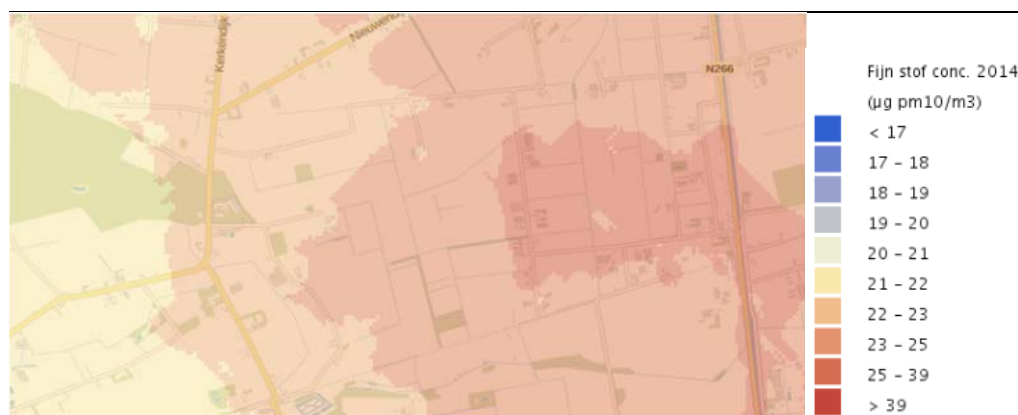
6.8.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling

De luchtkwaliteit wordt bepaald door de achtergrondconcentraties NO₂ en PM10. De achtergrondconcentratie fijn stof is in het plangebied hoger dan de achtergrondconcentratie NO₂. De grenswaarden van NO₂ worden niet overschreden in het plangebied. De fijn stof emissies zijn voornamelijk afkomstig van wegverkeer, industrie en landbouw. In het plangebied zijn geen knelpunten langs wegen als gevolg van industriële activiteiten. De landbouw is de grootste oorzaak van de fijn stof emissies in het plangebied.

Voor fijn stof gelden de volgende normen:

- Een jaargemiddelde concentratie fijn stof van maximaal 40 µg/m³
- Een daggemiddelde concentratie fijn stof van 50 µg/m³, die maximaal 35 dagen per jaar mag worden overschreden

In figuur 6.12 is te zien dat bovengenoemde grenswaarden niet overschreden worden in het plangebied.

Figuur 6.12 Fijn stof (PM10) concentraties in het plangebied (bron: Atlas Leefomgeving, 2014)

6.8.2 Effecten

In mei 2010 is de Handreiking fijn stof en veehouderijen vastgesteld. Bij de beoordeling van een aanvraag voor een vergunning voor een veehouderij wordt de emissie van fijn stof getoetst worden aan de grenswaarden uit de Wet milieubeheer. Dit staat in artikel 5.16 van de Wet milieubeheer. Een vergunning voor een oprichting of uitbreiding van een veehouderij kan in principe verleend worden indien er geen overschrijding van de grenswaarden plaatsvindt. Is er toch sprake van een overschrijding, dan kan de vergunning alleen verleend worden indien de luchtkwaliteit door het project niet of niet in betekenende mate verslechterd.

Voor fijn stof gelden de volgende normen:

- Een jaargemiddelde concentratie fijn stof van maximaal 40 µg/m³
- Een daggemiddelde concentratie fijn stof van 50 µg/m³, die maximaal 35 dagen per jaar mag worden overschreden

Overschrijdingen van grenswaarden door uitbreidingen van stallen in de toekomst kunnen niet plaatsvinden aangezien er geen vergunning in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) wordt afgegeven als de norm voor fijn stof wordt overschreden. Een aanvraag voor uitbreiding van een bestaande stal moet dus altijd voldoen aan de grenswaarden. Het transport van en naar de agrarische bedrijven heeft geen relevant effect op de luchtkwaliteit. Zowel voor bestaande als voor nieuwe situaties (na uitbreidingen) geldt dat de normen voor luchtkwaliteit niet overschreden mogen worden.

Overigens geldt wel dat op perceel-niveau kan niet worden uitgesloten dat er in de directe omgeving sprake zal zijn van een toename van de luchtverontreiniging. Maar, parallel aan deze lokale ontwikkelingen geldt dat het aantal stofbronnen in het buitengebied elk jaar minder wordt door de ontwikkelingen in de sector. Dat betekent dat per saldo het effect op luchtkwaliteit als neutraal wordt beoordeeld.

6.9 Geur

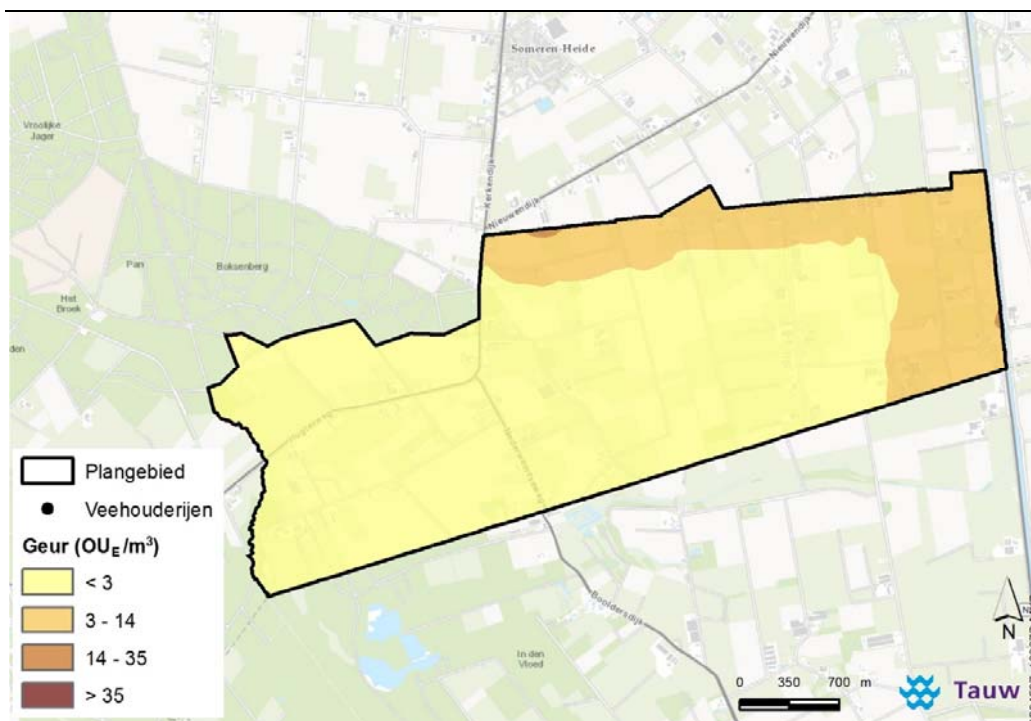
6.9.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling

De regelgeving inzake geurhinder van veehouderijen is vastgesteld in de Wet geurhinder en veehouderij (verder Wgv) en is sinds 1 januari 2007 van toepassing. De wet kent diercategorieën waarvoor een geuremissie factor is vastgesteld, zoals vleesvee, varkens, schapen en legkippen. Daarnaast kent de wet diercategorieën, zoals melkrundvee en paarden, waarvoor een vaste afstand geldt tussen het emissiepunt van de stal en een geurgevoelig object, zoals een woonhuis.

De wet geeft de gemeente de mogelijkheid om via een verordening lokaal beleid vast te stellen voor de geurbelasting en de vaste afstanden. Dit om een gewenste ruimtelijke ontwikkeling mogelijk te maken. De gemeente Someren heeft een geurverordening vastgesteld voor het buitengebied (inclusief Deelgebied 1), waarbij de maximale waarde voor de geurbelasting van

een veehouderij 14 OU_E/m^3 betreft. De vaste afstand tussen een (melk)veehouder en een geur gevoelig object is 100 meter.

In de onderstaande figuur is de achtergrondbelasting weergegeven zoals die is berekend met V-stacks gebied voor de huidige situatie, een update van de geurberekeningen zoals die destijds ten grondslag hebben gelegen aan de geurverordening. Deze kaart geeft dus de cumulatie weer van alle veehouderijen zoals die in de huidige situatie operationeel zijn binnen de gemeente, inclusief de bedrijvigheid in een straal van 2 km buiten het plangebied. Duidelijk is dat er in deelgebied 1 slechts op één plek sprake is van een achtergrond geur belasting die boven 14 OU_E/m^3 uitkomt.

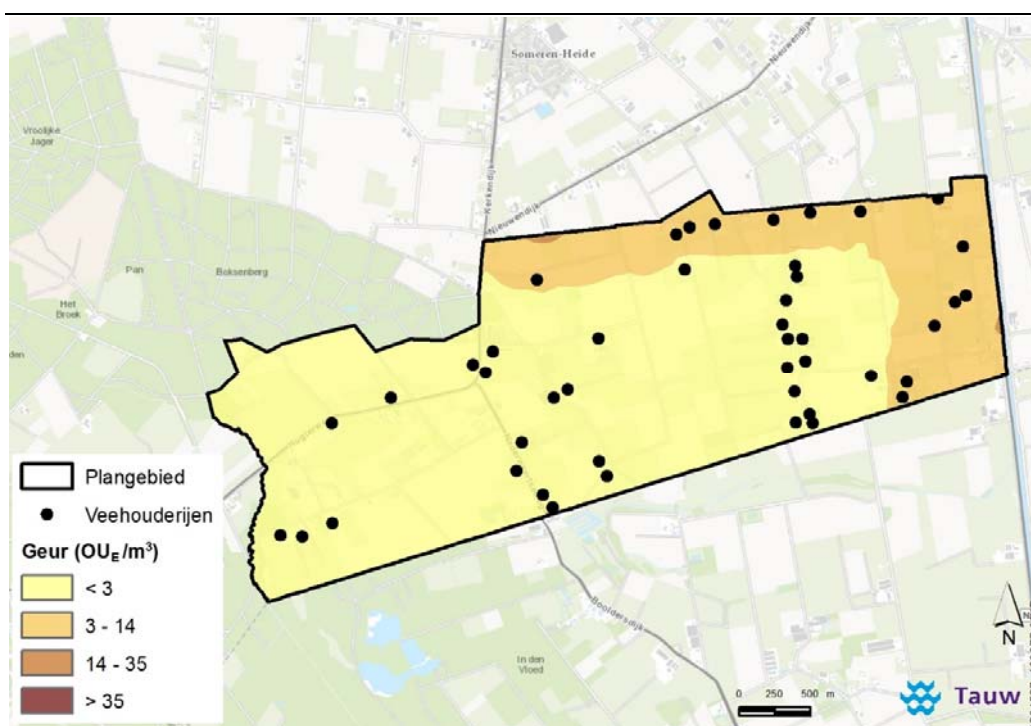
Figuur 6.13 Berekende achtergrond geurbelasting in de huidige situatie

6.9.2 Effecten

Een uitbreiding van een stal conform de geurverordening is buiten de bebouwde kom niet mogelijk op een afstand van 100 meter of minder van een geurgevoelig object (zoals een woning). Dit betekent ook dat een bestaande stal die aan vervanging toe is, deze vervanging moet plaatsvinden op een afstand van minimaal 100 meter. Op termijn zullen daarmee steeds minder dierverblijven op minder dan 100 meter afstand staan en zal het aantal knelpunten afnemen. Een uitbreiding van grondgebonden veehouderij in het plangebied zal dus geen

knelpunten opleveren ten aanzien van geur. De uitbreiding van bestaande bedrijven zal plaatsvinden buiten de 100 meter contour.

Figuur 6.14 laat zien wat het effect zou zijn als alle intensieve veehouderijen in het plangebied volledig gebruik zouden maken van de bouwmogelijkheden die de worst case hen biedt. Los van de vraag of dit vanuit de ammoniak-benadering tot significant negatieve effecten in de Natura 2000-gebieden zou leiden.

Figuur 6.14 Het effect op de achtergrond geurbelasting ten gevolge van de worst case

Een dergelijke ruimtelijke ontwikkeling zorgt voor een zeer beperkte toename van de omvang van het gebied waar de achtergrond geur belasting boven de $3 OU_E/m^3$ uit komt.

Overigens geldt wel dat bij een uitbreiding van elke individuele onderneming het effect op de geurhinder aan sectorale wet- en regelgeving getoetst zal worden. Op perceel-niveau kan niet worden uitgesloten dat er in de directe omgeving sprake zal zijn van een toename van de geurhinder. Maar, parallel aan deze lokale ontwikkelingen geldt dat het aantal geurbronnen in het buitengebied elk jaar minder wordt door de ontwikkelingen in de sector. Dat betekent dat per saldo het effect op geurhinder als neutraal wordt beoordeeld.

6.10 Gezondheid

Gedurende de planperiode zal sprake zijn van een behoorlijke dynamiek in de agrarische sector. Veel van de kleinere bedrijven zullen stoppen. Dat betekent dat veel van de mogelijke bronnen van zoönosen zullen verdwijnen en de afstand tussen de bedrijven toe zal nemen. Daarnaast zal er op de groeiende bedrijven sprake zijn van een toenemende schaalgrote. In potentie is dat een risicofactor: hoe meer dieren er op een korte afstand bij elkaar zijn, des te groter het risico op een uitbraak. Bij het bouwen van nieuwe stallen is er echter ruimte voor proces-geïntegreerde maatregelen die de kans op verspreiding kunnen verkleinen. Het is dus de verwachting dat door de dynamiek in de sector het aantal bronnen af zal nemen, er weliswaar sprake zal zijn van een zekere schaalvergroting op de groeiende bedrijven, maar dat de moderne bedrijfsvoering er zoveel mogelijk op gericht is om het risico van uitbraken te voorkomen.

GGD advies

Het beoordelen van een wens tot bedrijfsuitbreiding kan niet goed op basis van een generieke set voorschriften plaatsvinden. Elke casus dient op basis van een eigen risico-analyse te worden beoordeeld. De GGD (in Brabant) adviseert om daarbij rekening te houden met de onderstaande elementen.

- Een minimumafstand van 250 meter aanhouden tussen een veehouderij en woningen; deze afstand is vooral belangrijk bij nieuwe woningen, wijken (of nieuwe bedrijven)
- Het is ongewenst dat bepaalde combinaties van diersoorten op één bedrijf voorkomen
 - Geen varkens en pluimvee op één bedrijf
 - Geen rundvee en kleine herkauwers zoals geiten en schapen samen.
 - Geen geiten en schapen samen tenzij er een gescheiden bedrijfsvoering is
 - Rundvee en varkens kunnen wel samen, als er sprake is van een gescheiden bedrijfsvoering

Voor wat betreft geurhinder adviseert de GGD deze te beperken tot 12 % van de bevolking in de bebouwde kom, en 20 % van de bevolking in het buitengebied. Vanuit de bijlage bij de Wet geurhinder en veehouderij kan worden afgeleid dat de norm van 14 OU/m³ die in de geurverordening van de gemeente Someren een hoger hinderpercentage in zich draagt dan waar de GGD richtlijn vanuit gaat¹⁴.

Technische mogelijkheden om de gezondheid (verder) te verbeteren

Gekoppeld aan de Regeling ammoniak en veehouderij zijn voor een groot aantal verschillende diergroepen emissie arme stalsystemen beschreven, gericht op het verminderen van geur en fijnstof emissies. In het onderstaande overzicht worden de meest vergaande emissie reducerende technieken op een rijtje gezet. Voor de meeste diergroepen geldt dat door de inzet van (al dan niet gecombineerde) lucht-behandel-systemen, de emissies van geur en fijnstof kunnen worden teruggebracht. Voor melkkoeien zijn de beschikbare stof-reductie-systemen niet

¹⁴ Opgemerkt wordt dat er signalen zijn dat de relatie tussen geurblootstelling en geurhinder ten tijde van het vaststellen van de Wgv is onderschat en dat een norm van 5 OU/m³ de volksgezondheid beter beschermd.

erg efficiënt en kan niet meer dan 35 % reinigingsrendement worden behaald. Opgemerkt wordt dat er voor de meeste andere categorieën rundvee, en voor schapen, geiten en paarden er überhaupt geen systemen beschikbaar zijn die de emissies van geur en fijnstof terug kunnen brengen.

Voor de reductie van fijnstof vanuit stallen voor varkens en pluimvee bestaan redelijk vergaande mogelijkheden tot het terugbrengen van fijnstof emissies door het plaatsen van lucht-behandel-systemen met een maximaal reinigingsrendement van 80 %. Daarnaast zijn er ook stalsystemen beschikbaar die, zonder dat de ventilatielucht behandeld dient te worden, kunnen zorgen voor een afnemen van de emissies van fijnstof door aanpassingen aan met name de vloeren van de stallen en de mest-opvang-systemen.

Voor de reductie van geur bestaan er voor varkens ook redelijk vergaande mogelijkheden tot het terugbrengen van de geur emissies door het plaatsen van lucht-behandel-systemen met een maximaal reinigingsrendement van 85 %. Voor de pluimveesector zijn dergelijke hoog-rendement systemen (nog) niet beschikbaar: het maximaal haalbare geur-reinigings-rendement vanuit een pluimveestal is vooralsnog niet meer dan 45 %. Alle andere stalsystemen, die wel de emissies van ammoniak en fijnstof in zekere mate terug kunnen brengen, hebben verder geen effect op de emissies van geur vanuit een pluimveestal.

DIERGROEP		meest vergaande geur-reductie technieken	meest vergaande stof-reductie technieken
A1	melkkoeien	niet vastgesteld	chemisch luchtwassysteem tot 35% reductie
A2	zoogkoeien	niet vastgesteld	niet beschikbaar
A3	vrouwelijk jongvee	niet vastgesteld	niet beschikbaar
A4	vleeskalveren	luchtwassysteem tot 85% reductie	gecombineerd luchtwassysteem tot 80% reductie
A6	vleesstieren	niet beschikbaar	niet beschikbaar
A7	fokstieren	niet vastgesteld	niet beschikbaar
B1	schapen	niet beschikbaar	niet beschikbaar
C	geiten	niet beschikbaar	niet beschikbaar
D1.1	fokzeugen	luchtwassysteem tot 85% reductie	luchtwassysteem tot 80% reductie
D1.2	kraamzeugen	luchtwassysteem tot 85% reductie	luchtwassysteem tot 80% reductie
D1.3	guste zeugen	luchtwassysteem tot 85% reductie	luchtwassysteem tot 80% reductie
D2	dekberen	luchtwassysteem tot 85% reductie	luchtwassysteem tot 80% reductie
D3	vleesvarkens	luchtwassysteem tot 85% reductie	luchtwassysteem tot 80% reductie
E1	opfokhennen	biofilter of luchtwasser tot 45% reductie	biofilter tot 80% reductie
E2	legkippen	biofilter of luchtwasser tot 45% reductie	biofilter tot 80% reductie
E3	jonge vleeskuikenouderdieren	biofilter of luchtwasser tot 45% reductie	biofilter tot 80% reductie
E4	vleeskuikenouderdieren	biofilter of luchtwasser tot 45% reductie	biofilter tot 80% reductie
E5	vleeskuikens	biofilter of luchtwasser tot 45% reductie	biofilter tot 80% reductie
F1	jonge vleeskalkoenopfokdieren	biofilter of luchtwasser tot 45% reductie	biofilter tot 80% reductie
F2	vleeskalkoenopfokdieren	biofilter of luchtwasser tot 45% reductie	biofilter tot 80% reductie
F3	oude vleeskalkoenopfokdieren	biofilter of luchtwasser tot 45% reductie	biofilter tot 80% reductie
F4	vleeskalkoenen	biofilter of luchtwasser tot 45% reductie	biofilter tot 80% reductie
G1	vleeseendouderdieren	biofilter of luchtwasser tot 45% reductie	biofilter tot 80% reductie
G2	vleeseenden	biofilter of luchtwasser tot 45% reductie	biofilter tot 80% reductie
K	paarden/ponies	niet beschikbaar	niet beschikbaar

Endotoxine

De blootstelling aan stoffen uit de veehouderij kunnen leiden tot negatieve gezondheidseffecten. Volgens de Gezondheidsraad is endotoxine een goede indicator voor de blootstelling van omwonenden van veehouderijen aan stoffen uit stallen die een negatieve invloed hebben op de luchtwegen. Daarom is in de “Notitie Handelingsperspectieven Veehouderij en Volksgezondheid” de blootstelling aan endotoxine en de advieswaarde van de Gezondheidsraad als insteek gekozen. Het endotoxine toetsingskader 1.0 biedt de mogelijkheid om bij de vergunningverlening aan veehouderijen uit voorzorg bescherming te bieden aan omwonenden.

Het toetsingskader 1.0 haakt in op de lopende ontwikkeling van het landelijke Endotoxine toetsingskader en maakt gebruik van de daaruit voortkomende onderzoeksresultaten. Op basis van de verkregen nieuwe kennis en wetenschappelijke inzichten is met het Endotoxine toetsingskader 1.0 per locatie en voor iedere individuele varkens- of pluimveehouderij in Nederland te bepalen of de endotoxineblootstelling naar de omgeving te hoog zal zijn of niet. Te hoog betekent in deze dat de blootstelling hoger is dan de advieswaarde van 30 EU/m³ van de Gezondheidsraad.

Wanneer uit de toetsing van een vergunningsaanvraag dan wel milieumelding blijkt dat sprake is van een overschrijding van de advieswaarde, dan gaat de gemeente of provincie het gesprek (dialog) aan met de veehouder. Daarin wordt de problematiek en de ontstane situatie besproken. Vervolgens worden de mogelijkheden verkend om de aanvraag aan te passen tot standstil of emissiereductie is bereikt. Ook kan worden nagegaan of schriftelijk instemming met uitstel op de besluitvorming op de vergunningsaanvraag mogelijk is. Afhankelijk van de uitkomst van de dialoog besluit het bestuur van de gemeente of provincie hoe het verder moet met de vergunningsaanvraag. Het is aan het bestuur om de keuze te maken, elke keuze heeft juridische aspecten tot gevolg.

Naast het traject van de vergunningen kan de “Notitie handelingsperspectieven” ook in het kader van de ruimtelijke ordening worden toegepast. Voor uitbreidingen van pluimvee of varkenshouderijen geldt dezelfde handelwijze als voor de vergunningsaanvragen van dit type bedrijven. Bij woningbouwontwikkelingen kan ook de toetsing plaatsvinden aan de advieswaarde van de Gezondheidsraad voor endotoxine.

Uitgangspunt is dat de gemeenten en provincie, totdat er een landelijk toetsingskader beschikbaar komt, willen voorkomen dat nieuwe of grotere gezondheidsrisico's voor omwonenden ontstaan. Anders gezegd, gemeenten en provincie willen uit voorzorg voorkomen dat door lopende en nieuwe vergunningsaanvragen en milieumeldingen de endotoxine advieswaarde van de Gezondheidsraad wordt overschreden en daar waar deze al is overschreden er wordt voorkomen dat de overschrijding toeneemt. Dit betekent dat bij de vergunningverlening of bij milieumeldingen een standstil van de emissie fijnstof endotoxine gewenst is en bij voorkeur een reductie van de emissies wordt bereikt.

Zo lang er geen landelijk toetsingskader is voor endotoxine zitten er risico's aan elke keuze die gemaakt wordt. Dit betreffen zowel risico's voor de agrarische ondernemers als voor de bescherming van omwonenden. De risico's zijn zowel in financiële, maatschappelijke als juridische zin. Om die redenen is de doelstelling van het handelingsperspectief om op vrijwillige basis te handelen. Als met toepassing van de dialoog er uit vrijwilligheid niet minimaal een standstil wordt bereikt, zal de aanvraag aan het college van B&W worden voorgelegd voor de definitieve besluitvorming. Bij minimaal een standstil kan de aanvraag op basis van de mandaatregeling op ambtelijk niveau worden afgerond.

Op dit moment wordt al gehandeld conform het handelingsperspectief. De ODZOB adviseert de gemeente op basis van de aangevraagde vergunningen, toets aan de adviesgrenswaarde van de Gezondheidsraad en maakt inzichtelijk wat de gevolgen zijn van de vergunningsaanvraag. Met deze informatie voert de gemeente ambtelijk de dialoog met de agrarische ondernemer en verzoekt de gemeente om de aanvraag aan te passen zodat minimaal een standstil wordt gerealiseerd. De ondernemer krijgt daarna de gelegenheid om zich te beraden op de situatie, in de praktijk vraagt de gemeente namelijk om minder dieren aan te vragen of een andere staltechniek toe te passen.

7 De effecten op een rij

In hoofdstuk 5 en 6 zijn de effecten per milieuaspect beschreven. In dit hoofdstuk worden de resultaten van de effectbeschrijvingen samengevat in een tabel en worden conclusies getrokken. De milieueffecten van de alternatieven worden beoordeeld ten opzichte van de referentiesituatie, zoals beschreven in hoofdstuk 4.

7.1 Natuur

7.1.1 Natura 2000-gebieden

Rondom het bestemmingsplangebied liggen verschillende Natura 2000-gebieden. Ontwikkelingsmogelijkheden zoals uitbreiding van agrarische bouwvlakken zijn onderhavig gesteld aan een gebruiksregel in het bestemmingsplan die een toename van de emissie/depositie tot oneigenlijk gebruik bestempeld. Deze maatregel sluit significant negatieve effecten uit op instandhoudingsdoelen van habitattypen- en soorten. Het effect op Natura 2000-gebieden is dus als 'neutraal' beoordeeld.

7.1.2 Soortenbescherming

Het bestemmingsplan heeft een conserverend karakter, en maakt geen ontwikkelingen mogelijk waarvan op voorhand een negatief effect op beschermde soorten wordt verwacht. Incidenteel kunnen ruimtelijke ontwikkelingen die voortvloeien uit het nieuwe bestemmingsplan, een effect

hebben op zwaarder beschermde soorten of vogelnesten. In dit geval kan in de planning- en uitvoeringsfase overtreding van de wet worden voorkomen. Afhankelijk van de soort(en) en het project, kan dit door te werken met een ecologische gedragscode, het treffen van mitigerende of compenserende maatregelen, of het aanvragen van een ontheffing. Daarom is het effect op dit onderdeel als 'neutraal' beoordeeld.

7.1.3 Natuurnetwerk Nederland

In het plangebied zijn gebieden aangewezen als Natuurnetwerk Nederland (GNN). Het bestemmingsplan heeft de bescherming van de voldoende ingepast in de bestemming en planregels. De ontwikkelingsmogelijkheden leiden niet tot aantasting van het Natuurnetwerk Nederland. Het effect is dus als 'neutraal' beoordeeld.

7.1.4 Wet ammoniak en veehouderij

Door een toename van de emissie/depositie op Natura2000 gebieden tot strijdig gebruik te verklaren worden verzurende en eutrofiërende effecten ook op de Wav-gebieden voorkomen. Het effect is dus als 'neutraal' beoordeeld.

7.2 Landschap, cultuurhistorie, archeologie en aardkunde

7.2.1 Landschap

Nieuwvestiging van agrarische bedrijven is in het bestemmingsplan deelgebied 1 van Someren niet mogelijk. Het benutten van de nu bij recht toegekende uit worden geboden, leiden niet tot negatieve effecten op het landschap, aangezien de landschappelijke waarden nadrukkelijk worden beschermd in het bestemmingsplan. Dit geldt ook voor nevenfuncties en kleinschalige recreatieve voorzieningen. Ook hier geldt dat nieuwe ontwikkelingen niet mogen leiden tot onevenredige aantasting van het landschap en dienen deze ontwikkelingen te worden getoetst aan het Beeldkwaliteitsplan buitengebied 2011.

7.2.2 Cultuurhistorie

Ten aanzien van de effecten voor cultuurhistorie (historische geografie en bouwhistorie) zullen de effecten, evenals bij het aspect landschap, beperkt zijn. Dit mede gezien de eis van de gemeente dat nieuwe ontwikkelingen moeten bijdragen aan het behoud dan wel het herstel van cultuurhistorische waarden. In het bestemmingsplan worden een groot deel van de aanwezige en beschreven historisch geografische waarden in het buitengebied beschermd door de toegekende bestemmingen (agrarisch met waarde - landschapswaarde en de dubbelbestemming 'cultuurhistorie'). Voor de ontwikkeling van nevenfuncties en kleinschalige recreatieve ontwikkelingen is er bovendien de mogelijkheid een landschapsplan dan wel inpassingsplan van de initiatiefnemer te verlangen.

Door de verdere verstening als gevolg van de schaalvergroting in de landbouw kunnen mogelijk kleine dan wel solitaire landschapselementen (met name erfbeplanting en perceelbeplanting) in specifieke gevallen in de knel raken, maar al met al is behoud van cultuurhistorische waarden (onder ander door het landschapsplan) voldoende geborgd in het voorliggende bestemmingsplan buitengebied. Dit leidt tot een neutrale beoordeling van het effect (0).

7.2.3 Archeologie

Ten aanzien van de uitbreiding van bestaande bedrijven binnen het bestaande bouwvlak is er een kleine kans op aantasting van archeologische waarden. In het bestemmingsplan is echter een aanlegvergunningstelsel (omgevingsvergunning) opgenomen voor gebieden met een archeologische verwachtingswaarde, inclusief de verplichting tot archeologisch onderzoek. Daardoor is de kans op aantasting van archeologische waarden zoveel mogelijk beperkt binnen de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt. Aantasting van archeologische waarden is aldus niet aannemelijk. De te beschermen waarden zijn opgenomen in de Nota archeologiebeleid van de gemeente Someren (ArcheAeO, 2011) en geregeld in dit bestemmingsplan. Hiermee is behoud van archeologische gebieden en cultuurhistorische structuren voldoende geborgd in het voorliggende plan. Het effect wordt als neutraal beschouwd (0).

7.3 Bodem en water

7.3.1 Bodem

In het bestemmingsplan worden geen functiewijzigingen bij recht mogelijk gemaakt. Bodemonderzoek is om deze reden in het kader van het bestemmingsplan niet noodzakelijk. In het bestemmingsplan worden geen ontwikkelingen mogelijk gemaakt die bijdragen aan vervuiling van de bodem. Ten aanzien van agrarische activiteiten gelden voorschriften vanuit onder andere het Activiteitenbesluit en het Besluit mestbassins milieubeheer, zoals het toepassen van vloeistofdichte vloeren, om bodemverontreiniging te voorkomen. De ontwikkelingen die worden geboden in het bestemmingsplan hebben dan ook geen gevolgen voor de bodemkwaliteit ter plaatse. (0)

7.3.2 Water

De bescherming van de provinciaal beschermde gebieden is in het bestemmingsplan gegarandeerd door de verschillende dubbelbestemmingen. De bestaande watergangen in het plangebied blijven behouden. In het plangebied wordt niet voorzien in maatregelen die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de waterkwaliteit. Er vindt geen emissie plaats van (mest-)stoffen naar het oppervlakte- en grondwater mede door het gebruik van vloeistofdichte vloeren bij uitbreiding van bestaande bedrijven. Verder is aangetoond dat er een afname is van de emissie (zie hoofdstuk 5) in het gebied. Per saldo zal de (grond)waterkwaliteit dus niet verslechteren door toedoen van verzurende stoffen. Mogelijk neemt het verhard oppervlak toe bij uitbreidingen, hiervoor zijn middels wetgeving voldoende compenserende en mitigerende maatregelen op te leggen (onder meer door het uitvoeren van de verplichte watertoets). Het effect op water is als neutraal (0) beoordeeld.

7.4 Verkeer

De toename van het aantal verkeersbewegingen als gevolg van de uitbreidingsmogelijkheden van de agrarische bedrijven, die verspreid in het plangebied liggen, is beperkt en zal voor de capaciteit van de lokale wegen niet tot problemen leiden. Dit geldt ook voor de ontwikkelingsmogelijkheden die worden geboden voor wat betreft nevenfuncties. Grootschalige recreatieve voorzieningen worden middels het nieuwe bestemmingsplan niet toegestaan in het plangebied. De ontwikkelingsruimte die wordt geboden aan kleinschalige recreatieve voorzieningen kan (in het maximale groeiscenario) leiden tot een beperkte toename van het aantal verkeersbewegingen. Aangezien het hier in alle gevallen kleinschalige ontwikkelingen betreffen, en er geen sprake mag zijn van een onevenredige vergroting van de publieks- en/of verkeersaantrekkende werking, leiden ook deze ontwikkelingsmogelijkheden niet tot negatieve effecten op het verkeerssysteem. Het effect op verkeer wordt daarom als neutraal (0) beoordeeld.

7.5 Woon- en leefmilieu

7.5.1 Geluid

Geluid direct afkomstig van de agrarische bedrijven is gereguleerd in de Wet milieubeheer (Wm) en valt onder de noemer industrielawaai. Door middel van geluidgrenswaarden afgestemd op de aard van de omgeving wordt voorkomen dat ondervonden hinder bij geluidgevoelige bestemmingen (zoals woningen en scholen) te hoog wordt. Een aantal bedrijven ligt in de autonome situatie op ruime afstand van geluidgevoelige bestemmingen. Omdat er geen bedrijfsverplaatsingen zijn voorzien zijn er dus geen effecten te verwachten voor het aspect geluid. Voor eventuele bedrijfsuitbreidingen blijven in principe dezelfde geluidgrenswaarden (en daarmee het invloedsgebied van geluid) van toepassing. Daardoor kan het wel noodzakelijk zijn dat geluidreducerende voorzieningen aan de geluidbronnen getroffen worden om hieraan te kunnen voldoen.

Geluid als gevolg van wegverkeer, waaronder het verkeer van en naar de agrarische bedrijven, valt onder het regiem van de Wet geluidhinder (Wgh). Uit de verkeersparagraaf blijkt dat de toename van het aantal verkeersbewegingen door toedoen van het nieuwe bestemmingsplan naar verwachting niet merkbaar zal zijn met betrekking tot de hinderbeleving vanuit het wegverkeerslawaai. Het effect voor geluid is neutraal (0).

7.5.2 Luchtkwaliteit

De luchtkwaliteit wordt in het plangebied bepaald door de achtergrondconcentratie NO₂ en PM₁₀. In de achtergrondconcentraties zijn de bijdrages van de bestaande intensieve veehouderijen inbegrepen. In de huidige situatie worden de grenswaarden van fijn stof en stikstofdioxide in het grootste deel van het gebied niet overschreden. Het gaat om fijn stof emissies door vooral wegverkeer en landbouw. Ruimtelijk gezien wordt het grootste aandeel veroorzaakt door het wegverkeer. Het aandeel vanuit de landbouw wordt veroorzaakt door fijn stof emissie vanuit de stallen.

In mei 2010 is de Handreiking fijn stof en veehouderijen vastgesteld. Bij de beoordeling van een aanvraag voor een vergunning voor een veehouderij wordt de emissie van fijn stof getoetst worden aan de grenswaarden uit de Wet milieubeheer. Dit staat in artikel 5.16 van de Wet milieubeheer. Een vergunning voor een oprichting of uitbreiding van een veehouderij kan in principe verleend worden indien er geen overschrijding van de grenswaarden plaatsvindt. Is er toch sprake van een overschrijding, dan kan de vergunning alleen verleend worden indien de luchtkwaliteit door het project niet of niet in betekenende mate verslechterd.

Voor fijn stof gelden de volgende normen:

- Een jaargemiddelde concentratie fijn stof van maximaal 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
- Een daggemiddelde concentratie fijn stof van 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, die maximaal 35 dagen per jaar mag worden overschreden

Overschrijdingen van grenswaarden door uitbreidingen van stallen in de toekomst kunnen niet plaatsvinden aangezien er geen vergunning in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) wordt afgegeven als de norm voor fijn stof wordt overschreden. Een aanvraag voor uitbreiding van een bestaande stal moet dus altijd voldoen aan de grenswaarden. Het transport van en naar de agrarische bedrijven heeft geen relevant effect op de luchtkwaliteit. Zowel voor bestaande als voor nieuwe situaties (na uitbreidingen) geldt dat de normen voor luchtkwaliteit niet overschreden mogen worden.

Overigens geldt wel dat op perceel-niveau kan niet worden uitgesloten dat er in de directe omgeving sprake zal zijn van een toename van de luchtverontreiniging. Maar, parallel aan deze lokale ontwikkelingen geldt dat het aantal stofbronnen in het buitengebied elk jaar minder wordt door de ontwikkelingen in de sector. Dat betekent dat per saldo het effect op luchtkwaliteit als neutraal wordt beoordeeld.

7.5.3 Geur

De regelgeving inzake geurhinder van veehouderijen is vastgesteld in de Wet geurhinder en veehouderij (verder Wgv) en is sinds 1 januari 2007 van toepassing. De wet kent diercategorieën waarvoor een geuremissie factor is vastgesteld, zoals vleesvee, varkens, schapen en legkippen. Daarnaast kent de wet diercategorieën, zoals melkrundvee en paarden, waarvoor een vaste afstand geldt tussen het emissiepunt van de stal en een geurgevoelig object, zoals een woonhuis.

Een uitbreiding van een stal conform de geurverordening is buiten de bebouwde kom niet mogelijk op een afstand van 100 meter of minder van een geurgevoelig object (zoals een woning). Dit betekent ook dat een bestaande stal die aan vervanging toe is, deze vervanging moet plaatsvinden op een afstand van minimaal 100 meter. Op termijn zullen daarmee steeds minder dierverblijven op minder dan 100 meter afstand staan en zal het aantal knelpunten afnemen. Een uitbreiding van grondgebonden veehouderij in het plangebied zal dus geen

knelpunten opleveren ten aanzien van geur. De uitbreiding van bestaande bedrijven zal plaatsvinden buiten de 100 meter contour.

Berekend is wat het effect zou zijn als alle intensieve veehouderijen in het plangebied volledig gebruik zouden maken van de bouwmogelijkheden die de worst case hen biedt, los van de vraag of dit vanuit de ammoniak-benadering tot significant negatieve effecten in de Natura 2000-gebieden zou leiden. Een dergelijke ruimtelijke ontwikkeling zorgt voor een zeer beperkte toename van de omvang van het gebied waar de achtergrond geur belasting boven de $3 \text{ OU}_e/\text{m}^3$ uit komt.

Overigens geldt wel dat bij een uitbreiding van elke individuele onderneming het effect op de geurhinder aan sectorale wet- en regelgeving getoetst zal worden. Op perceel-niveau kan niet worden uitgesloten dat er in de directe omgeving sprake zal zijn van een toename van de geurhinder. Maar, parallel aan deze lokale ontwikkelingen geldt dat het aantal geurbronnen in het buitengebied elk jaar minder wordt door de ontwikkelingen in de sector. Dat betekent dat per saldo het effect op geurhinder als neutraal wordt beoordeeld.

7.5.4 Gezondheid

Gedurende de planperiode zal sprake zijn van een behoorlijke dynamiek in de agrarische sector. Veel van de kleinere bedrijven zullen stoppen. Dat betekent dat veel van de mogelijke bronnen van zoönosen zullen verdwijnen en de afstand tussen de bedrijven toe zal nemen. Daarnaast zal er op de groeiende bedrijven sprake zijn van een toenemende schaalgrote. In potentie is dat een risicofactor: hoe meer dieren er op een korte afstand bij elkaar zijn, des te groter het risico op een uitbraak. Bij het bouwen van nieuwe stallen is er echter ruimte voor proces-geïntegreerde maatregelen die de kans op verspreiding kunnen verkleinen. Het is dus de verwachting dat door de dynamiek in de sector het aantal bronnen af zal nemen, er weliswaar sprake zal zijn van een zekere schaalvergroting op de groeiende bedrijven, maar dat de moderne bedrijfsvoering er zoveel mogelijk op gericht is om het risico van uitbraken te voorkomen.

Voor wat betreft geurhinder adviseert de GGD deze te beperken tot 20 % van de bevolking in het buitengebied. Vanuit de bijlage bij de Wet geurhinder en veehouderij kan worden afgeleid dat de norm van $14 \text{ OU}/\text{m}^3$ die in de gemeente Someren geldt vrijwel volledig aan deze richtlijn van de GGD kan voldoen al zijn er signalen dat $5 \text{ OU}/\text{m}^3$ vanuit gezondheidsperspectief een betere streefwaarde zou zijn voor het verlenen van een vergunning.

Op dit moment handelt de gemeente conform het handelingsperspectief voor endotoxine. De ODZOB adviseert de gemeente op basis van de aangevraagde vergunningen, toets aan de adviesgrenswaarde van de Gezondheidsraad en maakt inzichtelijk wat de gevolgen zijn van de vergunningsaanvraag. Met deze informatie voert de gemeente ambtelijk de dialoog met de agrarische ondernemer en verzoekt de gemeente om de aanvraag aan te passen zodat minimaal een standstil wordt gerealiseerd. De ondernemer krijgt daarna de gelegenheid om zich te

beraden op de situatie, in de praktijk vraagt de gemeente namelijk om minder dieren aan te vragen of een andere staltechniek toe te passen.

Netto wordt het effect als neutraal (0) beoordeeld, met de kanttekening dat dit een voorzichtige beoordeling is.

8 Uitvoerbaarheid van het plan - alternatief

In dit hoofdstuk worden vanuit het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt beoordeeld op uitvoerbaarheid. De beoordeling vindt plaats op het onderdeel stikstof. Uit voorgaande hoofdstukken blijkt namelijk dat wat betreft de uitvoerbaar in relatie tot de andere milieuthema's geen belemmeringen worden verwacht. Voor wat betreft stikstofdepositie wordt beschreven welke technieken er ingezet zouden moeten worden, op bedrijfsniveau en op stalniveau, om op basis van interne saldering te kunnen voldoen aan de gebruiksregel die als maatregel in het plan-alternatief is opgenomen.

8.1 Algemene beoordeling van de uitvoerbaarheid

Gezien de huidige achtergronddepositie, die vrijwel overal en voor alle Natura 2000-gebieden hoger is dan de kritische depositiewaarde van tenminste de meest gevoelige habitattypen, is alleen een bestemmingsplan dat de huidige situatie van veehouderijen vastlegt uitvoerbaar. Dat betekent dat er planologische middelen moeten worden ingezet om de huidige situatie vast te leggen. Immers als alle ontwikkelingsmogelijkheden worden gebruikt zijn negatieve effecten niet uit te sluiten. Dat is in het voorliggende planMER gebleken bij de beoordeling van alternatief 2, het worstcase scenario (bestemmingsplan zonder emissieplafond zoals beschreven in hoofdstuk 3).

Daarom is in het bestemmingsplan (alternatief 3, het planalternatief) de keuze gemaakt dat bij recht geen toename van stikstofemissie/depositie vanuit de betreffende inrichting plaats mag vinden. Doordat het bestemmingsplan op deze manier is ingericht, is de huidige situatie vastgelegd en uitbreiding zodanig aan voorwaarden verbonden dat het bestemmingsplan geen significant negatieve effecten kan veroorzaken op de nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Dat wil echter niet zeggen dat voor individuele bedrijven er geen uitbreidingsruimte geboden kan worden. Dit vergt evenwel maatwerk per geval. Als voldaan wordt aan strenge randvoorwaarden kan in individuele gevallen worden afgeweken van de generieke regel dat een toename van de emissie (ten opzichte van het huidig feitelijk planologisch juridisch legaal gebruik) leidt tot een strijdig gebruik van een dierenverblijfplaats. In sommige gevallen kan dit alleen door middel van een afwijkingsprocedure waarbij moet worden aangetoond dat er geen negatieve effecten optreden in omliggende Natura 2000-gebieden, met name ten aanzien van de ammoniakdepositie.

Op gebiedsniveau is onderzocht welke inzet van techniek in generieke zin afdoende zou kunnen zijn om, op basis van interne saldering, te kunnen voorkomen dat de gebiedsemissies toenemen bij het volledig benutten van alle bouwvlakken die al eerder bij recht zijn toegekend. In paragraaf 4.4.4 blijkt dat dit planscenario overeen kan komen met de inzet van bijvoorbeeld 70 % emissie reductie in de intensieve veehouderij en 54 % emissie reductie in de melkveehouderij. Vanuit het perspectief van de gebiedsbenadering is daarmee in paragraaf 4.4.4 vastgesteld dat, in redelijkheid, het bestemmingsplan uitvoerbaar is omdat, op basis van de genoemde gemiddelde emissie reductie, de gebiedsemissie afneemt van bijna 135.000 kg/jaar tot minder dan 100.000 kg/jaar.

Ten behoeve van de haalbaarheidsbeoordeling op perceelniveau (bijlage 7) is gebruik gemaakt van de referentie situatie, rekening houdend met de grenswaardes uit het oude besluit huisvesting. De basis voor de scenario-berekeningen is daarentegen het nieuwe besluit huisvesting: indien deze grenswaardes nog worden overschreden worden deze naar beneden bijgesteld. Bij de scenario-berekeningen wordt de emissie verder teruggebracht, gebruik makend van de stappen zoals die in bijlage 5 zijn afgeleid uit de Rav. In bijlage 7 is het scenario gepresenteerd waarbij is uitgegaan van een aanvullende technische reductie op een intensieve veehouderij van 70 % in combinatie met een aanvullende technische reductie op een melkveestal van 54 %, in combinatie met de maximale groeimogelijkheden die er nog mogelijk zijn op de bij recht toegekende bouwvlakken. Deze groei manifesteert zich door de toename van het aantal dieren ten opzichte van de aantallen in de referentie situatie.

8.2 Meer gedetailleerde analyse

In aanvulling op de gebiedsanalyse zoals gepresenteerd in paragraaf 8.1 wordt in deze paragraaf in meer detail (namelijk per perceel) de uitvoerbaarheid van de geboden wijzigingsbevoegdheden getoetst.

8.2.1 Percelen waar het plan-scenario voldoet

In de beoordeling van de uitvoerbaarheid per perceel wordt in eerste instantie gekeken of er nog ontwikkelruimte beschikbaar is binnen het bouwvlak dat bij recht is toegekend. Als blijkt dat dit niet het geval is luidt het uiteindelijk oordeel dat het plan op een dergelijk perceel uitvoerbaar is. Er zijn 28 percelen waar dit is vastgesteld. Op deze percelen is alleen buitenplans ontwikkeling mogelijk.

Voor de percelen waar nog wel ontwikkelruimte beschikbaar is in het bouwvlak wordt de vanuit het plan-scenario berekende emissie vergeleken met de referentie situatie. Als in het plan-scenario de emissie vanuit een perceel/bedrijf lager uitpakt dan in de referentie situatie, dan is er daar voldoende interne salderingscapaciteit beschikbaar. Dat is het geval op 6 van de percelen.

8.2.2 Dierenverblijven zonder emissie-reductie-potentie

Vanuit een aantal percelen neemt in het planscenario de bedrijfsemissie wel toe. In vier van de bouwvlakken is dit het geval omdat er dieren worden gehouden waarvoor er in de Rav geen emissie-arme staltypes beschikbaar zijn. Dit betreft met name dierverblijfplaatsen voor paarden zoals de paardenhouderij op perceel 11103. Daar worden op een redelijke schaal paarden gehouden. Er staan twee stallen, met in de referentiesituatie in totaal 40 paarden. In het planscenario zou dit aantal toe kunnen nemen tot 54 dieren. Voor paardenstallen zijn in de Rav geen emissiereducerende maatregelen voorzien. Dergelijke bedrijven, die alleen dierverblijfplaatsen hebben zonder emissie-reductie-potentie, hebben in feite geen enkele interne salderings capaciteit. Voor deze categorie bedrijven geldt dus dat het niet uitvoerbaar kan zijn om de bedrijfsomvang in omvang te doen toenemen met in acht name van de gebruiksregel die een toename van de emissie/depositie tot oneigenlijk gebruik verklaart.

8.2.3 Nader te checken percelen

Bij de overige gevallen geldt dat er wel emissie-arme staltypes beschikbaar zijn maar dat de emissie-reductie uit het plan-scenario niet afdoende blijkt te zijn om op perceelsniveau het bij recht toegekende perceel volledig te kunnen benutten, zonder dat de emissie uit het bouwvlak toeneemt. Voor deze categorie bedrijven is een aanvullende analyse uitgevoerd. Het betreft 7 percelen/bouwvlakken binnen het plangebied.

In 1 van deze gevallen (perceel 11112) is gebleken dat het toepassen van de meest vergaande emissie reductie maatregel¹⁵ die er vanuit de Rav bestaat niet afdoende is om groei binnen de bij de recht toegekende ruimte te kunnen uitvoeren.

Een voorbeeld van de percelen waar uiteindelijk wel voldoende interne salderings capaciteit beschikbaar bleek is bedrijf 11024. Hier staat 1 stal voor vleeskalveren. In de huidige situatie is er sprake van 364 dieren. Binnen het bouwvlak is nog ruimte voor een uitbreiding tot 1354 dieren. Bij de inzet van 70 % emissie reductie schiet de interne saldering tekort. Een extra inzet van 20 % doet de emissie echter voldoende dalen. Daarmee is het planscenario op dit perceel redelijkerwijs uitvoerbaar.

¹⁵ Voor varkens en kippen is rekening gehouden, per diercategorie, van de meest emissie-arme stal (zonder luchtwasser) waarop de meest vergaande luchtwasser wordt nageschakeld die in de Rav beschikbaar is voor de diercategorie die het betreft. Bijvoorbeeld: voor diercategorie D3 heeft de meest emissie arme stal een factor van 0,15 kg/jaar. Door daar een luchtwasser na te schakelen kan uiteindelijk, op basis van de Rav, de emissie worden verlaagd naar afgerond 0,05 kg/jaar.

8.2.4 Een uitvoerbaar plan-alternatief

In paragraaf 4.4.4 is een plan-scenario vastgesteld waarvan op gebiedsniveau is vastgesteld dat het uitvoerbaar is. Een meer gedetailleerde analyse op perceelsniveau, gepresenteerd in bijlage 7, levert echter de conclusie op dat er niet voor alle percelen voldoende interne salderingscapaciteit beschikbaar is. De percelen die het betreft zijn in bijlage 7 geormerkt. Als het plan de voorgenomen bouwvlakken bij recht toekent aan alle percelen waarvoor in bijlage 7 als uiteindelijk oordeel "uitvoerbaar" staat aangegeven is het aannemelijk dat de groeipotentie die daarmee wordt geboden ook gerealiseerd kan worden zonder dat de emissie/depositie toe zal nemen.

9 Leemten in kennis en monitoring en evaluatie

In dit hoofdstuk wordt aangegeven op welke onderdelen kennis of informatie ontbreekt. Wanneer dit leidt tot niet volledig of beperkt onderbouwde beschrijvingen, zijn deze in dit hoofdstuk opgenomen. Daarnaast wordt kort ingegaan op de monitoring van de beschreven effecten in het planMER.

9.1 Leemten in kennis

De genoemde leemten in kennis vormen ook aandachtspunten voor het evaluatieprogramma, dat in het kader van een m.e.r. moet worden uitgevoerd tijdens en na realisatie van het voornemen. Hierbij worden de optredende milieugevolgen in het MER vergeleken met de voorspelde gevolgen; wanneer feitelijke gevolgen wezenlijk afwijken van de voorspelde gevolgen, kan de gemeente Someren (aanvullende) maatregelen nemen.

Leemten in kennis en leemten in informatie

Bij het opstellen van dit rapport is veel informatie verzameld. Het kan voorkomen dat niet alle onderzoeksgegevens beschikbaar zijn of er kunnen onzekerheden zijn in de beschikbare onderzoeksgegevens. In dat geval wordt gesproken van *leemten in informatie*.

Het kan ook voorkomen dat er geen wetenschappelijk basis is om bepaalde effecten te kunnen beoordelen. Ook is er altijd een zekere mate van onzekerheid over het optreden van bepaalde ontwikkelingen in het studiegebied. In dat geval is er sprake van *leemte in kennis*.

Geconstateerde leemten in kennis en informatie:

- De belangrijkste leemte in kennis betreft inzicht in de toekomstige ontwikkeling van de intensieve veehouderij en de daarbij horende emissiereductie(s). Dat geldt voor de sector als geheel, maar ook voor de situatie in Someren
- Modelberekeningen kennen een zekere mate van onnauwkeurigheid, dit is inherent aan de modellen
- Voor dit MER is gerekend met aannames om een inschatting te kunnen geven van de emissievracht uit het gebied op de Natura 2000-gebieden. Deze aannames zijn gebaseerd op wet- en regelgeving
- Zowel de geluidnormen als de geurnormen dienen gerespecteerd te worden op bedrijfsniveau. Hiervoor kunnen in concrete (project)situaties aanvullende berekeningen nodig zijn

9.2 Monitoring en evaluatie

Op grond van artikel 7.39 van de Wet milieubeheer moet “het bevoegd gezag dat een plan heeft vastgesteld onderzoeken wat de gevolgen van de uitvoering van dat plan zijn wanneer de in het plan voorgenomen activiteit wordt ondernomen of nadat zij is ondernomen”. Dit betekent dat een evaluatie moet worden uitgevoerd op het moment dat een m.e.r.-(beoordeling)plichtige activiteit op grond van het bestemmingsplan buitengebied Someren plaatsvindt. In het planMER moet een begin van een dergelijke evaluatie zijn opgenomen.

Het advies is om regelmatig de ontwikkelingen in het bestemmingsplangebied in het algemeen en in de agrarische bedrijfstak in het bijzonder te onderzoeken. Wanneer uit de resultaten van het onderzoek blijkt dat er sprake is van afwijkingen in vergelijking met de uitgangspunten van het voorliggende planMER, dan is het wenselijk om te beoordelen of het nodig is om het beleid of het bestemmingsplan aan te passen.

Omdat de milieueffecten van het voornemen en de alternatieven voor een deel ook op grond van wet- en regelgeving zijn beoordeeld, is het ook belangrijk om regelmatig wijzigingen in wet- en regelgeving te volgen. Ook wanneer hieruit blijkt dat er sprake is van afwijkingen in vergelijking met de uitgangspunten.

Van het voorliggende planMER, is het wenselijk om te beoordelen of aanpassingen aan het beleid of het bestemmingsplan nodig zijn. Een goede basis voor het regelmatig onderzoeken van de ontwikkelingen in het bestemmingsplangebied en de agrarische bedrijfstak, is het volgen van de aangevraagde en verleende omgevingsvergunningen en meldingen op grond van Activiteitenbesluit. Op basis van de resultaten van het voorliggende planMER is het hierbij vooral belangrijk de volgende onderwerpen te overwegen:

- De effecten op Natura 2000-gebieden wat betreft de stikstofdepositie
- De effecten op de woon- en leefomgeving wat betreft de geuremissie

Hierbij is het ook belangrijk om te bepalen op welke manier de effecten van de verschillende activiteiten binnen een ontwikkeling en van activiteiten binnen andere ontwikkelingen elkaar versterken of verzwakken. Overigens moet bij sommige afzonderlijke ontwikkelingen bij agrarische bedrijven een besluit-m.e.r. worden uitgevoerd. Op basis van de resultaten van een dergelijk besluitMER kan beoordeeld worden of de voor dit planMER gebruikte uitgangspunten juist waren. Mocht dit niet zo zijn, dan moet worden beoordeeld of het nodig is om het beleid of het bestemmingsplan aan te passen.

Bijlage

1

Stappen in uitgebreide m.e.r.-procedure en koppeling m.e.r.-
procedure met besluit

Uitgebreide m.e.r.-procedure

Mededeling van het project
Als het bevoegd gezag niet zelf de initiatiefnemer is dan deelt de initiatiefnemer schriftelijk aan het bevoegd gezag mede dat hij een activiteit wil ondernemen waarvoor de uitgebreide m.e.r.-plicht geldt.

Openbare kennisgeving
Het bevoegde gezag geeft er kennis van dat het een besluit aan het voorbereiden is, waarvoor de uitgebreide besluit-m.e.r. procedure geldt.

Raadpleging en inspraak over reikwijdte en detailniveau
Een ieder kan zienswijzen over het voornemen indienen conform de Awb.
Het bevoegd gezag raadpleegt de betrokken overheidsorganen over de reikwijdte en detailniveau van het MER.
Raadplegen van de Commissie m.e.r. is facultatief.

Advies Reikwijdte en detailniveau
Als het bevoegd gezag niet zelf de initiatiefnemer is, geeft het bevoegd gezag advies over de reikwijdte en detailniveau van het op te stellen MER. Dit moet binnen zes weken nadat de mededeling is ontvangen

Milieueffectrapportage (MER)
De initiatiefnemer stelt een MER op.

Kennisgeving en ter inzagelegging MER en ontwerpplan of aanvraag / (voor-)ontwerpbesluit
Het bevoegd gezag geeft kennis van het MER en ontwerpplan of aanvraag / het (voor-)ontwerpbesluit en legt beide ter inzage

Inspraak
Een ieder kan zienswijzen indienen op het MER en het ontwerpplan of aanvraag / het (voor-)ontwerpbesluit conform de Awb.

Advisering door de Commissie m.e.r.
De Commissie m.e.r. brengt advies uit over het MER binnen de termijn die ook voor de zienswijzen geldt.

Vaststelling van het plan of besluit en bekendmaking
Het bevoegde gezag stelt het plan vast of neemt een definitief besluit. Daarbij geeft het aan hoe rekening is gehouden met milieugevolgen, inspraakreacties en adviezen. Het plan of besluit wordt bekendgemaakt.

Evaluatie
Evaluatie van de werkelijke optredende milieueffecten.

vormvrij

6 weken

De procedure

Op 1 juli 2010 is het nieuwe wettelijke stelsel voor m.e.r. in werking getreden. De herziening van de m.e.r.-wetgeving beoogt vereenvoudiging van en meer uniformiteit in de m.e.r.-procedures voor plannen en projecten. In deze paragraaf staan wij kort stil bij de stappen die in het kader van de Uitgebreide procedure moeten worden doorlopen en welke keuzes u hierin kunt maken. De m.e.r.-procedure is op te knippen in de volgende stappen:

- Voorfase
- Opstellen MER
- Toetsingsfase

Voorfase

Bekendmaking en participatie

De m.e.r.-procedure start met een openbare kennisgeving van de gemeente dat de m.e.r.-procedure doorlopen gaat worden voor het bestemmingsplan.

Het is verplicht in de voorfase van de m.e.r.-procedure een ieder in de gelegenheid te stellen tot het indienen van zienswijzen op het voornemen (lees: het bestemmingsplan). Aan deze stap zijn echter geen inhouds- en procedure-eisen verbonden. In onderstaande paragraaf geven wij u wat aandachtspunten ter overweging.

Met betrekking tot de te hanteren procedure adviseren wij in het kader van goed bestuur in elk geval de Algemene wet bestuursrecht (Awb¹⁶) te volgen. Dit betekent dat er uitgegaan moet worden van een inspraaktermijn van zes weken, mits de gemeente dit in haar eigen inspraakverordening anders heeft geregeld.

Voor wat betreft de inhoudelijke randvoorwaarden zijn verschillende lijnen te bedenken oplopend in uitwerkingsniveau. Al naar gelang behoefte en maatschappelijke betrokkenheid moet de insteek van de kennisgeving bepaald worden. Daarbij kan gedacht worden aan de volgende opties:

- Alleen een aankondiging van het voornemen (de feitelijke bekendmaking)
- Korte toelichting op het voornemen
- Uitgebreide onderzoeksopzet conform de voormalige startnotitie

De keuze van het uitwerkingsniveau is afhankelijk van diverse factoren, waaronder de planning en de beschikbare tijd, de maatschappelijke gevoeligheid van het project, de communicatiestrategie van de desbetreffende gemeente, detailniveau van de voorgenomen activiteit, de bandbreedte van oplossingsrichtingen, et cetera.

¹⁶ Een Nederlandse wet die de algemene regels bevat voor de verhouding tussen de overheid en de individuele burgers, bedrijven en dergelijke

Het bevoegd gezag verantwoordt de wijze van participatie achteraf in het besluit (verplicht). Bij het besluit (vaststellen bestemmingsplan) over het project dient de gemeente aan te geven hoe de participatie heeft plaatsgevonden en wat de doorwerking hiervan is.

Commissie voor de m.e.r.

In de voorfase is de Commissie voor de m.e.r. (Commissie m.e.r.) niet meer wettelijk betrokken. Het staat gemeenten echter vrij in de voorfase de Commissie voor de m.e.r. wel te vragen advies uit te brengen over het voornemen (startdocument). De vrijwillige advisering van de Commissie m.e.r. moet binnen de wettelijke inspraaktermijn plaatsvinden (zes weken) en loopt daarmee waarschijnlijk gelijk op aan de inspraaktermijn die een ieder wordt geboden. Indien de gemeente wil dat de Commissie voor de m.e.r. deze inspraakreacties betreft bij haar advies, dan wordt hier drie weken extra voor gevraagd (in totaal negen weken).

Opstellen MER

Nadat de participatie heeft plaatsgevonden en de Commissie voor de m.e.r. eventueel om een advies is gevraagd kan gestart worden met het feitelijk opstellen van het MER. Aan deze stap zijn geen verdere procedurestappen verbonden. De enige wijziging als gevolg van de nieuwe wetgeving is het vervallen van het verplichte Meest Milieuvriendelijk Alternatief.

Toetsingsfase

Als het definitieve MER is opgesteld, start de toetsingsfase. Het MER is een bijlage bij het ontwerpbestemmingsplan en gaat gezamenlijk met het bestemmingsplan ter inzage. In deze fase is de toetsing van het MER door de Commissie voor de m.e.r. wel een verplicht onderdeel. Ook hier geldt dat het toetsingsadvies van de Commissie binnen de wettelijke inspraaktermijn moet plaatsvinden. Voor het meenemen van de inspraakreacties in het advies wordt drie weken extra gevraagd.

Bijlage

2

Begrippen- en afkortingenlijst

Achtergronddepositie

Dit is de depositiewaarde die er is zonder de ontwikkelingen uit het plan. Het gaat hierbij om de hoeveelheid stikstof veroorzaakt door onder meer landbouw, industrie en autoverkeer.

Alternatief

Een samenhangend pakket van maatregelen die een mogelijke oplossing vormt voor het in de probleemstelling geformuleerde probleem.

Archeologie

Wetenschap van de oude historie op grond van bodemvondsten en opgravingen.

Aspect

Te onderzoeken thema dat relevant wordt geacht voor het beoordelen van alternatieven.

Autonome ontwikkelingen

Ontwikkelingen die zouden plaatsvinden als de voorgenomen activiteit niet wordt ondernomen.

Best beschikbare techniek

Technieken om de emissie te verlagen, bijvoorbeeld door de inzet van luchtwassers.

Bestemmingsplan

Gemeentelijk plan met voorschriften, betreffende de bestemming van een bepaald terrein.

Bevoegd gezag

Overheidsorgaan dat bevoegd is een besluit te nemen over de voorgenomen activiteit.

Commissie voor de m.e.r

Onafhankelijk adviesorgaan, in het leven geroepen door ministeries van VROM en LNV, die op vastgestelde momenten conform Wet milieubeheer advies uitbrengt met betrekking tot m.e.r.- procedures.

Cultuurhistorie

De geschiedenis van de beschaving. In drie wetenschappelijke velden; historische geografie, bouwhistorie en archeologie.

Decibel (dB(A))

Eenheid van geluiddrukkniveau. De toevoeging A duidt erop dat een frequentie-afhankelijke correctie is toegepast in verband met gevoeligheid van het menselijk gehoor.

Ecologie

Wetenschap die de relaties bestudeert van levensvormen en hun omgeving.

Ecologische hoofdstructuur (EHS)

Samenhangend stelsel van natuurkerngebieden, ontwikkelingsgebieden en verbindingszones.

Emissie

Hoeveelheden stoffen of geluid die door bronnen in het milieu worden gebracht.

Fauna

Verzameling van diersoorten die in een gebied wordt aangetroffen.

Flora

Verzameling van plantensoorten die in een gebied wordt aangetroffen.

Gebiedszonering

In de Verordening Ruimte fase 2 is een drietal gebieden aangewezen voor intensieve veehouderijen. Er wordt onderscheid gemaakt in extensiveringsgebieden, verwevingsgebieden en landbouwontwikkelingsgebieden.

Geluidcontour

Lijn getrokken door een aantal punten van gelijke geluidbelasting. Door contouren te berekenen is het mogelijk het gebied vast te stellen dat een bepaalde geluiddruk ondervindt.

Geohydrologie

Wetenschap die de directe relatie tussen hydrologie en geologische opbouw bestudeert.

Gevoelige bestemmingen

Bestemmingen waaraan getoetst wordt in het kader van zonering; bestemmingen waar hinder kan worden ervaren bij het oprichten van nieuwe inrichtingen en dergelijke.

Grondgebonden veehouderij

Alle veehouderijen niet zijnde de veehouderijen. Het gaat bijvoorbeeld om de volgende beesten; paarden.

Initiatiefnemer

Rechtspersoon die de m.e.r.-plichtige activiteit wil ondernemen.

Intensieve veehouderijen (of niet grond gebonden veehouderij)

Het hebben van veehouderijen waar het voedsel niet direct van het land komt. Het gaat bijvoorbeeld om de volgende beesten; pluimvee, runderen en varkens. Niet gebonden aan het land voor de voedselvoorziening (door bijvoorbeeld toedienen van aangevoerd veevoer).

Instandhoudingsdoelstellingen

Instandhoudingsdoelstellingen moeten vastgesteld worden in de aanwijzingsbesluiten van de [Vogelrichtlijngebieden](#) en [Habitatrichtlijngebieden](#). Deze doelen geven aan voor welke natuurwaarden het gebied belangrijk is en voor hoeveel natuurwaarden er geschikt habitat beschikbaar moet zijn in dat gebied.

Kritische depositiewaarde

Dit is de hoeveelheid ammoniakdepositie die een ecosysteem nog kan verdragen zonder schade te ondervinden.

Meest milieuvriendelijk alternatief (MMA)

Alternatief voor de voorgenomen activiteit, opgesteld vanuit de doelstelling zo min mogelijk schade aan het milieu toe te brengen, respectievelijk zoveel mogelijk verbetering te realiseren, uitgaande van de gegeven doelstelling.

MER

Milieueffectrapport (het fysieke rapport).

m.e.r.

Milieueffectrapportage (de procedure).

Mitigerende maatregelen

Verzachtende maatregelen, waardoor het effect positiever wordt.

Natura 2000

Een Europees beschermd netwerk van waardevolle natuurgebieden.

NO_x

Stikstofoxiden.

NO₂

Stikstofdioxide.

Plangebied

Het gebied waarin de voorgenomen activiteit wordt ondernomen.

PM₁₀

Fijnstof.

Richtlijnen

De richtlijnen zijn bedoeld om specifiek richting te geven aan de inhoud van een op te stellen milieueffectrapport.

Saldering

Interne saldering biedt een ondernemer de mogelijkheid om de emissie uit één of enkele van zijn stallen die nog niet voldoen aan de IPPC-norm, te compenseren met vergaande emissiebeperkende maatregelen in één of meerdere andere stallen.

Significant negatieve effecten

Negatieve effecten die als gevolg hebben dat instandhoudingsdoelstellingen van Natura2000-gebieden niet worden gehaald. Bij negatieve effecten kunnen de instandhoudingsdoelstellingen nog worden gehaald.

Startnotitie

Startdocument van de milieueffectrapportage waarin beschreven staat welke activiteit(en) een initiatiefnemer uit wil voeren.

Stikstofdepositie

Hoeveelheid emissie die terecht komt in de grond

Studiegebied

Het gebied tot waar de milieugevolgen ten gevolge van de aanleg van de voorgenomen activiteit reiken.

Toetsingsadvies

Advies van de Commissie voor de m.e.r. waarin deze het MER beoordeelt op de aanwezigheid van essentiële informatie. De vastgestelde richtlijnen vormen hierbij het toetsingskader.

µg/m³

Microgram per kubieke meter.

Vegetatie

Samenhangend geheel van in een gebied voorkomende plantensoorten.

Verkeersafwikkeling

Doorstroming en verwerking van verkeersstromen.

Verkeersintensiteit

Aantal voertuigen dat per etmaal een bepaald punt op een wegverbinding passeert.

Vigerend beleid

Beleid dat door een overheid is vastgesteld en wordt uitgevoerd.

Voorgenomen activiteit

Ontwikkelingsplan / activiteit dat de initiatiefnemer uit wil voeren.

Voorkeursalternatief

De wijze waarop de initiatiefnemer de voorgenomen activiteit wenst uit te voeren.

Waterkwaliteit

Chemische samenstelling van water.

Waterkwantiteit

De hoeveelheid water betreffend.

Watersysteem

Waterkringloop inclusief opgenomen stoffen vanaf het moment dat neerslag valt tot op het moment dat water uit het gebied wordt afgevoerd.

Bijlage

3

Wettelijke kaders & beleidsdocumenten

In deze bijlage worden de belangrijkste beleidsstukken weergegeven.

Nationaal

Ruimte en milieu (algemeen)

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR)

De Rijksoverheid wil dat de belangrijkste economische regio's, woongebieden en werkgebieden goed bereikbaar en leefbaar zijn. Deze doelen staan in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) beschrijft het kabinet 3 doelen voor de periode tot 2028:

- verbetering concurrentiekracht;
- verbetering bereikbaarheid;
- verbetering leefomgeving, milieu en water.

Om de leefomgeving, het milieu en het water te verbeteren, neemt het Rijk onder meer de volgende maatregelen:

- Bescherming wederopbouwgebieden De Rijksoverheid heeft 30 gebieden aangewezen die van nationaal belang zijn. Het gaat om wederopbouwgebieden uit de periode 1940-1965. Gemeenten leggen de bescherming van deze wederopbouwgebieden vast in bestemmingsplannen.
- Maatregelen tegen overstromingen. Het kabinet neemt maatregelen om mensen en gebouwen te beschermen tegen overstromingen. Onder andere via het Deltaprogramma.
- Maatregelen voor kwaliteit bodem, water en lucht. De Rijksoverheid wil dat de bodemkwaliteit, waterkwaliteit en luchtkwaliteit blijven voldoen aan de (internationale) normen.
- Natuurnetwerk. Ruimte voor natuur en verbindingen tussen natuurgebieden, zodat flora- en faunasoorten zich kunnen ontwikkelen en overleven.

Wet Ruimtelijke Ordening

De Wro gaat over het maken van ruimtelijke plannen. Ruimtelijke plannen regelen hoe Nederland er nu en in de toekomst uit moet zien. Dit zijn hoofdzakelijk bestemmingsplannen en structuurvisies. De Wro bepaalt hoe deze plannen gemaakt moeten worden en hoe deze gewijzigd kunnen worden. Daarbij regelt de Wro de overheidstaken en de rechten en plichten van burgers, bedrijven en (overheids)instellingen. Het Besluit Ruimtelijke Ordening (Bro) is een uitwerking van de bepalingen in de Wro.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

Deze wet regelt de omgevingsvergunningen voor de fysieke leefomgeving. Dit maakt het mogelijk om verschillende activiteiten uit te voeren met één omgevingsvergunning voor bouwen, wonen, monumenten, ruimte, natuur en milieu.

Wet milieubeheer (Wm)

De Wet milieubeheer (Wm) is de belangrijkste milieuwet. Daarin staat hoe overheden, zoals gemeente en provincies, het milieu moeten beschermen. De belangrijkste hulpmiddelen om te zorgen voor een schoon milieu zijn:

- Milieuplannen
- Milieukwaliteitseisen
- Milieueffectrapportage (MER)
- Vergunningen
- Milieujaarverslag
- Handhaving

Ook bevat de wet de regels voor financiële maatregelen om een schoon milieu te stimuleren.

Ecologie

Natuurbeschermingswetgeving

De nieuwe Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 inwerking getreden en vervangt de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet, en de Boswet. De wet kan worden onderverdeeld in soortenbescherming en gebiedsbescherming.

- De gebiedsbescherming is gericht op waardevolle natuurgebieden zoals Natura2000-gebieden. Voor activiteiten met een mogelijk effect op deze gebieden is toetsing aan de nieuwe wet noodzakelijk.
- Bij de soortbescherming van de inheemse dier- en plantensoorten wordt onderscheid gemaakt in verschillende beschermingscategorieën. Voor alle activiteiten met een mogelijk effect op beschermde dier- en plantensoorten is toetsing aan de nieuwe wet noodzakelijk.
- De planologische bescherming van gebieden aangemerkt als Nationaal Natuur Netwerk vindt primair plaats bij ruimtelijke procedures en andere vergunningaanvragen.

Om de biodiversiteit binnen de Europese Unie te behouden en te herstellen is het Natura2000-beleid opgesteld. Dit is een samenhangend netwerk van Beschermd natuurgebieden op het grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie. Het netwerk is nog in ontwikkeling en omvat alle gebieden die beschermd zijn op grond van de Vogelrichtlijn (1979) en de Habitatrichtlijn (1992).

Natura 2000 (Vogel- en Habitatrichtlijn)

Om de natuur in Europa te behouden heeft de Europese Unie het initiatief genomen voor Natura 2000. Dit is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden). Voor Nederland gaat het in totaal om 162 gebieden. De bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn (inclusief de aangewezen gebieden) zijn in Nederland in de Natuurbeschermingswet 1998 verwerkt. Voor activiteiten of projecten die

schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningsplicht. Bescherming van de Natura2000-gebieden loopt langs drie sporen; Aanwijzing, Beheerplan & Vergunning.

Ecologische Hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en is verankerd in de Wet ruimtelijke ordening. Het is ontwikkeld ter voorkoming van isolatie van natuurgebieden (met als gevolg uitstervende dieren en planten). De Ecologische Hoofdstructuur vormt de basis voor het Nederlandse natuurbeleid en levert samen met het Natura2000-netwerk een bijdrage aan het behoud en de versterking van biodiversiteit in Europa. De in Nederland vastgestelde EHS bestaat uit; bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden, verbindingszones; landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheersgebieden) & de grote wateren (kustzone Noordzee, IJsselmeer en Waddenzee).

Natuurnetwerk Nederland / Natuurnetwerk Brabant

Het Natuurnetwerk Brabant is onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland. Het is een netwerk van deels bestaande en deels nieuwe natuurgebieden die door ecologische verbindingszones met elkaar verbonden zijn. Het Natuurnetwerk Nederland moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

In het Natuurnetwerk Nederland liggen:

- Bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken
- Gebieden waar nieuwe natuur wordt aangelegd
- Landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer
- Ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en de Waddenzee
- Alle Natura 2000-gebieden

Geur

Wet geurhinder en veehouderij (ministerie van VROM, 2007)

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) vormt vanaf 1 januari 2007 het toetsingskader voor de milieuvergunning, als het gaat om geurhinder vanwege dierenverblijven van veehouderijen. Deze wet normen geeft voor de geurbelasting die een veehouderij mag veroorzaken op een geurgevoelig object (bijvoorbeeld een woning). De geurbelasting wordt berekend en getoetst met het verspreidingsmodel. Dit geldt alleen voor dieren waarvoor geuremissiefactoren zijn opgenomen in de Regeling geurhinder en veehouderij. Voor dieren zonder geuremissiefactor gelden minimaal aan te houden afstanden. Bij gemeentelijke verordening kunnen gemeenten afwijken van de wettelijke normen.

Wet ammoniak en veehouderij (Wav) en Regeling ammoniak en veehouderij (Rav)

Het MER de gevolgen van de ammoniakdepositie op natuur beschrijft en daarbij toetst aan de Wav. De Rav geeft emissiefactoren voor ammoniak voor verschillende stalsystemen.

Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij

Het de wettelijke ammoniakemissies vastlegt waaraan uiterlijk in 2013 aan moet worden voldaan

Mestwet - mestverwerkingsplicht

Ter voorkoming dat het mestoverschot in de landbouw terecht komt en voor milieuproblemen zorgt, geldt per 1-1-2014 de Mestverwerkingsplicht. De mestverwerkingsplicht is de verplichting voor landbouwers om een deel van het bedrijfsoverschot (in kg fosfaat) te laten verwerken. Hieronder wordt zowel het exporteren van dierlijke meststoffen verstaan als het verbranden of vergassen van dierlijke meststoffen. Covergisten, scheiden, hygiëniseren, drogen, korrelen of andere bewerkingsmethodes van dierlijke mest vallen niet onder mestverwerking.

Lucht

Wet luchtkwaliteit

De belangrijkste bepalingen opgenomen over luchtkwaliteitseisen zijn opgenomen in hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer. Dit hoofdstuk staat ook wel bekend als de Wet luchtkwaliteit. De kern van de Wet luchtkwaliteit bestaat uit de (Europese) luchtkwaliteitseisen. Verder bevat zij basisverplichtingen op grond van de richtlijnen, namelijk: plannen, maatregelen, het beoordelen van luchtkwaliteit, verslaglegging en rapportage. De uitvoeringsregels behorend bij de wet zijn vastgelegd in algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen.

Nationaal samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL)

Het nationaal samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit is een samenwerkingsprogramma van de Rijksoverheid, regionale en lokale overheden om de luchtverontreiniging te verminderen en de kwaliteit van de lucht te verbeteren. Het gaat om gebieden waar de normen voor luchtkwaliteit worden overschreden en mensen dus teveel schadelijke stoffen inademen. Voor deze gebieden zijn Regionale Samenwerkingsprogramma's Luchtkwaliteit (RSL's) opgesteld. Die vormen samen met het nationale plan de basis van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). In de Wet milieubeheer (Hoofdstuk 5) is de wettelijke basis voor het NSL opgenomen. De uitvoering van het NSL moest ervoor zorgen dat overal in Nederland uiterlijk in juni 2011 de grenswaarde voor fijn stof en in januari 2015 de grenswaarde voor stikstofdioxide werd gehaald.

Wet Inrichting Landelijk Gebied

Deze wet vormt het kader voor de ruimtelijke ordening van het landelijk gebied. De WILG trad op 1 januari 2007 in werking en bevat twee delen: het Investeringsbudget Landelijk Gebied en het instrument landinrichting. Het ILG gaat in op de totstandkoming van het rijksmeerjarenprogramma en provinciale meerjarenprogramma's, en gaat in op de financieringsconstructie tussen rijk en provincies. Het instrument landinrichting biedt provincies de mogelijkheid om, als rijks- en provinciale doelen niet op vrijwillige basis te realiseren zijn, met overheidsbesluiten werken uit te voeren en samenhangende herverkaveling te realiseren. De WILG zal als 'aanvullingswet grondeigendom' toegevoegd worden aan de Omgevingswet, die naar verwachting in 2019 in werking zal treden.

Archeologie

Erfgoedwet

De Erfgoedwet, in werking sinds 1 juli 2016, bundelt bestaande wet- en regelgeving voor behoud en beheer van het cultureel erfgoed in Nederland. De Erfgoedwet heeft 6 wetten en regelingen op het gebied van cultureel erfgoed vervangen waaronder de Monumentenwet 1988. Onderdelen van de Monumentenwet die de fysieke leefomgeving betreffen, gaan naar de Omgevingswet die in 2019 van kracht wordt. Voor deze onderdelen is een overgangsregeling in de Erfgoedwet opgenomen voor de periode 2016-2019.

Wet op de Archeologische Monumentenzorg

De Wet op de Archeologische Monumentenzorg is de Nederlandse uitwerking van het Verdrag van Malta. De Wet op de Archeologische Monumentenzorg is een raamwet die regelt hoe het Rijk, de provincie en de gemeente bij hun ruimtelijk plannen rekening moeten houden met het erfgoed in de bodem. De wet beoogt het culturele erfgoed (en vooral het archeologische erfgoed) te beschermen. Onder archeologisch erfgoed wordt verstaan: alle fysieke overblijfselen, zowel in als boven de grond, die bijdragen aan het verkrijgen van inzicht in menselijke samenlevingen uit het verleden.

Uitgangspunten van de Wet op de Archeologische Monumentenzorg luiden als volgt:

- Archeologische waarden zoveel mogelijk in de bodem bewaren en alleen opgraven als behoud in de bodem (in situ) niet mogelijk is
- Vroeg in de ruimtelijke ordening al rekening houden met archeologie. Initiatiefnemers van ruimtelijke ontwikkelingen moeten in een vroegtijdig stadium aangeven hoe met eventuele archeologische waarden bij bodemversturende ingrepen zal worden omgegaan. Dit houdt dat er een verplichting is tot vooronderzoek bij werkzaamheden die de grond gaan verstoren. De invoering hiervan wordt geregeld via bestemmingsplannen en vrijstellingen, de m.e.r.-plichtige activiteiten en ontgroningen

Bodemverstoorders betalen archeologisch onderzoek en mogelijke opgravingen (principe verstoorder betaalt). De kosten voor noodzakelijk archeologische werkzaamheden komen ten laste van de initiatiefnemer tot de bodemversturende activiteit.

Provinciaal

Verordening Ruimte 2014 - provincie Noord-Brabant

De Verordening Ruimte 2014 van de provincie Noord-Brabant stelt eisen aan de door gemeenten op te stellen bestemmingsplannen en andere planologische maatregelen. In de Verordening is vastgelegd dat er alleen nog ontwikkelruimte wordt geboden aan veehouderijen als daarmee de ontwikkeling naar een zorgvuldige veehouderij in gang wordt gezet. De huidige omvang van alle veehouderijen is vastgelegd, zowel qua omvang van het bouwvlak als omvang van de bebouwing.

De voorwaarden voor een 'zorgvuldige veehouderij', waarbij ontwikkeling mogelijk is, zijn:

- Ontwikkelruimte is alleen mogelijk als dit op bedrijfsniveau bijdraagt aan een verdere verduurzaming door het treffen van (bovenwettelijke) maatregelen
- De som van het effect van alle bedrijven in een gebied mag de draagkracht van een gebied niet te boven gaan
- Door het bieden van een economisch perspectief aan de landbouw en agrofood door meer toegevoegde waarde van het product, transparantie en nieuwe verdienmodellen
- Er moet een zorgvuldige dialoog gevoerd moet zijn met de omgeving
- Is aangetoond dat de kans op geurhinder, voorgrond en achtergrond, in de bebouwde kom niet hoger is dan 12 % en in het buitengebied niet hoger is dan 20 %, waarbij in het geval dat de achtergrondbelasting hoger is dan voornoemd percentage ontwikkeling kan worden toegestaan indien is aangetoond dat hierdoor proportioneel wordt bijgedragen aan de afname van de overschrijding
- Is aangetoond dat de achtergrondconcentratie, vermeerderd met de bijdrage van het initiatief, een jaargemiddelde fijnstofconcentratie op gevoelige objecten veroorzaakt van maximaal 30 µg/m³
- Hoofregel is dat bedrijven niet groter groeien dan 1,5 hectare. Daarop zijn twee uitzonderingen benoemd. De eerste uitzondering betreft bedrijven met een veebezetting van ten hoogste 2 GVE per hectare en die blijvend beschikken over voldoende grond. Het streven van de provincie is er op gericht kringlopen zo veel mogelijk te sluiten; dergelijke bedrijven voldoen daaraan. Een tweede uitzondering betreft een uitbreiding boven de 1,5 hectare wanneer dit bijdraagt aan het oplossen van een zogenaamd knelpunt. Hieraan zijn strenge voorwaarden verbonden
- Belangrijke randvoorwaarde is dat een bestemmingsplan moet borgen dat nadat er toepassing is gegeven aan dit artikel ter plaatse alleen nog een zorgvuldige veehouderij is toegestaan

Structuurvisie Noord-Brabant

Voor het gehele grondgebied van de provincie Noord-Brabant is een visie op hoofdlijnen vastgesteld tot 2025 met een doorkijk naar 2040. De visie is bindend voor het ruimtelijk handelen van de provincie. Zowel in het stedelijk als in het landelijk gebied zijn er ruimtelijke opgaven voor de provincie, waarbij thema's als klimaatverandering, economische specialisatie, achteruitgang van biodiversiteit en vele autonome ontwikkelingen in het landelijk gebied aan de orde komen.

Gemeente

Structuurvisie 2028

Gemeentelijke toekomstvisie en toetsingskader voor ruimtelijke initiatieven voor de komende jaren. De gemeente is opgedeeld in 6 gebieden, waarvan het buitengebied van Someren er één is. Voor elk van de gebieden wordt beschreven wat de uitwerkingen van de kernambities betekenen op gebiedsniveau. Voor het buitengebied geldt het beleid 'behoud en daar waar mogelijk versterken'. De EHS en waterwegen spelen hierin een belangrijke rol. Ook zijn de agrarische bedrijvigheid, wonen en recreatie belangrijke thema's.

Gemeentelijke geurverordening

De geurverordening is bepaald wat de maximale waarde voor de geurbelasting in het buitengebied van de gemeente Someren is

Meerjarenprogramma Reconstructie Someren

De gemeente Someren geeft met het Meerjarenprogramma Reconstructie uitvoering aan de provinciale reconstructieplannen. Hierin is onder andere beschreven hoe om te gaan met de agrarische sector in Someren. Naast veehouderij is glastuinbouw een belangrijke sector binnen de lokale agrarische sector. In het kader van reconstructie (plattelandsontwikkeling) zijn een aantal projecten benoemd waarbij de focus ligt op het agrarische thema.

Nota Archeologiebeleid gemeente Someren 2012

In het kader van de Wamz en de Wro heeft de gemeente deze Nota laten opstellen, met daarin de beleidsuitgangspunten, achtergrond en instrumentarium voor implementatie van het beleid.

Nota Toerisme en Recreatie

Deze Nota geeft inzicht in de huidige positie van de gemeente Someren op het gebied van toerisme en recreatie, de gewenste ontwikkelingsrichting en welke stappen moeten worden genomen om dit te bewerkstelligen. Als grootste attractie heeft de gemeente Someren haar natuurgebieden en cultuurhistorische waarden.

Beeldkwaliteitsplan buitengebied

In het beeldkwaliteitsplan is vastgelegd wat de waardevolle elementen en structuren in het buitengebied van Someren zijn. Ook wordt een aanzet gegeven hoe deze waarden kunnen worden beschermd en eventueel versterkt. De diversiteit aan karakteristieke, natuurlijke en cultuurhistorische waardevolle landschappen worden als kenmerkende kwaliteiten van het buitengebied genoemd, net als de hoge dynamiek door intensief gebruik door bewoners, bewerkers en recreanten. In sommige gedeeltes van het buitengebied is het landschap onder druk komen te staan. Het beeldkwaliteitsplan is bedoeld voor het verbinden de landschappelijke kwaliteiten voor een duurzame ruimtelijke kwaliteit en diversiteit.

Bijlage

4

Literatuurlijst

Archaeo (2011) Nota Archeologiebeleid gemeente Someren. Naar een implementatie van de Wet op de Archeologische Monumentenzorg in het gemeentelijk beleid.

Bureau BRET (2010). Beleidsvisie Toerisme & Recreatie Gemeente Someren “De kracht van Toerisme”.

Gemeente Someren (2011). Beeldkwaliteitsplan Buitengebied 2011 gemeente Someren.

Gemeente Someren (2013). Structuurvisie Someren 2028.

LNV, Dienst Regelingen (2009). Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen. Inclusief Uitleg aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen, en Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten. Kenmerk ffw2009.corr.046. 25 augustus 2009.

Ministerie van EZ (2009), Effectenindicator, geraadpleegd in december 2016

Ministerie van LNV, VROM en de provincies, 2007, Spelregels EHS, Spelregels voor ruimtelijke ontwikkelingen in de EHS. Een gezamenlijke uitwerking van rijk en provincies. Ministeries van LNV en VROM en de provincies.

pers. Com. Geert Hoeben, Afdeling Beleid, Gemeente Someren, 22-11-2016

Planbureau voor de Leefomgeving (2016). Balans van de leefomgeving

Provincie Noord-Brabant (2014). Structuurvisie 2010 – partiële herziening 2014

Provinciale Noord-Brabant (2015). Provinciale milieuverordening

Provincie Noord-Brabant (2016). Natuurbeheerplan

RIVM Rapport 2016-0058 (2016). Onderzoek Veehouderij en gezondheid omwonenden

Bijlage

5

Methodiek berekening ammoniakemissie

Deze bijlage bevat een onderbouwing van de gevolgde werkwijze en van de belangrijkste uitgangspunten die aan de gebiedsgerichte modellering van het plangebied van het bestemmingsplan ten grondslag hebben gelegen. Na een toelichting op de gevolgde methodiek geeft deze bijlage een toelichting op de wijze waarop er invulling is gegeven aan het onderzoek naar de gebiedsemissies, als opmaat voor een uiteindelijke selectie van een planalternatief.

1. Generieke toelichting

De gebruikte methode doorloopt een aantal stappen. Begonnen wordt met een inventarisatie van de beschikbare gegevens, deze worden geverifieerd en in een model gevat. Het model kan worden gebruikt om de emissie, en de daaruit voortvloeiende depositie, te berekenen.

1.1 Inleiding

Doel van de modelleringen

De uitgevoerde gebiedsgerichte modellering ter bepaling van de stikstofdepositie heeft ook tot doel om de emissies van landbouwbedrijven uit het plangebied te kwantificeren. Het doel is om inzichtelijk te maken, gebruik makend van het mechanisme van interne saldering, hoeveel groeiruimte er beschikbaar is door emissie-reducerende technieken in te zetten op bestaande (en nieuwe) stallen, zonder dat de emissie uit het plangebied toeneemt. Het emissie-gerichte onderzoek levert een set randvoorwaarden waarvan het effect op de depositie van verzurende en eutrofiërende stoffen in de kwalificerende (dat wil zeggen stikstofgevoelige) habitattypen in de nabijgelegen Natura2000-gebieden zal worden doorgerekend.

Middelen

Door middel van een spreadsheet zijn eerst de gebiedskarakteristieke eigenschappen van het gebied geïnventariseerd. Deze gebiedskarakteristieken worden gebruikt om, met behulp van het programma Aeries de depositie van stikstof afkomstig van specifieke bronnen (zoals in dit geval agrarische bedrijven) te berekenen. Het programma kan de depositie van zeer veel stoffen berekenen. Voor de berekeningen in dit onderzoek gaat het om de emissie van ammoniak (NH₃).

Te beschouwen variabelen voor vergunninggegevens

Bij een gebiedsinventarisatie zijn verschillende variabelen onderscheiden. Deze (vergunning)gegevens zijn verzameld en toegespitst op de vergunde situatie. Via een aantal correctiestappen kan worden getracht om de huidige situatie zo goed mogelijk na te bootsen:

- Het uit het bestand verwijderen van de percelen waarvan de gemeente weet dat daar niet langer op bedrijfsmatige wijze dieren worden gehouden

- Als er sprake is van een vergunning die overduidelijk nog niet in gebruik is genomen (omdat het oppervlak van het dierenverblijf veel kleiner is dan dat het volgens de vergunning zou moeten zijn) dan is de emissie van een dergelijk perceel handmatig terug gezet naar de te verwachten huidige situatie
- Als de verschillen tussen de uitkomsten van onze eigen inventarisatie en de mei-tellingen¹⁷ van het CBS groter zijn dan 10-25 %, is nagegaan welke verklaring daarvoor kan bestaan, en indien daar aanleiding voor is, is het model aangepast

De volgende parameters zijn geïnventariseerd:

- Het soort dieren dat aanwezig is
- Het aantal dieren
- De omvang van het dierenverblijf (in m²)
- Het staltype volgens de codering van het Rav¹⁸, en de hierdoor verkregen emissie per dier
- De omvang van het bouwvlak in het vigerende bestemmingsplan
- Mogelijke restricties op het perceel

1.2 Twee referentiesituaties (wordt geïmplementeerd in het definitieve onderzoek)

Het doel van de gebiedsgerichte modelleringen is het effect vaststellen ten opzichte van de referentie situatie. Het gaat dus om het verschil van een ontwikkeling ten opzichte van een vastgestelde referentie. Dat betekent dat een toename, of afname, van de depositie los staat van de (ontwikkelingen in) de achtergronddepositie. Overigens heeft de achtergronddepositie in sommige gevallen wel invloed op de gevoeligheid van een habitatype voor een geringe toename van de depositie.

Vanuit de kaders gesteld in de Nbw 1998 is het verschil berekend ten opzichte van de zo goed mogelijk vastgestelde huidige situatie, op basis van de uitgegeven vergunningen, dus niet op basis van wat er op basis van het vigerende bestemmingsplan gebouwd zou mogen zijn. Daarbij is uitgegaan van de emissies zoals die in de beschikbare vergunningen inventarisaties staan opgenomen (geïllustreerd en nader toegelicht in kwadrant 1 van figuur 1 en de bijbehorende uitleg).

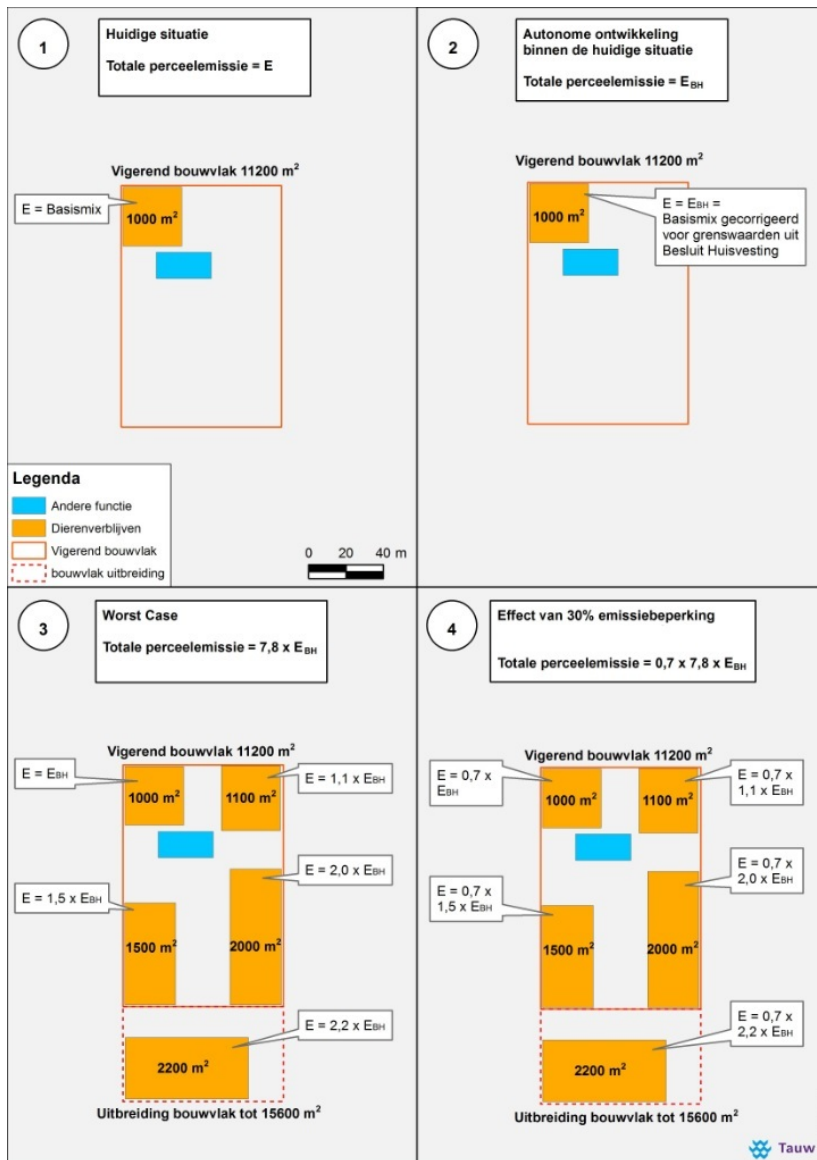
Vanuit de Wet milieubeheer wordt ook gevraagd om de emissies te vergelijken met de autonome ontwikkelingen (zie kwadrant 2 van figuur 1 en bijbehorende toelichting). Vooralsnog is als autonome ontwikkeling aangehouden de verscherpte handhaving van de emissiegrenswaarden van ammoniak zoals vastgelegd in het Besluit huisvesting. In de autonome ontwikkeling neemt de depositie meestal iets af ten opzichte van de huidige situatie.

¹⁷ Het betreft de jaarlijkse dierstand telling die agrariërs doorgeven aan het CBS. De gegevens worden geanonimiseerd en per gemeente gerapporteerd.

¹⁸ Regeling ammoniak en veehouderij; versie die van kracht is geworden met invoering van het PAS

1.3 Beschrijving van de methode in vier kwadranten

In de onderstaande illustratie zijn de vier kwadranten geschetst die in het model zijn te herkennen. In kwadrant 1 is de huidige situatie geschetst, gebaseerd op de geïnventariseerde gegevens. In kwadrant 2 wordt de autonome ontwikkeling weergegeven. Kwadrant 3 geeft aan wat maximaal mogelijk is, op basis van de ruimte die de planregels bieden: de worstcase situatie waarin geen technische maatregelen worden genomen om de emissies verder terug te brengen. In kwadrant 4 staat een voorbeeld op perceelniveau van een inzet van 30 % emissie-reducerende techniek, op basis van het principe van interne saldering.

Figuur B5.1 De werking van het model in vier kwadranten

Kwadrant 1: de huidige situatie

Door een aantal stappen te doorlopen is, op basis van de geïnventariseerde gegevens, de gebiedsemissie vastgesteld voor het huidige gebruik.

Diersoort

Op basis van de vigerende vergunningen is vastgesteld welke dieren er worden gehouden. In sommige gevallen is dit eenduidig omdat er sprake is van één diersoort. Daar waar er in de vergunning sprake is van meerdere diersoorten, bijvoorbeeld bij een melkveehouder die ook een kleine varkensstal heeft, is de dierenmix aan het perceel gekoppeld.

Aantal vergunde dieren

Ook het aantal vergunde dieren is, per diersoort, gekoppeld aan het perceel.

Emissie karakteristiek: de basismix

De totale emissie vanuit het perceel is vervolgens vastgesteld door per diersoort de in de Rav vastgestelde emissiefactoren te hanteren. Op deze manier is voor ieder perceel waarvan is vastgesteld dat er in de huidige situatie dieren zijn gehouden de emissie vastgesteld. In de eerste kwadrant van figuur 1 is dit geïllustreerd. De basismix is een maat voor de totale perceelsemissie (E) vanuit het dierverblijf zoals dat in gebruik is in de huidige situatie.

Kwadrant 2: de autonome ontwikkeling

In principe gaan er in 2015 nieuwe emissiegrenswaarden gelden voor ammoniak uit het Besluit huisvesting voor alle bedrijven.

Ten behoeve van het vaststellen van de autonome ontwikkeling zijn daarom de emissies uit de basismix gecorrigeerd voor de nieuwe grenswaarden uit het besluit huisvesting. In de tweede kwadrant van figuur 1 is deze emissie aangeduid als E_{BH} . Opgemerkt is dat voor het modelleren van mogelijke uitbreidingen ook gebruik is gemaakt van deze emissiegrenswaarden, omdat alle nieuw te bouwen dierverblijven hier aan moeten voldoen. In verreweg de meeste gevallen zijn de grenswaarden uit het Besluit huisvesting haalbaar door het bouwen van nieuwe, inherent emissiearme stallen.

Kwadrant 3: Worstcase: het alternatief met daarin de maximale mogelijkheden

Het Worstcase alternatief is in het derde kwadrant van figuur 1 getoond. In de worstcase zijn alle plan specifieke uitgangspunten verwerkt in het model. Het resultaat van deze rekenexercitie laat zien wat er zou gebeuren als elk bouwvlak in de gemeente volledig gebruik zou maken van de maximaal aangeboden ontwikkelruimte, zonder dat er technische emissie reducerende maatregelen worden ingezet.

In het voortraject van de planvorming heeft de gemeente een serie uitgangspunten vastgesteld met betrekking tot de ruimtelijke mogelijkheden die er aan de agrarische sector is geboden. Deze bepalen, afhankelijk van de plaats van een bouwvlak in het plan, tot welke omvang een bedrijf

mag groeien zonder dat de ruimtelijke randvoorwaarden voor een evenwichtige groei in het gebied in gevaar komen.

Deze kunnen betrekking hebben op de volgende factoren:

- De ligging van een bouwvlak in een zone met mogelijk extra beperkingen dan wel ontwikkelruimte
- Vrijstellingsbevoegdheden t.o.v. de omvang van de huidige bouwvlakken
- Wijzigingsbevoegdheden t.b.v. het vergroten van een bouwvlak

Bij het vaststellen van de worstcase geldt als aanname voor het dierenbestand op een perceel dat de verhouding tussen het aantal diersoorten gelijk blijft. Als er in de huidige situatie sprake is van 100% melkvee, dan gaan wij ervan uit dat de uitbreidingen op dat perceel 100 % melkvee zullen betreffen. Als er sprake is van een mix van 50 % melkvee, 25 % vlees vee en 25 % schapen, dan is er in de worstcase van uitgegaan dat deze mix daar ook geldt.

Vervolgens is in de worstcase uitgegaan van een maximaal mogelijke vulgraad van 50 %. Dat betekent dat 50 % van het oppervlak in gebruik genomen zal zijn door dierenverblijfplaatsen. Echter, met name voor melkveehouderij bedrijven, die vaak binnen het bouwvlak nog ruimte moeten vinden voor objecten als kuilvoerplaten en groenstroken voor de landschappelijke inpassing is 50 % hoog, en alleen onder specifieke omstandigheden haalbaar.

Bij het vaststellen van de totale worstcase emissie neemt de voor het Besluit huisvesting gecorrigeerde basismix recht evenredig toe met de toename van het oppervlak dat in gebruik kan zijn als dierenverblijf. In het voorbeeld dat staat uitgewerkt in kwadrant 3 van figuur 1 neemt het bouwvlak toe tot ongeveer 1,5 ha. Het oppervlak van de dierenverblijven dat daarop zou kunnen passen neemt toe van 1.000 m² in de huidige situatie tot 7.800 m² in de worstcase. Daarmee zijn de maximale planologische mogelijkheden tot uiting gebracht. Om de daaruit voortkomende emissie vast te stellen is voor dit perceel een correctiefactor van $7800/1000 = 7,8$ gebruikt.

Kwadrant 4: het planalternatief als basis voor een scenario-onderzoek

In het vierde kwadrant wordt het planalternatief geschetst. In figuur 1 staat een van de vele mogelijkheden van de invulling die daaraan gegeven kan worden: interne saldering met een emissiereductie van 30 %. Een belangrijk onderdeel van de scenario's die in dit MER zijn onderzocht is de te verwachten, dan wel afgedwongen inzet van emissie beperkende maatregelen. Dat kunnen stalmaatregelen zijn die bestaan uit het bouwen van moderne, emissie arme stallen, al dan niet uitgerust met gaswassers die de afgezogen ventilatielucht behandelen voordat deze is geëmitteerd (uitgestoten). In het onderzoek is uitgegaan van de emissiefactoren die in de Rav zijn opgenomen voor de verschillende diersoorten.

Inzet van techniek

In het planalternatief dat is gebaseerd op 'interne saldering' is voor de emissie uit bestaande stallen en nieuwe stallen uitgegaan van een emissiereductie. De inzet van techniek op de eigen stallen maakt dan ontwikkelingen mogelijk zonder dat de emissie vanuit het gebied toe hoeft te nemen. In de melkveehouderij wordt de BBT¹⁹ vooral gezocht in het beperken van de emissies vanuit de mestopslag zoals in de moderne groen-label stallen het geval is. In de intensieve veehouderij heeft BBT meestal betrekking op het plaatsen van gaswassers op een overigens al emissiearme stal waardoor de emissies die vanuit het Besluit huisvesting worden voorgeschreven nog verder worden verlaagd.

Als er sprake is van de inzet van technische maatregelen conform BBT, dan laat het model ook de mogelijkheid om onderscheid gemaakt tussen nieuw te bouwen stallen en bestaande stallen. Als er sprake zou zijn van een scenario dat betrekking heeft op 'externe saldering' dan wordt de emissie van de bestaande stal niet gecorrigeerd.

Het planalternatief op basis van interne saldering

Op basis van jurisprudentie geldt dat op planniveau alleen van het mechanisme van saldering gebruik gemaakt kan worden als de saldering plaats vindt binnen de eigen percelen. Dit mechanisme wordt ook wel *interne saldering* genoemd. Het mechanisme van interne saldering is gebaseerd op het principe dat er voortschrijdende technieken beschikbaar zijn die de emissies per dier (sterk) doen afnemen. Door die technieken in te zetten op de bestaande dierverspreiden ontstaat er ruimte om het aantal dieren toe te laten nemen. Het onderzoek naar het planalternatief is er in eerste instantie op gericht om vast te stellen in welke mate emissie reducerende maatregelen ingezet zullen moeten worden om extra ontwikkelruimte beschikbaar te krijgen zonder dat de gebiedsemissies toenemen. De huidige situatie wordt daartoe aangepast op basis van de volgende uitgangspunten:

- Voor dezelfde diersoort hebben bestaande stallen en nieuw te bouwen stallen dezelfde emissiefactor
- De emissiefactoren zijn nooit hoger dan het besluit huisvesting toestaat
- Voor intensieve veehouderijen wordt een generieke reductiefactor gebruikt die soms zo hoog kan oplopen als 95 %
- Die inzet van techniek kan nooit leiden tot een stalemissie die lager is dan dat de laagste emissiefactor die er voor een bepaalde diersoort in de Rav staat opgenomen
- Het reductie-potentieel voor melkveehouderijen is terug te voeren tot drie pakketten, toegelicht in de onderstaande tabel (die vooralsnog is gebaseerd op het oorspronkelijke besluit huisvesting)
- De mate waarin een bouwvlak wordt gebruikt voor dierverspreiden (de vulgraad) is zo veel mogelijk toegespitst op de lokale situatie

¹⁹ Best Beschikbare Techniek

Rav staltype	Omschrijving	Rav emissiefactor (kg/dier/jaar)	Reductie-potentieel t.o.v. een basis-stal	Opmerkingen
A1.100.1	Overige stallen	13		Geldt als basis-stal: veel stallen voldoen hier nu aan
Diverse stallen	Diverse technieken	+/- 9,5	26 %	Met verschillende technieken kan dit worden bewerkstelligd
A.1.9.1	Gesloten rooster met mestschuif	6,0	54 %	Mogelijk om aan te brengen op bestaande ligboxenstal
A.1.17.1	Op basis van onderdruk geventileerde stal met gaswasser	5,1	61 %	Meest vergaande en ingrijpende maatregel t.o.v. huidige praktijk

Salderen

Het planalternatief is gebaseerd op het principe van salderen. Bij salderen wordt de nieuwe emissie verdisconteerd (gesaldeerd) met het wegnemen van een emissie uit de huidige situatie. Bij 'extern salderen' geldt dat uitbreiding op projectbasis (binnen de planregels) mogelijk wordt gemaakt door gebruik te maken van de emissies die vrijkomen vanuit een nabijgelegen perceel die de bedrijfsvoering beëindigd. Nadat op 1 juli 2015 het PAS in werking trad is dit echter niet langer toegestaan. Bij 'interne saldering' wordt op het eigen perceel een bestaande stal gemoderniseerd waardoor er per dier (veel) minder emissie zal zijn.

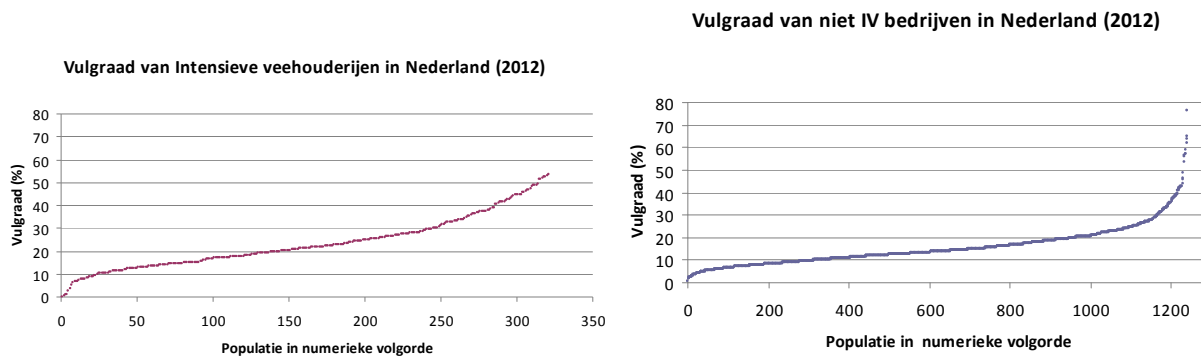
1.4 Onderbouwing van de vulgraad van 50 % - een landelijk maximum

In de bovenstaande toelichting staat vermeld dat er bij het doorrekenen van het worstcase alternatief is uitgegaan van een vulgraad van 50 % van het bouwblok. Dat betekent dat er bij het modelleren van de ontwikkelingen die het plan maximaal mogelijk maakt is uitgegaan van een eind situatie waarbij 50 % van het bouwvlak in beslag is genomen door dierverblijfplaatsen. Dat wil zeggen stallen met daarin dieren, de overige 50 % is dus gebruikt voor overige opstallen, wonen, stalling en manoeuvreren. In het MER is geen onderscheid gemaakt tussen de vulgraad voor de verschillende diergroepen.

Uit de literatuur zijn geen duidelijke en eenduidige kentallen bekend die te gebruiken zijn voor de vulgraad van veehouderijen in Nederland. Daarom hebben wij ons gebaseerd op door Tauw verzamelde praktijkcijfers die voortkomen uit dossiers die wij in 2012 en begin 2013 hebben

verzameld ten behoeve van 15-20 procedures die betrekking hebben op het opnieuw vaststellen van een gemeentelijk bestemmingsplan landelijk gebied. De dossiers komen uit de provincies Noord-Brabant, Gelderland, Limburg, Utrecht, Overijssel, Friesland, Utrecht en Noord Holland. In totaal zijn 321 bedrijven met intensieve veehouderij (i.c. kippen- en varkenshouderijen) en 1245 bedrijven met (melk)veehouderij meegenomen. Mede gezien de geografische spreiding, en omdat deze steekproef 5,8 % van het totaal aantal hokdierbedrijven²⁰ en 3,4 % van het totaal aantal graasdierbedrijven²¹ omvat, lijkt er sprake van een redelijk representatieve populatie voor de sector in Nederland.

Van al deze bedrijven is voor de huidige situatie de vulgraad van het bouwvlak vastgesteld. Het oppervlak van de dierverblijven is daartoe uitgedrukt als percentage van de omvang van het vigerende bouwvlak. De onderstaande grafieken laten het verloop van de vulgraad zien binnen de populaties van beide steekproeven. Op de x-as van de grafieken zijn de bedrijven in numerieke volgorde gerangschikt: links staan de bedrijven met een lage vulgraad, naar rechts toe neemt de vulgraad steeds verder toe. Een vergelijking van beide curves laat zien dat er geen grote verschillen zijn tussen beide onderdelen van de veehouderij in Nederland. Wat opvalt is dat er bij de grote melkveehouderijen een aantal bedrijven lijken te zijn met een soms heel hoge vulgraad. Analyse van deze individuele gevallen leert dat er in de meeste van deze gevallen sprake is van illegale bebouwing die zich uitstrekt buiten het planologisch toegekende bouwvlak.

Figuur B5.2 Vulgraad van de Nederlandse veehouderij in 2012 (bron: verzameling gegevens van 15 Tauw projecten)

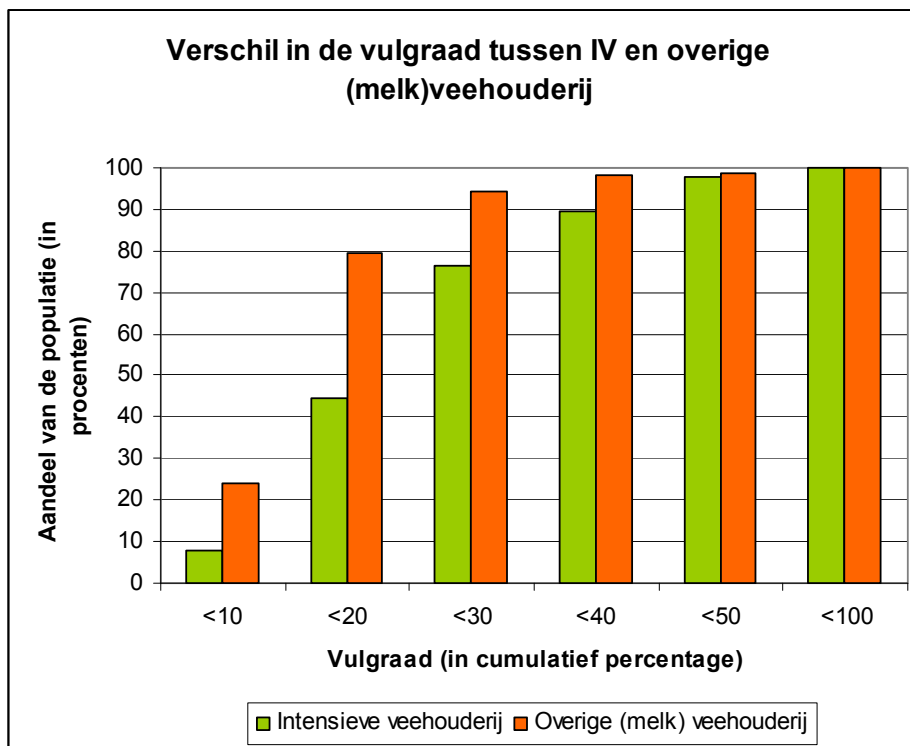
²⁰ Het totaal aantal hokdierbedrijven in Nederland bedroeg volgens het CBS in 2012 ongeveer 5.500

²¹ Het totaal aantal graasdierbedrijven in Nederland bedroeg volgens het CBS in 2012 ongeveer 36.500

In een nadere analyse is ingegaan op het verschil in de vulgraad tussen intensieve veehouderij en de overige (melk)veehouderij. Onderstaande staafdiagram (figuur 3) geeft het resultaat weer van die analyse. Uit de staafdiagram is bijvoorbeeld af te lezen dat ongeveer 45 % van de IV-bedrijven in 2012 een vulgraad had van minder dan 20 %. Een vergelijkbare vulgraad was bereikt op ongeveer 80 % van de overige (melk) veehouderijen. Uit de staafdiagram is ook af te lezen dat meer dan 75 % van de IV-bedrijven in 2012 een vulgraad had van minder dan 30 %. Een vergelijkbare vulgraad was bereikt op ongeveer 95 % van de overige (melk) veehouderijen. Dus voor de bedrijven met een relatief lage vulgraad geldt dat het aandeel overige melkveehouderijen beduidend groter is dan het aandeel intensieve veehouderijen.

Het doel van de analyse is echter om vast te stellen wat de maximaal haalbare vulgraad zou kunnen zijn. Uit de staafdiagram valt af te lezen dat ongeveer 98 % van de IV-bedrijven in 2012 een vulgraad had van minder dan 50 %.

Een vergelijkbare vulgraad was bereikt op 99 % van de overige (melk) veehouderijen. Dus als is gekeken naar de maximaal haalbare vulgraad geldt dat dit (in 2012) ongeveer 50 % is geweest en dat er eigenlijk geen verschil is waar te nemen tussen de intensieve veehouderijen enerzijds en de overige (melk)veehouderijen anderzijds.

Figuur B5.3 Verskil in de vulgraad binnen twee sectoren van de Nederlandse veehouderij in 2012

Uit deze analyse blijkt dat, onder de huidige omstandigheden, 50 % geldt als een maximaal haalbare vulgraad voor heel Nederland. Er is geen reden om aan te nemen dat deze omstandigheden zo snel zullen veranderen dat de sector er over 10 jaar heel anders uit zal zien. Over 10 jaar zal er namelijk nog steeds een belangrijk deel van het bouwvlak gebruikt moeten zijn voor andere functies dan het houden van dieren. Daarom is dit percentage gebruikt in de worstcase die wordt gepresenteerd in het MER.

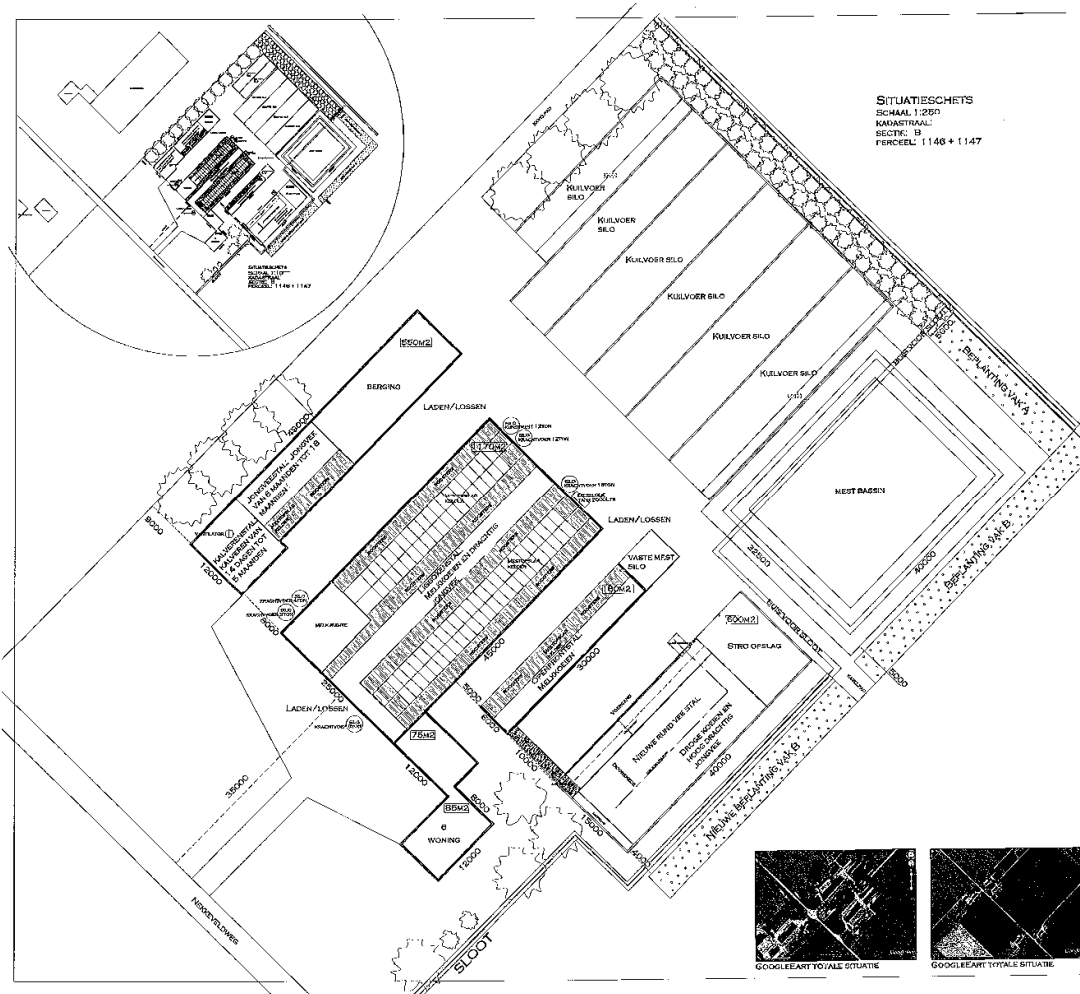
Duidelijk is wel dat er lokale omstandigheden kunnen zijn op basis waarvan een (veel) lagere vulgraad de werkelijkheid ter plaatse beter benaderd, vooral bij de melkveehouderij. Bij de melkveehouderij hangt de maximaal haalbare vulgraad namelijk heel sterk af van de regels in het bestemmingsplan die bepalen welke bouwwerken eventueel ook buiten een bouwvlak gerealiseerd mogen worden.

In de onderstaande figuur is een realistische invulling weergegeven van een nieuw ingerichte melkveehouderij waarbij het voorschrift geldt dat alle silo's binnen een bouwvlak gerealiseerd moeten zijn. In de onderstaande tabel is globaal weergegeven hoe een dergelijke bouwvlakvulling is opgebouwd.

Bouwvlakvulling op een modern bouwvlak met een melkveehouderij

Object	Globaal benodigd oppervlak (m²)
Wonen en tuin	1000
Mest silo's	1500
Voersilo's	1800
loodsen	550
Brandcorridor om melkveestal	1400
Parkeer en manoeuvreer ruimte	540
groenstrook	2000
dierenverblijf	2000
Totaal	10.790
Vulgraad (percentage dierenverblijf op bouwvlak)	19 %

De conclusie van deze analyse is dat een vulgraad op een melkveehouderij van 50 % nooit haalbaar is als de verschillende silo's die voor de bedrijfsvoering nodig zijn binnen het bouwvlak gerealiseerd moeten worden. Voor nieuw ingerichte bouwvlakken is dan een maximale vulgraad van 20 % veel aannemelijker. Op bestaande bouwvlakken in een historisch landschap waarbij rekening gehouden moet worden met landschappelijke elementen is soms sprake van een vulgraad van niet meer dan 10 %.

Figuur B5.4 Configuratie van een modern, nieuw ingericht perceel met een melkveehouderij

1.5 Gebruikte uitgangspunten in de modellering

De totale depositie van stikstof is het gevolg van meerdere bronnen. Naast de lokale veehouderijen, zijn dat de industrie, het verkeer, en de achtergrondbelasting. Omdat het de gebiedsgerichte modellering zijn opgezet ten behoeve van een bestemmingsplan voor het buitengebied is enkel gekeken naar de effecten van de veranderingen in emissie bij de veehouderijen in het plangebied. Er is namelijk geen sprake van noemenswaardige industriële activiteiten die door het plan mogelijk worden gemaakt.

Tenzij lokale omstandigheden zorgen voor een relatief grote toename van de (recreatieve) vervoersbewegingen geldt dat de verschillen in emissies die optreden ten gevolge van de vervoersbewegingen, uitgedrukt in kg emissie/jaar, slechts een heel klein deel (meestal tussen de 0,1 – 1 %) uitmaken ten opzichte van de veranderingen in de emissies uit de veehouderij.

Model parameters

Een gebiedsgerichte modellering gaat uit van een zekere mate van standaardisering van de input. De onzekerheidsmarge die daar uit voortkomt is veel groter dan de boven omschreven bijdrage vanuit verkeersbronnen. Daarom blijft de modellering beperkt tot de agrarische bronnen. Een nauwkeuriger beeld van de te verwachten effecten is niet goed te genereren op een abstractieniveau dat past bij een gebiedsgericht plan, waarvoor een gebiedsgerichte modellering is opgezet. Voor individuele projecten, waarbij veel meer details beschikbaar zijn over de afzonderlijke bronnen qua omvang en ligging, kan wel een hogere nauwkeurigheid zijn gerealiseerd. Daar is hier echter geen sprake van.

De gebouwen zijn in het model ingevoerd met allemaal dezelfde hoogte en eenzelfde schoorsteen diameter (namelijk 1 m, kleiner kan niet worden ingevoerd). Variaties in deze parameters hebben hoofdzakelijk kleine lokale effecten. Aanpassen van deze uitgangspunten aan de lokale situatie is redelijkerwijs niet goed mogelijk vanuit de gebiedsgerichte aanpak, en levert alleen in de directe omgeving van de emissiepunten een toename op de nauwkeurigheid.

Met Aeries is de depositie als gevolg van de emissie van één component afkomstig van meerdere bronnen te berekenen. In de berekening spelen de eigenschappen van de component zelf een belangrijke rol (mogelijke omzettingen, gewicht, uitregenbaarheid). Voor de emissie van NH₃ zijn al deze eigenschappen bekend binnen het programma. Daarnaast spelen de ruwheid en het meteoregime een zeer belangrijke rol. Het meteoregime bepaalt namelijk in welke richting de meeste depositie plaatsvindt. De ruwheid bepaald vooral hoever de depositie reikt, of anders gezegd: is de depositie dichtbij hoger, dan is die verder weg automatisch lager. Voor het meteoregime is gebruik gemaakt van de 'Long term annual average 1998-2007' zoals dat is gemeten in het deel van Nederland waar de gemeente zich bevindt. Voor de ruwheid is gekozen voor een variabele waarde die binnen Aeries zelf is bepaald. Met name de ruwheidsverschillen boven land en boven water kunnen merkbaar invloed hebben op de rekenuitkomsten als het gaat om kleine toenames in de orde grote van 0,05 mol/ha/jaar.

Omvang van de veestapel

Bij het beoordelen van de geïnventariseerde gegevens op realiteitszin is gezocht naar een redelijke maat voor de omvang van een veestapel op een vaak voorkomend bouwvlak. In de provincie Utrecht zijn daar maatstaven voor opgesteld, gebaseerd op info van het LEI en het rapport Grootchalige landbouw in een kleinschalig landschap. Daarbij is van de veronderstelling uitgegaan dat alle bebouwing en alle verhardingen (ook kuilvoerplaten), woning en tuin binnen het bouwperceel liggen. De maatstaven die in Utrecht gebruikt worden zijn de volgende:

- Op een bouwperceel van 1 ha maximaal 200 melkkoeien en 140 stuks jongvee
- Op een bouwperceel van 1,5 ha maximaal 325 melkkoeien en 225 stuks jongvee
- Op een bouwperceel van 2,5 ha maximaal 600 melkkoeien en 420 stuks jongvee
- Op een bouwperceel van 1 ha maximaal 8.000 mestvarkens
- Op een bouwperceel van 1 ha maximaal 1.150 zeugen
- Op een bouwperceel van 1 ha maximaal 100.000 legkippen
- Op een bouwperceel van 1 ha maximaal 120.000 vleeskuikens

Bij deze maatstaven moeten echter wel kanttekeningen geplaatst worden zoals blijkt als bijvoorbeeld een bouwperceel van 1 ha met een melkveehouderij nader wordt geanalyseerd. Zoals hierboven is aangegeven geldt voor een modern ingerichte melkveehouderij een maximale stalomvang van 2.000 m² op een bouwvlak van 10.000 m². Op basis van de boven genoemde Utrechtse maatstaven zouden er in die stal van 2.000 m², 200 melkkoeien worden gehouden die dan 10 m² leefruimte per dier ter beschikking zouden hebben (zonder rekening te houden met het jongvee). Dit lijkt een achterhaald kental. De maatlat duurzame veehouderij (MDV) gaat namelijk al uit van 10 m² loopruimte in een duurzame stal²². Uit overleg met LTO blijkt dat een kental van 17 m² per dierplaats voor een moderne duurzame melkveestal veel realistischer is. Naast 10 m² loopruimte is er dan ruimte voor ruim 3 m² ligruimte per dier, maar ook ruimte voor de steeds breder wordende voergang en de andere stalruimtes als de melkstal en de afkalfruimte.

Uitgaande van een dergelijke duurzame stal is het voor een melkveehouderij dan ook veel realistischer om uit te gaan van ongeveer 120 melkkoeien op een bouwvlak van 10.000 m².

1.6 De mogelijkheden binnen het plan alternatief: welke factoren zijn er bij betrokken

Bij de zoektocht naar een representatief scenario (dat nog past binnen de gebiedseigenschappen van het plangebied) en de daarbinnen maximaal mogelijke planologische ruimte is rekening gehouden met een aantal bepalende factoren. Dit zijn onder andere de veebezetting en best beschikbare technieken. Hieronder gaan wij nader in op deze factoren afzonderlijk.

1. Veebezetting grond gebonden veehouderij

Een bestemmingsplan laat soms heel veel ruimte om op een bouwvlak tot verdere ontwikkeling te komen. Deze ruimte wordt, binnen daartoe aangewezen zones, geboden aan alle bouwvlakken. Bepalend daarbij zijn de ruimtelijke overwegingen: welke mate van bebouwing past er nog in een bepaalde zone. Ervaring leert dat, als alle bouwvlakken in een bepaald gebied gebruik maken van de ruimte die het bestemmingsplan hen vanuit planologische overwegingen biedt, daar een heel hoge veebezetting uit voort kan komen. Daarmee komt het grondgebonden karakter van de (melk)veehouderij onder druk te staan. Zonder gebruik te maken van krachtvoer kan in Nederland een gebied ongeveer een veebezetting aan van 2 melkkoeien per hectare. Omdat er al wel sprake is van het bijvoeren met krachtvoer is de veebezetting in de praktijk vaak hoger, ongeveer 3 melkkoeien per hectare. Het is gangbaar om in dergelijke gevallen nog steeds te spreken van grondgebonden landbouw.

²² Bron: WUR brochure Moderne huisvesting melkvee (2009)

Voor het plangebied is vastgesteld, op basis van het areaal beschikbare landbouwgrond zoals gerapporteerd door het CBS, in combinatie met de gebiedspopulatie, wat de veebezetting is in de huidige situatie. Voor elk van de scenario's is dan vastgesteld wat de daarbij behorende veebezetting zou zijn. Bij het beoordelen van de realiteitszin van de verschillende scenario's is ook de veebezetting betrokken.

2. *Best Beschikbare Technieken*

Gedurende de planperiode zal een aantal bedrijven investeren, dit zijn de groeiers. Bij de gebiedsgerichte modelleringen is ervan uitgegaan dat deze investeringen in meer of mindere mate gepaard zullen gaan met de inzet van techniek. Deze reductie kan in de intensieve veehouderij worden behaald door het bouwen van emissie arme stalsystemen dan wel door het inzetten van luchtbehandelingssystemen. In de grondgebonden (melk)veehouderij zijn er mogelijkheden om de emissies terug te brengen door de bouw van nieuwe, emissiearme stallen. Overigens houdt het PAS ook rekening met het nemen van maatregelen in het voerspoor die de emissies nog verder kunnen beperken; deze lijken voornamelijk echter niet goed handhaafbaar te zijn.

In de gebiedsgerichte modelleringen is voor de in te zetten technieken op stallen uitgegaan van de gecertificeerde systemen zoals die voor de belangrijkste diergroepen zijn opgenomen in de Regeling ammoniak en veehouderij (Rav). Voor vleesvarkens en –kippen gaan die systemen uit van een reinigingsrendement van ten minste 70 %. Systemen met een rendement van 85 % procent komen ook voor. In de Rav staan ook systemen die uitgaan van een reinigingsrendement van 95 %. Dergelijk vergaande maatregelen staan nu nog te ver af van de ontwikkelingen die plaatsvinden in de sector om meegenomen te zijn in een gebiedsgerichte modellering. Alleen in heel specifieke gevallen, voor individuele vergunningverlening, kan het voorkomen dat een ondernemer ervoor kiest dergelijke vergaande technische maatregelen toe te passen.

Gezien de aard van de bedrijfsvoering worden geen maatregelen voorzien op bijvoorbeeld paardenhouderijen en schapenschuren.

1.7 Een vooronderzoek op basis van de gebiedsemissies

Het uiteindelijke doel van de gebiedsgerichte modellering is het vaststellen van effecten op de depositie nadat het plan eenmaal is vastgesteld. De depositie is echter in belangrijke mate afhankelijk van het emissieprofiel, de totale gebiedsemissie. Om de omvang van de hoeveelheid rekenwerk te beperken, en niet elk mogelijk scenario in Aerius door te hoeven rekenen, is er in de methodiek een stap tussen gebouwd die de gevoeligheid van de gebiedseigenschappen bepaald voor de veranderingen in de emissievracht. Uitgangspunt daarbij is dat als de gebiedsemissie substantieel toeneemt dit ook zal zorgen voor een toename van de depositie. Voor dergelijke scenario's is het niet nodig iedere keer een depositieberekening uit te voeren. Alleen voor het Worstcase alternatief wordt deze wel uitgevoerd om de maximaal mogelijke effecten vast te kunnen stellen.

Bijlage

6

Uitgangspunten voor de stikstof berekeningen met betrekking tot de huidige situatie en het worst case alternatief

		Inventarisatie huidige situatie					Worst case alternatief		
dierverblijfplaatsen		inventarisatie obv vergunningen			correctie voor oude				
					Besluit huisvesting				
ID	RAV	Aantal	e-factor	Emissie	e-factor	Emissie	Aantal	e-factor	emissie
11023	A3	10	3.90	39	3.90	39	22	3.90	85
11023	A2	10	5.30	53	5.30	53	22	5.30	115
11023	K2	8	2.10	17	2.10	17	17	2.10	36
11023	K1	16	5.00	80	5.00	80	35	5.00	174
11024	A4.100	364	2.50	910	2.50	910	1999	2.50	4997
11025	A1.100.1	90	9.50	855	13.00	1170	581	12.20	7155
11026	A4.100	80	2.50	200	2.50	200	259	2.50	647
11026	A1.100.1	80	9.50	760	13.00	1040	259	12.20	3223
11026	A3	40	3.90	156	3.90	156	129	3.90	505
11099	K1	27	5.00	135	5.00	135	87	5.00	437
11101	A1.100.1	150	9.50	1425	13.00	1950	261	12.20	3299
11101	A3	104	3.90	406	3.90	406	181	3.90	704
11102	K1	30	5.00	150	5.00	150	132	5.00	659
11102	K2	11	2.10	23	2.10	23	48	2.10	102
11103	K2	15	2.10	32	2.10	32	51	2.10	107
11103	K1	25	5.00	125	5.00	125	85	5.00	424
11105	A3	167	3.90	651	3.90	651	251	3.90	980
11105	A1.10.2	198	7.40	1465	7.40	1465	298	7.40	2205
11105	K1	4	5.00	20	5.00	20	6	5.00	30
11105	B1	6	0.70	4	0.70	4	9	0.70	6
11107	A4.100	951	2.50	2378	2.50	2378	1402	2.50	3506
11107	A4.1	750	0.25	188	0.25	188	1106	0.25	277
11108	A1.100.1	83	9.50	789	13.00	1079	226	12.20	2830
11108	A3	75	3.90	293	3.90	293	205	3.90	798
11108	A4.100	18	2.50	45	2.50	45	49	2.50	123
11109	A3	20	3.90	78	3.90	78	66	3.90	257
11109	A1.100.1	40	9.50	380	13.00	520	132	12.20	1642
11109	A4.100	30	2.50	75	2.50	75	99	2.50	247
11110	D1.1.14.1	360	0.03	11	0.03	11	384	0.03	12
11110	D1.2.14	440	2.90	1276	2.90	1276	469	2.90	1359
11110	D3.2.7.2.1	384	1.20	461	1.20	461	409	1.20	491
11110	D1.3.11	1717	0.21	361	0.21	361	1829	0.21	384
11110	D3.2.14.2	608	0.15	91	0.15	91	648	0.15	97
11110	D2.3	8	0.28	2	0.28	2	9	0.28	2
11111	E2.100	2633	0.32	829	0.13	329	5118	0.13	1202
11111	A2	30	5.30	159	5.30	159	58	5.30	309
11111	A3	30	3.90	117	3.90	117	58	3.90	227
11111	A4.100	21	2.50	53	2.50	53	41	2.50	102
11111	A2	7	5.30	37	5.30	37	14	5.30	72
11111	A3	7	3.90	27	3.90	27	14	3.90	53
11112	A1.100.1	27	9.50	257	13.00	351	164	12.20	2017
11112	A3	14	3.90	55	3.90	55	85	3.90	331
11112	A6	25	7.20	180	7.20	180	151	7.20	1090
11113	A1.100.1	85	9.50	808	13.00	1105	163	12.20	2057
11113	A1.14.2	60	8.10	486	8.10	486	115	8.10	932
11113	A3	85	3.90	332	3.90	332	163	3.90	636

		Inventarisatie huidige situatie					Worst case alternatief		
dierverslijfplaatsen		inventarisatie obv vergunningen			correctie voor oude				
					Besluit huisvesting				
ID	RAV	Aantal	e-factor	Emissie	e-factor	Emissie	Aantal	e-factor	emissie
11114	A4.100	18	2.50	45	2.50	45	34	2.50	86
11114	A4.100	1393	2.50	3483	2.50	3483	2664	2.50	6659
11114	A1.100.1	140	9.50	1330	13.00	1820	268	12.20	3378
11115	A3	62	3.90	242	3.90	242	159	3.90	619
11115	A1.100.1	110	9.50	1045	13.00	1430	281	12.20	3522
11115	A4.100	2	2.50	5	2.50	5	5	2.50	13
10990	B1.100	5	0.70	4	0.70	4	5	0.70	4
10990	E3.100	10000	0.25	2500	0.25	2500	10000	0.25	2500
10990	E3.100	6400	0.25	1600	0.25	1600	6400	0.25	1600
10990	E3.100	8500	0.25	2125	0.25	2125	8500	0.25	2125
10990	E3.100	7500	0.25	1875	0.25	1875	7500	0.25	1875
10990	E3.100	7500	0.25	1875	0.25	1875	7500	0.25	1875
10990	A3.100	50	4.40	220	4.40	220	50	4.40	220
10990	A7.100	23	6.20	143	6.20	143	23	6.20	143
10990	K2.100	4	2.10	8	2.10	8	4	2.10	8
10990	A1.100	175	13.00	2275	13.00	2275	175	12.20	2275
10990	A3.100	13	4.40	57	4.40	57	13	4.40	57
10990	A3.100	20	4.40	88	4.40	88	20	4.40	88
10990	A7.100	3	6.20	19	6.20	19	3	6.20	19
10990	A3.100	13	4.40	57	4.40	57	13	4.40	57
10990	A3.100	56	4.40	246	4.40	246	56	4.40	246
10990	K1.100	4	5.00	20	5.00	20	4	5.00	20
11144	K1	11	5.00	55	5.00	55	46	5.00	231
11144	A7	10	9.50	95	9.50	95	42	9.50	400
11145	K1	16	5.00	80	5.00	80	61	5.00	305
11145	K2	19	2.10	40	2.10	40	73	2.10	152
11146	E4.4.1	7474	0.25	1869	0.25	1869	7474	0.25	1869
11146	E4.4.3	7474	0.44	3251	0.44	3251	7474	0.44	3251
11146	E4.4.3	6921	0.44	3011	0.44	3011	6921	0.44	3011
11146	E4.4.3	6090	0.44	2649	0.44	2649	6090	0.44	2649
11146	E4.4.3	5075	0.44	2208	0.44	2208	5075	0.44	2208
11146	E4.4.3	6650	0.44	2893	0.44	2893	6650	0.44	2893
11147	B1.100	10	0.70	7	0.70	7	10	0.70	7
11147	E4.4.3	7170	0.44	3119	0.44	3119	7170	0.44	3119
11147	E4.4.3	7170	0.44	3119	0.44	3119	7170	0.44	3119
11147	E4.4.3	9220	0.44	4011	0.44	4011	9220	0.44	4011
11147	E4.4.3	9220	0.44	4011	0.44	4011	9220	0.44	4011
11147	K1	2	5.00	10	5.00	10	2	5.00	10
11148	D3.100.1	2100	2.50	5250	1.40	2940	2585	1.60	6026
11148	D3.2.14.2	2160	0.15	324	0.15	324	2659	0.15	399
11149	E2.11.2.2	19030	0.04	799	0.04	799	25683	0.04	1079
11149	E2.9.1	6402	0.13	800	0.13	800	8640	0.13	1080
11149	A2.100	80	4.10	328	4.10	328	108	4.10	443
11149	E2.7	6800	0.32	2142	0.13	850	9177	0.15	2499
11149	A3.100	80	4.40	352	4.40	352	108	4.40	475
11150	A4.100	2394	2.50	5985	2.50	5985	2705	2.50	6764

		Inventarisatie huidige situatie					Worst case alternatief		
dierverblijfplaatsen		inventarisatie obv vergunningen			correctie voor oude Besluit huisvesting				
		Aantal	e-factor	Emissie	e-factor	Emissie	Aantal	e-factor	emissie
ID	RAV								
11151	A1.100.2	240	11.00	2640	13.00	3120	295	12.20	3788
11151	A3.100	115	4.40	506	4.40	506	141	4.40	621
11151	A3.100	50	4.40	220	4.40	220	61	4.40	270
11152	K1	4	5.00	20	5.00	20	20	5.00	102
11152	A3	60	3.90	234	3.90	234	306	3.90	1192
11152	D3.100.1	158	2.50	395	1.40	221	805	1.60	1430
11153	E3.4	6720	0.18	1210	0.18	1210	6720	0.18	1210
11153	E3.4	8320	0.18	1498	0.18	1498	8320	0.18	1498
11153	E3.4	8000	0.18	1440	0.18	1440	8000	0.18	1440
11153	E3.4	8960	0.18	1613	0.18	1613	8960	0.18	1613
11154	K1	24	5.00	120	5.00	120	100	5.00	498
11155	I1.100	195	1.20	234	1.20	234	807	1.20	968
11155	I2.100	1339	0.20	268	0.20	268	5542	0.20	1108
11155	A2	2	5.30	11	5.30	11	8	5.30	44
11156	A3	23	3.90	90	3.90	90	88	3.90	343
11156	A1.100.1	70	9.50	665	13.00	910	268	12.20	3323
11158	A1.100.1	81	9.50	770	13.00	1053	302	12.20	3753
11158	A3	90	3.90	351	3.90	351	336	3.90	1310
11158	A6	5	7.20	36	7.20	36	19	7.20	134
11161	K3	5	3.10	16	3.10	16	5	3.10	16
11161	E2.100	20	0.32	6	0.13	3	20	0.15	6
11164	A1.100.1	105	9.50	998	13.00	1365	175	12.20	2223
11164	D3.100.1	790	2.50	1975	1.40	1106	1319	1.60	2822
11164	A7	2	9.50	19	9.50	19	3	9.50	32
11164	A3	44	3.90	172	3.90	172	73	3.90	287
11165	B1	30	0.70	21	0.70	21	94	0.70	66
11165	K1	2	5.00	10	5.00	10	6	5.00	31
11165	A2	16	5.30	85	5.30	85	50	5.30	266
11165	A3	16	3.90	62	3.90	62	50	3.90	196
11165	D3.100.1	640	2.50	1600	1.40	896	2009	1.60	3790
11166	D3.2.9.2	880	0.90	792	0.90	792	1302	0.90	1172
11166	B1	28	0.70	20	0.70	20	41	0.70	29
11166	D3.2.2.1	1105	1.40	1547	1.40	1547	1635	1.40	2288
11167	D2.100	2	5.50	11	5.50	11	2	5.50	12
11167	D1.2.100	59	8.30	490	2.90	171	63	2.90	501
11167	D3.2.1	627	4.50	2822	1.40	878	668	1.60	2887
11167	D1.1.100	729	0.69	503	0.23	168	776	0.21	513
11167	A6.100	50	5.30	265	5.30	265	53	5.30	282
11167	I1.100	50	1.20	60	1.20	60	53	1.20	64
11167	D1.3.100	172	4.20	722	2.60	447	183	2.60	752
11167	D3.100	115	3.00	345	1.40	161	122	1.60	357
11167	B1.100	330	0.70	231	0.70	231	351	0.70	246
11167	K1.100	4	5.00	20	5.00	20	4	5.00	21
11168	E5.4	85000	0.01	680	0.01	680	85000	0.01	680
11168	E5.100	59540	0.08	4763	0.05	2679	59540	0.05	4763
11170	A4.100	580	2.50	1450	2.50	1450	1054	2.50	2635

		Inventarisatie huidige situatie					Worst case alternatief		
dierverblijfplaatsen		inventarisatie obv vergunningen			correctie voor oude				
					Besluit huisvesting				
ID	RAV	Aantal	e-factor	Emissie	e-factor	Emissie	Aantal	e-factor	emissie
11170	A4.100	200	2.50	500	2.50	500	363	2.50	909
11170	A4.100	600	2.50	1500	2.50	1500	1090	2.50	2726
11170	A4.100	100	2.50	250	2.50	250	182	2.50	454
11170	A4.100	100	2.50	250	2.50	250	182	2.50	454
11170	A4.100	130	2.50	325	2.50	325	236	2.50	591
11170	A4.100	150	2.50	375	2.50	375	273	2.50	681
11170	A4.100	300	2.50	750	2.50	750	545	2.50	1363
11170	A4.4	400	0.18	72	0.18	72	727	0.18	131
11171	D2.100	1	5.50	6	5.50	6	1	5.50	6
11171	D3.2.7.2.1	144	1.20	173	1.20	173	163	1.20	196
11171	D1.3.12.4	125	0.63	79	0.63	79	142	0.63	89
11171	D1.2.16	108	2.90	313	2.90	313	123	2.90	355
11171	D1.3.9.2	267	2.50	668	2.50	668	303	2.50	757
11171	D1.1.12.2	1280	0.21	269	0.21	269	1452	0.21	305
11171	D3.2.7.2.1	160	1.20	192	1.20	192	182	1.20	218
11171	D1.2.17.4	54	1.30	70	1.30	70	61	1.30	80
11171	D1.1.12.1	168	0.17	29	0.17	29	191	0.17	32
11171	D1.1.3.1	1080	0.13	140	0.13	140	1225	0.13	159
11172	D1.1.100.2	180	0.75	135	0.23	41	582	0.21	219
11172	K1	12	5.00	60	5.00	60	39	5.00	194
11172	A2	83	5.30	440	5.30	440	268	5.30	1423
11172	D3.100.1	684	2.50	1710	1.40	958	2212	1.60	4155
11172	A3	83	3.90	324	3.90	324	268	3.90	1047
11173	A1.19	77	11.00	847	11.00	847	120	11.00	1316
11173	A1.100	10	13.00	130	13.00	130	16	12.20	198
11173	A3.100	39	4.40	172	4.40	172	61	4.40	267
11173	A1.100	61	13.00	793	13.00	793	95	12.20	1205
11173	A3.100	40	4.40	176	4.40	176	62	4.40	273
11173	A3.100	47	4.40	207	4.40	207	73	4.40	321
11173	A3.100	10	4.40	44	4.40	44	16	4.40	68
11175	E3.3	56430	0.18	10327	0.18	10327	56430	0.18	10327
11175	E3.100	15300	0.25	3825	0.25	3825	15300	0.25	3825
11177	A7	1	9.50	10	9.50	10	2	9.50	17
11177	A1.13.2	124	8.10	1004	8.10	1004	222	8.10	1802
11177	A3	20	3.90	78	3.90	78	36	3.90	140
11177	A3	34	3.90	133	3.90	133	61	3.90	238
11177	A3	15	3.90	59	3.90	59	27	3.90	105
11177	A1.100.2	54	11.00	594	13.00	702	97	12.20	1225
Totaal (kg/jaar)		141,965			134,427		213,793		

Bijlage

7

Toetsing van de uitvoerbaarheid op perceelsniveau

dierverblijfplaatsen		referentie situatie			plan-scenario (70/54)			sanering op basis van meest vergaande emissie reductie uit Rav						
ID	RAV	Aantal	e-factor	Emissie	Aantal	e-factor	Emissie	voorlopige beoordeling	bedrijfs emissie HS	RAV_Hoofd code	minimaal mogelijke E-factor	emissie per gesaneerde stal	bedrijfs emissie na sanering	uiteindelijke oordeel
11023	A3	10	4.40	44	10	4.40	44	geen ruimte op het bouwvlak						uitvoerbaar
11023	A2	10	5.30	53	10	5.30	83							
11023	K2	8	2.10	17	8	2.10	26							
11023	K1	16	5.00	80	16	5.00	126							
11024	A4.100	364	2.50	910	1354	0.75	1015	check, mogelijk afname	910	A4	0.125	169	169	toch uitvoerbaar na check
11025	A1.100.1	90	13.00	1170	174	5.61	2438	check, mogelijk afname	1170	A1	5.1	886	886	toch uitvoerbaar na check
11026	A4.100	80	2.50	200	80	0.75	134	geen ruimte op het bouwvlak						uitvoerbaar
11026	A1.100.1	80	13.00	1040	80	5.61	1005							
11026	A3	40	4.40	176	40	4.40	176							
11099	K1	27	5.00	135	27	5.00	340	geen ruimte op het bouwvlak						uitvoerbaar
11101	A1.100.1	150	13.00	1950	150	5.61	985	geen ruimte op het bouwvlak						uitvoerbaar
11101	A3	104	4.40	458	104	4.40	458							
11102	K1	30	5.00	150	50	5.00	619	niet uitvoerbaar						niet uitvoerbaar
11102	K2	11	2.10	23	18	2.10	95							
11103	K2	15	2.10	32	20	2.10	107	niet uitvoerbaar						niet uitvoerbaar
11103	K1	25	5.00	125	34	5.00	424							
11105	A3	167	4.40	735	167	4.40	735	geen ruimte op het bouwvlak						uitvoerbaar
11105	A1.10.2	198	7.40	1465	198	3.40	1014							
11105	K1	4	5.00	20	4	5.00	30							
11105	B1	6	0.70	4	6	0.70	6							
11107	A4.100	951	2.50	2378	1402	0.75	1052	uitvoerbaar						uitvoerbaar
11107	A4.1	750	0.25	188	1106	0.08	83							
11108	A1.100.1	83	13.00	1079	83	5.61	1007	geen ruimte op het bouwvlak						uitvoerbaar
11108	A3	75	4.40	330	75	4.40	330							
11108	A4.100	18	2.50	45	18	0.75	29							
11109	A3	20	4.40	88	23	4.40	100	check, mogelijk afname	683	A3	4.4	100	336	toch uitvoerbaar na check
11109	A1.100.1	40	13.00	520	45	5.61	602			A1	5.1	232		
11109	A4.100	30	2.50	75	34	0.75	60			A4	0.125	4		
11110	D1.1.14.1	360	0.03	11	360	0.01	3	geen ruimte op het bouwvlak						uitvoerbaar
11110	D1.2.14	440	2.90	1276	440	0.87	383							

dierverblijfplaatsen		referentie situatie			plan-scenario (70/54)				sanering op basis van meest vergaande emissie reductie uit Rav					
ID	RAV	Aantal	e-factor	Emissie	Aantal	e-factor	Emissie	voorlopige beoordeling	bedrijfs emissie HS	RAV_Hoofd code	minimaal mogelijke E-factor	emissie per gesaneerde stal	bedrijfs emissie na sanering	uiteindelijke oordeel
11110	D3.2.7.2.1	384	1.20	461	384	0.36	138							
11110	D1.3.11	1717	0.21	361	1717	0.06	108							
11110	D3.2.14.2	608	0.15	91	608	0.05	27							
11110	D2.3	8	0.28	2	8	0.08	1							
11111	E2.100	2633	0.13	329	2633	0.05	118	geen ruimte op het bouwvlak						uitvoerbaar
11111	A2	30	5.30	159	30	5.30	159							
11111	A3	30	4.40	132	30	4.40	132							
11111	A4.100	21	2.50	53	21	0.75	16							
11111	A2	7	5.30	37	7	5.30	37							
11111	A3	7	4.40	31	7	4.40	31							
11112	A1.100.1	27	13.00	351	65	5.61	918	check, mogelijk afname	593	A1	5.1	334	804	niet uitvoerbaar na check
11112	A3	14	4.40	62	34	4.40	149			A3	4.4	149		
11112	A6	25	7.20	180	61	7.20	1090			A6	5.3	321		
11113	A1.100.1	85	13.00	1105	85	5.61	710	geen ruimte op het bouwvlak						uitvoerbaar
11113	A1.14.2	60	8.10	486	60	3.73	333							
11113	A3	85	4.40	374	85	4.40	374							
11114	A4.100	18	2.50	45	23	0.75	26	uitvoerbaar						uitvoerbaar
11114	A4.100	1393	2.50	3483	1786	0.75	1998							
11114	A1.100.1	140	13.00	1820	180	5.61	1502							
11115	A3	62	4.40	273	62	4.40	273	geen ruimte op het bouwvlak						uitvoerbaar
11115	A1.100.1	110	13.00	1430	110	5.61	1390							
11115	A4.100	2	2.50	5	2	0.75	3							
10990	B1.100	5	0.70	4	5	0.70	4	geen ruimte op het bouwvlak						uitvoerbaar
10990	E3.100	10000	0.25	2500	10000	0.08	750							
10990	E3.100	6400	0.25	1600	6400	0.08	480							
10990	E3.100	8500	0.25	2125	8500	0.08	638							
10990	E3.100	7500	0.25	1875	7500	0.08	563							
10990	E3.100	7500	0.25	1875	7500	0.08	563							
10990	A3.100	50	4.40	220	50	2.02	101							
10990	A7.100	23	6.20	143	23	6.20	143							

dierverblijfplaatsen		referentie situatie			plan-scenario (70/54)			sanering op basis van meest vergaande emissie reductie uit Rav						
ID	RAV	Aantal	e-factor	Emissie	Aantal	e-factor	Emissie	voorlopige beoordeling	bedrijfs emissie HS	RAV_Hoofd code	minimaal mogelijke E-factor	emissie per gesaneerde stal	bedrijfs emissie na sanering	uiteindelijke oordeel
10990	K2.100	4	2.10	8	4	2.10	8							
10990	A1.100	175	13.00	2275	175	5.61	982							
10990	A3.100	13	4.40	57	13	4.40	57							
10990	A3.100	20	4.40	88	20	4.40	88							
10990	A7.100	3	6.20	19	3	6.20	19							
10990	A3.100	13	4.40	57	13	4.40	57							
10990	A3.100	56	4.40	246	56	4.40	246							
10990	K1.100	4	5.00	20	4	5.00	20							
11144	K1	11	5.00	55	15	5.00	186	niet uitvoerbaar						niet uitvoerbaar
11144	A7	10	9.50	95	14	9.50	321							
11145	K1	16	5.00	80	20	5.00	244	niet uitvoerbaar						niet uitvoerbaar
11145	K2	19	2.10	40	23	2.10	122							
11146	E4.4.1	7474	0.25	1869	7474	0.08	561	geen ruimte op het bouwvlak						uitvoerbaar
11146	E4.4.3	7474	0.44	3251	7474	0.13	975							
11146	E4.4.3	6921	0.44	3011	6921	0.13	903							
11146	E4.4.3	6090	0.44	2649	6090	0.13	795							
11146	E4.4.3	5075	0.44	2208	5075	0.13	662							
11146	E4.4.3	6650	0.44	2893	6650	0.13	868							
11147	B1.100	10	0.70	7	10	0.70	7	geen ruimte op het bouwvlak						uitvoerbaar
11147	E4.4.3	7170	0.44	3119	7170	0.13	936							
11147	E4.4.3	7170	0.44	3119	7170	0.13	936							
11147	E4.4.3	9220	0.44	4011	9220	0.13	1203							
11147	E4.4.3	9220	0.44	4011	9220	0.13	1203							
11147	K1	2	5.00	10	2	5.00	10							
11148	D3.100.1	2100	1.40	2940	2100	0.48	1008	geen ruimte op het bouwvlak						uitvoerbaar
11148	D3.2.14.2	2160	0.15	324	2160	0.05	97							
11149	E2.11.2.2	19030	0.04	799	19030	0.01	240	geen ruimte op het bouwvlak						uitvoerbaar
11149	E2.9.1	6402	0.13	800	6402	0.04	240							
11149	A2.100	80	4.10	328	80	4.10	328							
11149	E2.7	6800	0.13	850	6800	0.05	306							

dierverblijfplaatsen		referentie situatie			plan-scenario (70/54)			sanering op basis van meest vergaande emissie reductie uit Rav							
ID	RAV	Aantal	e-factor	Emissie	Aantal	e-factor	Emissie	voorlopige beoordeling	bedrijfs emissie HS	RAV_Hoofd code	minimaal mogelijke E-factor	emissie per gesaneerde stal	bedrijfs emissie na sanering	uiteindelijke oordeel	
11149	A3.100	80	4.40	352	80	4.40	352								
11150	A4.100	2394	2.50	5985	2394	0.75	1796	geen ruimte op het bouwvlak						uitvoerbaar	
11151	A1.100.2	240	13.00	3120	240	5.61	1654	geen ruimte op het bouwvlak						uitvoerbaar	
11151	A3.100	115	4.40	506	115	4.40	506								
11151	A3.100	50	4.40	220	50	4.40	220								
11152	K1	4	5.00	20	4	5.00	37	geen ruimte op het bouwvlak						uitvoerbaar	
11152	A3	60	4.40	264	60	4.40	264								
11152	D3.100.1	158	1.40	221	158	0.48	140								
11153	E3.4	6720	0.18	1210	6720	0.05	363	geen ruimte op het bouwvlak						uitvoerbaar	
11153	E3.4	8320	0.18	1498	8320	0.05	449								
11153	E3.4	8000	0.18	1440	8000	0.05	432								
11153	E3.4	8960	0.18	1613	8960	0.05	484								
11154	K1	24	5.00	120	24	5.00	253	geen ruimte op het bouwvlak						uitvoerbaar	
11155	I1.100	195	1.20	234	413	0.36	175	uitvoerbaar						uitvoerbaar	
11155	I2.100	1339	0.20	268	2834	0.06	201								
11155	A2	2	5.30	11	4	5.30	26								
11156	A3	23	4.40	101	35	4.40	155	check, mogelijk afname	1011	A3	4.4	155	701	toch uitvoerbaar na check	
11156	A1.100.1	70	13.00	910	107	5.61	1503			A1	5.1	546			
11158	A1.100.1	81	13.00	1053	96	5.61	1350	check, mogelijk afname	1485	A1	5.1	491	993	toch uitvoerbaar na check	
11158	A3	90	4.40	396	107	1.79	192			A3	4.4	471			
11158	A6	5	7.20	36	6	4.40	107			A6	5.3	31			
11161	K3	5	3.10	16	5	3.10	16	geen ruimte op het bouwvlak						uitvoerbaar	
11161	E2.100	20	0.13	3	20	0.05	1								
11164	A1.100.1	105	13.00	1365	105	5.61	800	geen ruimte op het bouwvlak						uitvoerbaar	
11164	D3.100.1	790	1.40	1106	790	0.48	515								
11164	A7	2	9.50	19	2	9.50	26								
11164	A3	44	4.40	194	44	4.40	194								
11165	B1	30	0.70	21	50	0.70	53	check, mogelijk afname	1082	B1	0.7	35	330	toch uitvoerbaar na check	
11165	K1	2	5.00	10	3	5.00	25			K1	5	17			
11165	A2	16	5.30	85	27	5.30	214			A2	4.1	109			

dierverblijfplaatsen		referentie situatie			plan-scenario (70/54)			sanering op basis van meest vergaande emissie reductie uit Rav						
ID	RAV	Aantal	e-factor	Emissie	Aantal	e-factor	Emissie	voorlopige beoordeling	bedrijfs emissie HS	RAV_Hoofd code	minimaal mogelijke E-factor	emissie per gesaneerde stal	bedrijfs emissie na sanering	uiteindelijke oordeel
11165	A3	16	4.40	70	27	4.40	117			A3	4.4	117		
11165	D3.100.1	640	1.40	896	1063	0.48	776			D3	0.05	53		
11166	D3.2.9.2	880	0.90	792	977	0.27	282	uitvoerbaar						uitvoerbaar
11166	B1	28	0.70	20	31	0.70	23							
11166	D3.2.2.1	1105	1.40	1547	1226	0.42	551							
11167	D2.100	2	5.50	11	2	1.65	3	geen ruimte op het bouwvlak						uitvoerbaar
11167	D1.2.100	59	2.90	171	59	0.87	51							
11167	D3.2.1	627	1.40	878	627	0.48	301							
11167	D1.1.100	729	0.23	168	729	0.06	46							
11167	A6.100	50	5.30	265	50	5.30	265							
11167	I1.100	50	1.20	60	50	0.36	18							
11167	D1.3.100	172	2.60	447	172	0.78	134							
11167	D3.100	115	1.40	161	115	0.48	55							
11167	B1.100	330	0.70	231	330	0.70	231							
11167	K1.100	4	5.00	20	4	5.00	20							
11168	E5.4	85000	0.01	680	85000	0.00	204	geen ruimte op het bouwvlak						uitvoerbaar
11168	E5.100	59540	0.05	2679	59540	0.01	804							
11170	A4.100	580	2.50	1450	1054	0.75	790	uitvoerbaar						uitvoerbaar
11170	A4.100	200	2.50	500	363	0.75	273							
11170	A4.100	600	2.50	1500	1090	0.75	818							
11170	A4.100	100	2.50	250	182	0.75	136							
11170	A4.100	100	2.50	250	182	0.75	136							
11170	A4.100	130	2.50	325	236	0.75	177							
11170	A4.100	150	2.50	375	273	0.75	204							
11170	A4.100	300	2.50	750	545	0.75	409							
11170	A4.4	400	0.18	72	727	0.05	39							
11171	D2.100	1	5.50	6	1	1.65	2	uitvoerbaar						uitvoerbaar
11171	D3.2.7.2.1	144	1.20	173	152	0.36	55							
11171	D1.3.12.4	125	0.63	79	132	0.19	25							
11171	D1.2.16	108	2.90	313	114	0.87	99							

dierverblijfplaatsen		referentie situatie			plan-scenario (70/54)			sanering op basis van meest vergaande emissie reductie uit Rav						
ID	RAV	Aantal	e-factor	Emissie	Aantal	e-factor	Emissie	voorlopige beoordeling	bedrijfs emissie HS	RAV_Hoofd code	minimaal mogelijke E-factor	emissie per gesaneerde stal	bedrijfs emissie na sanering	uiteindelijke oordeel
11171	D1.3.9.2	267	2.50	668	283	0.75	212							
11171	D1.1.12.2	1280	0.21	269	1355	0.06	85							
11171	D3.2.7.2.1	160	1.20	192	169	0.36	61							
11171	D1.2.17.4	54	1.30	70	57	0.39	22							
11171	D1.1.12.1	168	0.17	29	178	0.05	9							
11171	D1.1.3.1	1080	0.13	140	1144	0.04	45							
11172	D1.1.100.2	180	0.23	41	180	0.06	11	geen ruimte op het bouwvlak						uitvoerbaar
11172	K1	12	5.00	60	12	5.00	60							
11172	A2	83	5.30	440	83	5.30	440							
11172	D3.100.1	684	1.40	958	684	0.48	328							
11172	A3	83	4.40	365	83	4.40	365							
11173	A1.19	77	11.00	847	77	5.06	529	geen ruimte op het bouwvlak						uitvoerbaar
11173	A1.100	10	13.00	130	10	5.61	76							
11173	A3.100	39	4.40	172	39	4.40	172							
11173	A1.100	61	13.00	793	61	5.61	465							
11173	A3.100	40	4.40	176	40	4.40	176							
11173	A3.100	47	4.40	207	47	4.40	207							
11173	A3.100	10	4.40	44	10	4.40	44							
11175	E3.3	56430	0.18	10327	56430	0.05	3098	geen ruimte op het bouwvlak						uitvoerbaar
11175	E3.100	15300	0.25	3825	15300	0.08	1148							
11177	A7	1	9.50	10	1	9.50	17	geen ruimte op het bouwvlak						uitvoerbaar
11177	A1.13.2	124	8.10	1004	124	3.73	829							
11177	A3	20	4.40	88	20	4.40	88							
11177	A3	34	4.40	150	34	4.40	150							
11177	A3	15	4.40	66	15	4.40	66							
11177	A1.100.2	54	13.00	702	54	5.61	544							

Bijlage

8

Beschrijving Natura 2000 gebieden en Beschermdde Natuurgebieden

Ecologie Beschrijving Natura 2000-gebieden

Natura 2000-gebieden

Weerter- en Budelbergen & Ringselven

Dit gebied van 3179 hectare bestaat uit het Weerterbos, Ringselven en Kruispeel, de Hugterheide en de Weerter- en Budelbergen. Deze gebieden bestaan uit aangeplante bossen, maar ook heide- en stuifzandterrein en vennen omgeven door moerasvegetatie, berken- en elzenbroekbossen. [Ministerie van EL&I, 2016]

Tabel B8.1 Instandhoudingsdoelstellingen Stabrechtse Heide & Beuven [Ministerie van EL&I, 2016].

Legenda: SVI = Staat van Instandhouding: '--' = zeer ongunstig, '-' = matig ongunstig, '+' = gunstig.

Doelstellingen: '=' Behoudsdoelstelling. '>' Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling

Habitattypen	Stikstofgevoelig KDW (mol/ha/jaar)	SVI Landelijk	Doelstelling Oppervlakte	Doelstelling Kwaliteit
H3130 Zwakgebufferde vennen ja	574	-	>	>
H7210 *Galigaanmoerassen ja	1571	-	=	>
H91D0 *Hoogveenbossen ja	1786	-	>	>

Habitatsoorten	SVI Landelijk	Doelstelling Oppervlakte	Doelstelling Kwaliteit	Doelstelling populatie.
H1149 Kleine modderkruiper	+	=	=	=
H1166 Kamsalamander	-	=	=	=

Broedvogels	SVI Landelijk	Doelstelling Oppervlakte	Doelstelling Kwaliteit	Omvang populatie	Draagkracht aantal paren
A224 Nachtzwaluw	-	=	=	18	
A246 Boomleeuwerik	+	=	=	55	
A276 Roodborsttapuit	+	=	=	20	

Groote Peel

De Groote Peel vormt tezamen met de nabijgelegen Deurnsche Peel en Mariapeel het restant van wat eens een uitgestrekt oerlandschap was van levend hoogveen. De Groote Peel wordt gekenmerkt door een complex van horsten en slenken. Het gebied kent daardoor een grote landschappelijke afwisseling van open vochtige en droge heideterreinen, pijpestrootjessavannen, struwelen en bosjes en moerassige laagten met veenputten en plaatselijk bossen en natte heide [ministerie van EL&I, 2016].

Tabel B8.2 Instandhoudingsdoelstellingen Grote Peel [Ministerie van EL&I, 2016].

Legenda: SVI = Staat van Instandhouding: '--' = zeer ongunstig, '-' = matig ongunstig, '+' = gunstig.

Doelstellingen: '=' Behoudsdoelstelling. '>' Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling

Habitattypen	Stikstof gevoelig	KDW (mol/ha/jaar)	SVI Landelijk	Doelstelling Oppervlakte	Doelstelling Kwaliteit
H4030 Droge heiden	ja	1071	--	=	=
H7120 Herstellende hoogvenen	ja	500	-	=	>

Broedvogels	SVI Landelijk	Doelstelling Oppervlakte	Doelstelling Kwaliteit	Omvang populatie	Draagkracht aantal paren
A004 Dodaars	+	=	=	40	
A008 Geoorde fuut	+	=	=	40	
A119 Porseleinhoen	--	>	>	5	
A272 Blauwborst	+	=	=	200	
A276 Roodborsttapuit	+	=	=	80	

Broedvogels	SVI Landelijk	Doelstelling Oppervlakte	Doelstelling Kwaliteit	Omvang populatie	Draagkracht aantal paren
A039a Taigarietgans	+	=	=		
A039b Toendrarietgans	+	=	=		
A041 Kolgans	+	=	=		
A127 Kraanvogel	--	=	=		

Stabrechtse Heide & Beuven

De Stabrechtse Heide bestaat grotendeels uit glooiend dekzandlandschap, met daarnaast een deel stuifzandlandschap. Het gebied wordt gekenmerkt door een afwisseling van droge stukken met heide (deels op voormalig stuifzand), kleine stuifzanden en laagtes met natte heide en vennen. In het oosten van het gebied ligt het Beuven, het grootste ven van Nederland. De omringende bossen van het gebied bestaan vooral uit grove dennen. Aan de noordwestkant van het gebied ligt het beekdal van de Kleine Dommel, met alluviale bossen, wilgenstruweel, moerasruigten en vochtige schraallanden [ministerie van EL&I, 2016].

Tabel B8.3 Instandhoudingsdoelstellingen Stabrechtse Heide & Beuven [Ministerie van EL&I, 2016].

Legenda: SVI = Staat van Instandhouding: '--' = zeer ongunstig, '-' = matig ongunstig.

Doelstellingen: '=' Behoudsdoelstelling. '>' Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling

Habitattypen	Stikstof gevoelig	KDW (mol/ha/jaar)	SVI Landelijk	Doelstelling Oppervlakte	Doelstelling Kwaliteit
H2310	Stuifzandheiden met struikhei	ja	1171	--	=
H2330	Zandverstuivingen	ja	714	--	=
H3110	Zeer zwakgebufferde vennen	ja	429	--	>
H3130	Zwakgebufferde vennen	ja	571	-	>
H3160	Zure vennen	ja	714	-	=
H4010A	Vochtige heiden (hogere zandgronden)	ja	1214	-	>
H4030	Droge heiden	ja	1071	--	=
H91E0C	*Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	ja	1857	-	>

Habitatsoorten	SVI Landelijk	Doelstelling Oppervlakte	Doelstelling Kwaliteit	Doelstelling populatie.
H1831	Drijvende waterweegbree	-	=	=

Broedvogels	SVI Landelijk	Doelstelling Oppervlakte	Doelstelling Kwaliteit	Omvang populatie	Draagkracht aantal paren
A021	Roerdomp	--	=	=	5
A022	Woudaapje	--	=	=	2
Niet-Broedvogels					
A127	Kraanvogel	--	=	=	

Sarsven en De Banen

Het Sarsven en de Banen zijn twee naast elkaar gelegen heidevennen in Midden-Limburg. Het gebied heeft een oppervlak van 156 hectare. De wateren zijn zeer zwak tot zwak gebufferd. Het gebied ligt in een laagte van een voedselarme zandafzetting van de Maas [ministerie van EL&I, 2016].

Tabel B8.4 Instandhoudingsdoelstellingen Stabrechtse Heide & Beuven [ministerie van EL&I, 2016].

Legenda: SVI = Staat van Instandhouding: '-' = zeer ongunstig, '**-'** = matig ongunstig,

Doelstellingen: '=' Behoudsdoelstelling. '>' Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling

Habitattypen		Stikstofgevoelig KDW	SVI	Landelijk Doelstelling	Doelstelling
		(mol/ha/jaar)		Oppervlakte	Kwaliteit
H3110	Zeer zwakgebufferde vennen	ja	429	--	> =
H3130	Zwakgebufferde vennen	ja	571	-	> =
H3140	Kranswierwateren	ja	571	--	> =

Habitatsoorten	KDW	SVI	Doelstelling	Doelstelling	Doelstelling
	(mol/ha/ja)	Landelijk	Oppervlakte	Kwaliteit	populatie.
H1831	Drijvende waterweegbree	571	-	>	= >

Leenderbos, Grootte Heide & De Plateaux

Dit hoge zandgrondgebied heeft een oppervlak van 4356 hectare en heeft diverse landschapstypen. Het bestaat uit de heide, -vennen, gemeentebossen, landgoederen en beekdalen, bevoeide hooilanden en vochtige en natte graslanden en bossen. Op meerdere locaties zijn jeneverbesstruwelen aanwezig [ministerie van EL&I, 2016].

Tabel B8.5 Instandhoudingsdoelstellingen Leenderbos, Grootte Heide & De Plateaux [Ministerie van EL&I,

2016]. Legenda: SVI = Staat van Instandhouding: '-' = zeer ongunstig, '**-'** = matig ongunstig, '**+**' = gunstig.

Doelstellingen: '=' Behoudsdoelstelling. '>' Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling

Habitattypen		Stikstofgevoelig? KDW	SVI	Doelstelling	Doelstelling
		(mol/ha/jaar)	Landelijk	Oppervlakte	Kwaliteit
H2310	Stuifzandheiden met struikhei	ja	1071	--	> >
H2330	Zandverstuivingen	ja	714	--	> >
H3130	Zwakgebufferde vennen	ja	571	-	> >
H3140	Kranswierwateren	ja	571	--	= =
H3160	Zure vennen	ja	714	-	> >
H3260A	Beken en rivieren met waterplanten (waterranonkels)	nee	nvt	-	> >
H4010A	Vochtige heiden (hogere zandgronden)	ja	1214	-	> >
H4030	Droge heiden	ja	1071	--	> >

Habitattypen		Stikstofgevoelig? KDW	SVI	Doelstelling	Doelstelling
		(mol/ha/jaar)	Landelijk	Oppervlakte	Kwaliteit
H6510A	Glanshaver- en vossenstaartheooilanden (glanshaver)	ja	1429	-	>
H7110B	*Actieve hoogvenen (heideveentjes)	ja	786	--	=
H7140A	Overgangs- en trilvenen	ja	1214	--	=
H7150	Pioniervegetaties met snavelbiezen	ja	1429	-	=
H7210	*Galigaanmoerassen	ja	1571	-	=
H9190	Oude eikenbossen	ja	1071	-	=
H91D0	*Hoogveenbossen	ja	1786	-	>
H91E0C	*Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	ja	1857	-	>

Habitatsoorten		SVI	Doelstelling	Doelstelling	Doelstelling
		Landelijk	Oppervlakte	Kwaliteit	populatie
H1042	Gevlekte witsnuitlibel	--	>	>	>
H1096	Beekprik	--	=	=	=
H1134	Bittervoorn	-	=	=	=
H1166	Kamsalamander	-	=	=	=
H1831	Drijvende waterweegbree	-	>	>	>

Broedvogels		SVI	Doelstelling	Doelstelling	Omvang	Draagkracht
		Landelijk	Oppervlakte	Kwaliteit	populatie	aantal paren
A224	Nachtzwaluw	-	=	=	30	
A246	Boomleeuwerik	+	=	=	55	
A276	Roodborsttapuit	+	=	=	60	

Deel 2: Wet natuurbescherming tabellen

Tabel B8.6 Zwaarder beschermde soorten en vogels waarvan de nesten jaarrond zijn beschermd, die kunnen voorkomen in het agrarisch buitengebied.

Legenda: Wnb = Wet natuurbescherming; HR = Habitatrichtlijn. VR = Vogelrichtlijn. Bronnen:

[Naturalis 1999-2010; Floron, 2011; Ravon, 2012; Sovon, 2012; Broekhuizen et al. 1992; Limpens et al. 1997]

Agrarisch gebied			
Soortgroep	Soortnaam	Bescherming	
Vaatplanten	Blaasvaren	Wnb	Artikel 3.10
	Drijvende waterweegbree	Wnb en HR	Artikel 3.5
	Dreps	Wnb	Artikel 3.10
Grondgebonden zoogdieren	Boommarter	Wnb	Artikel 3.10
	Das	Wnb	Artikel 3.10
	Eekhoorn	Wnb	Artikel 3.10
	Hermelijn	Wnb	Artikel 3.10
	Steenmarter	Wnb	Artikel 3.10
	Wezel	Wnb	Artikel 3.10
Vleermuizen	Baardvleermuis	Wnb en HR	Artikel 3.5
	Franjestaart	Wnb en HR	Artikel 3.5
	Gewone dwergvleermuis	Wnb en HR	Artikel 3.5
	Gewone grootoorvleermuis	Wnb en HR	Artikel 3.5
	Ingekorven vleermuis	Wnb en HR	Artikel 3.5
	Kleine dwergvleermuis	Wnb en HR	Artikel 3.5
	Laatvlieger	Wnb en HR	Artikel 3.5
	Meervleermuis	Wnb en HR	Artikel 3.5
	Ruige dwergvleermuis	Wnb en HR	Artikel 3.5
	Tweekleurige vleermuis	Wnb en HR	Artikel 3.5
	Watervleermuis	Wnb en HR	Artikel 3.5
Rosse vleermuis	Wnb en HR	Artikel 3.5	
Vogels met jaarrond beschermde nesten (cat. 1 t/m 4)	Buizerd	Wnb en VR	Artikel 3.1
	Gierzwaluw	Wnb en VR	Artikel 3.1
	Huismus	Wnb en VR	Artikel 3.1
	Kerkuil	Wnb en VR	Artikel 3.1
	Ooievaar	Wnb en VR	Artikel 3.1
	Ransuil	Wnb en VR	Artikel 3.1
	Roek	Wnb en VR	Artikel 3.1
	Steenuil	Wnb en VR	Artikel 3.1
Amfibieën	Alpenwatersalamander	Wnb	Artikel 3.10
	Kamsalamander	Wnb en HR	Artikel 3.5
	Poelkikker	Wnb en HR	Artikel 3.5

Agrarisch gebied

Soortgroep	Soortnaam	Bescherming	
	Rugstreeppad	Wnb en HR	Artikel 3.5
Vissen	Grote modderkruiper	Wnb	Artikel 3.10

Tabel B8.7 In omgeving voorkomende zwaarder beschermde soorten en vogels waarvan de nesten jaarrond zijn beschermd, die met name zijn gebonden aan bos- en natuurgebied.

Legenda: Wnb = Wet natuurbescherming. HR = Habitatrichtlijn. VR = Vogelrichtlijn. Bronnen:

[Naturalis 1999-2010; Floron, 2011; Ravon, 2012; Sovon, 2012; Broekhuizen et al. 1992; Limpens et al. 1997]

Bos- en natuurgebieden

Soortgroep	Soortnaam	Bescherming	
Grondgebonden zoogdieren	Waterspitsmuis	Wnb	Artikel 3.10
	Wild zwijn	Wnb	Artikel 3.10
Vogels met jaarrond beschermde nesten (cat. 1 t/m 4)	Boomvalk	Wnb en VR	Artikel 3.1
	Grote gele kwikstaart	Wnb en VR	Artikel 3.1
	Havik	Wnb en VR	Artikel 3.1
	Slechtvalk	Wnb en VR	Artikel 3.1
	Sperwer	Wnb en VR	Artikel 3.1
	Wespendief	Wnb en VR	Artikel 3.1
Reptielen	Gladde slang	Wnb en HR	Artikel 3.5
	Hazelworm	Wnb	Artikel 3.10
	Levendbarende hagedis	Wnb	Artikel 3.10
	Zandhagedis	Wnb en HR	Artikel 3.5
Amfibieën	Heikikker	Wnb en HR	Artikel 3.5
	Vinpootsalamander	Wnb	Artikel 3.10
Ongewervelden	Gevlekte witsnuitlibel	Wnb en HR	Artikel 3.5
	Vermiljoenkever	Wnb en HR	Artikel 3.5
